

Dergi

ŞALOM

ISSN 2144-7005
9 772144 700007
EKİM-KASIM 2013 SAYI:27 8TL

ADIM ADIM FAS

- Casablanca
- Başkent Rabat
- Kırmızı Marakeş
- Fez, sarı şehir!

BİR İSTANBUL AŞIGI

O BİR
FENOMEN

HÜLYA AVŞAR

Kısa ilk Bakış

UYGULAYACAĞINIZ
MODA TRENDLERİ

SANATLA
GÜZELLİĞİN
KESİŞME NOKTASI

YEŞİM OSMAN OYMAK

Lezzetin
YENİ
YILDIZLARI

Georges
Moustaki
GERÇEK BİR AKDENİZLİ

Leyla Alatton ile L'chaim To Life

VAKKO

MODA VAKKO'DUR

Editörden...

Sevgili Şalom Dergi okurları, bu sayımız sizlere uzun bir bayram tatili öncesinde ulaşıyor. Kimimiz ülke içinde, kimimiz ülke dışında tatil yapacak, bazılarımız da boşalan İstanbul'un keyfini çıkarırken dinlenecek. Dergide yer verdiğimiz gezi yazılarının ilgi çektiğini, özendirici olduğunu sizlerden duyuyoruz. Bu sayımızın gezi yazısında Fas'ı adım adım geziyor, Casablanca, Rabat, Marakeş ve Fez'in dar sokaklarında dolaşıyoruz. Bir dahaki tatilinize yol göstermesi dileği ile...

'Le Méteque' veya Tanju Okan'ın sesinden Türkçe uyarlaması 'Hasret' unutulmaz aşk şarkılarından biridir... 'Le Méteque' in ve anılarımızda yer etmiş daha birçok şarkının bestecisi Georges Moustaki bu yıl, bir bahar günü yaşama veda etti. "Gerçek bir Akdenizli" başlıklı yazıda Moustaki'yi anacağız.

Türk sineması ve müziğinin ünlü simalarından Hülya Avşar, hakkında yapılan olumlu/olumsuz haber ve yorumlarla yıllardır gündemde kalan bir sanatçı. Farklı bir bakış açısıyla kaleme alınmış bir Hülya Avşar analizini; "O bir Fenomen" başlığı altında sunuyoruz.

Kapak konumuz ve söyleşi konuğumuz Leyla Alaton ile girişimcilik, kamera arkası, sanat, sosyal medya ve kadın konuları etrafında gelişen sıcak sohbet sayfalarımızda yer verdik.

Diğer bir söyleşimizin konukları IKSVM Müzik Festivali Direktörü Yeşim Güner Oymak ile Estetisyen Cerrah Dr. Osman Oymak çifti. Müzik, güzellik, esteti, ağırlıklı bu samimi söyleşiyi merak ve keyifle okuyacağınızı tahmin edebiliyorum. Bu ayki dergimizde; "İshak Değil, İsak Olmak" başlıklı yazı, Oxford Üniversitesi Öğretim Üyesi Laurent Mignon'a ait. Mignon bu yazısında, 20. yüzyıl başlangıcında Türkçe yazan Yahudi şair/yazar İsak Ferera'nın "İsminden Utanan Yahudiler" makalesinden yola çıkarak, Ferera'nın Yahudilerin kimliklerinden gurur duymaları gerektiğine ilişkin görüşlerini ve geniş toplumda yerleşmiş Yahudilikle ilgili önyargıları yok etme çabasını aktarıyor. İsak Ferera bu görüşlerini savunduğunda yıl 1908'di...

Tüm okurlara iyi bayramlar ve iyi tatiller dileklerimi iletirken, Şalom Dergi'yi yanınıza almayı, tatil çantanıza koymayı unutmayın diyorum.

Nelly BAROKAS

ŞALOM Dergi

Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş. adına sahibi

Av. Yakup Barokas

Genel Yayın Yönetmeni

İvo Molinas

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Işık Sivil Karakoç

Editör ve Yan Yayınlar Koordinatörü

Nelly Barokas

Reklam Planlama Koordinatörü

İsak Behar

Sayfa Tasarımı

Semra Öner

Bella Parlakşimşek

Kapak Tasarımı

Bella Parlakşimşek

Yazı Kurulu

Nelly Barokas, Gila Erbeş,
Tuna Saylağ, Aylin Yengin

İdari Koordinatör

Anet Pase

Yönetim Yeri

Atiye Sok. Polar Apt. 12/6
Teşvikiye - İstanbul

T: (0212) 231 92 82 - 240 41 44

F: (0212) 231 92 83

www.salom.com.tr

Basıldığı Yer

Dünya Yayıncılık A.Ş.

"Globus" Dünya Basınevi

100. Yıl Mh. 34440 Bağcılar - İST.

T: (0212) 440 24 24

Yayın Türü

Yaygın - Süreli

Seçkin kitapçılarda
satılmaktadır.

ŞALOM GAZETESİ'NİN EKİDİR
ABONELERE ÜCRETSİZDİR

ÇİZGİ DIŞI

İRİN MANDEL

Turkcell Platinum'un ayrıcalıklar dünyası tam size göre!

Ayrıcalıklarla dolu bu dünyaya adım atmanız için sizi Turkcell mağazalarına bekliyoruz.

Turbo hızında internet

Yurtdışında da geçerli paketler

Platinum Hizmet Ekibi

Ücretsiz vale ve otopark

Deniz Taksi'de indirim

Ücretsiz Havaş transferi

En yeni cihazlarda ayrıcalıklar

Hediye sinema bileti

TURKCELL PLATINUM

turkcell.com.tr/platinum | 0532 757 1 532

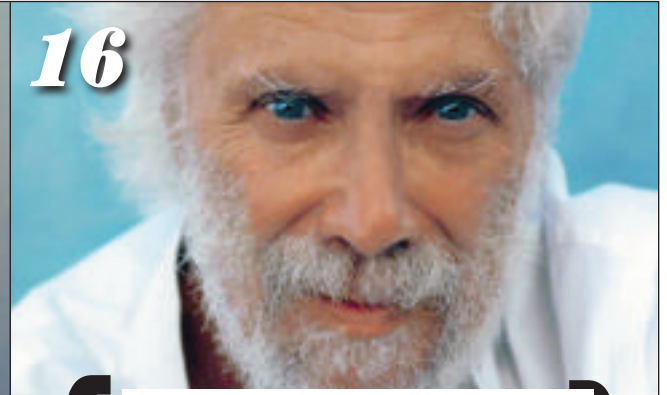
Platin paketlerden bireysel faturalı müşterilerimiz faydalanabilir. Turbo internet üst bağlantı hızı 43,2Mbps'dir. Bu hız, kapsama alanına, coğrafi koşullara, şebeke yoğunluğuna, kullanılan cihaza ve bağlanılan siteye göre değişebilir. MMS'ler SMS paketine dahildir. Platin paketleri kullanan müşterilerimiz günlük 9,90 TL karşılığında yurt dışı paketlerindeki her yöne dakika, SMS ve MB'lerini yurtdışında da kullanabilirler. Platinum Hizmet Ekibi, Deniz Taksi indirimi ve ücretsiz vale/otopark hizmetleri Platin EkstraKonuş, Platin EkstraInternet ve Platin Prestij paketleri için geçerlidir. 85TL, Platin Paket'e yıllık abonelik yapıldığında geçerlidir. Turkcell bilgilendirme yapmak koşulu ile tarife ve kampanyalarının fiyat ve koşullarında değişiklik yapma hakkını saklı tutar. Platin paket içerikleri, yurt dışı kullanım koşulları, marka avantajları, kampanya koşulları ve erken iptal bedelleri ile ilgili detaylı bilgi için: turkcell.com.tr/platinum

8

içindekiler

16

PORTRE

**16-21 GERÇEK BİR AKDENİZLİ
GEORGES MOUSTAKİ**

Özgürlük tutkunu, hümanist, asi. Aynı zamanda aşka aşık, biraz kaderci, biraz romantik. Onu tanımlamada sözler hep eksik kalıyor.

**68-72 O BİR FENOMEN
HÜLYA AVŞAR**

68

108

86

74

KİM, NEREDE?...

**8-14 CHELSEA HANDLER'E NAZİ DEDE
ŞOKU ADRIEN BRODY, HOUDİNİ'Yİ
CANLANDIRIYOR**

YAŞAMDAN

40-42 GÜZEL SÖZ SAHİBİNE AİTTİR

GEZİ

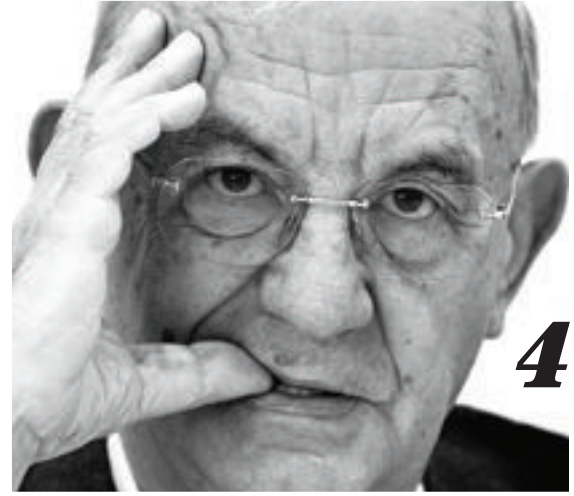
74-83 ADIM ADIM FAS Casablanca... Başkent Rabat... Kırmızı şehir Marakeş...
Fez, sarı şehir!

SERGİ

54 BİR YIKIM GÜZEL OLABİLİR Mİ?

56

46

22

LEZZET

32-38 İSRAİL'İN
YENİ YILDIZLARI

Renkler, kokular, görüntüler, tadlar
diyarında bir yeme-içme yolculuğuna
çıkıyoruz.

SÖYLEŞİLER

46-52 ATILLA DORSAY
BİR İSTANBUL AŞIĞI

22-28 LEYLA ALATON
İLE L'CHAİM TO LIFE

56-64 SANATLA
GÜZELLİĞİN KESİŞME
NOKTASI
YEŞİM&OSMAN
OYMAK

MODA

102-107 SONBAHAR-KIŞ
TRENDLERİ 2013-2014

NİTELİK-KİTAPLIK

66-67 TINILAR
YAKLAŞTIKÇA, DAHA
KUVVETLİ "TİNİYOR"

SİNEMA

94-100 İTALYAN
SİNEMASI

Filmlerini kişiliğinin ve saplan-
tılarının gücüyle yapılandıran
Federico Fellini, kendi içinde ve
dışında var olduğu haliyle insanlık
komedisi olan 'sirk'in büyük gös-
tericisidir.

SAĞLIK

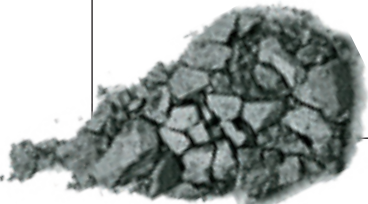
86-90 NIPT GİRİŞİMSEL
OLMAYAN PRENATAL
TEST

EDEBİYAT

84-85 İSHAK DEĞİL,
İSAK OLMAK

SANAT AJANDASI

108-110 KADİFE SESLİ
BİR AKTİVİST İYEOKA

Adrien Brody, Houdini'yi canlandırıyor

6 The History' kablo yayın kanalı, Harry Houdini'nin yaşamını yansıtan toplam dört saati bulacak kısa dizi filmlerin çekiminin hazırlığına başladı. Bir Holokost kurtulanını canlandırdığı 'The Pianist' filmindeki rolü ile Oscar ödülüne sahip olan Adrien Brody bu kez efsanevi Yahudi sihirbaz Houdini'yi oynayacak.

Adrien Brody; "Çocukluğumdan beri ünlü bir sihirbaz olmanın

hayallerini kurarım. Harry Houdini de kahramanlarımdan biriydi. Houdini'nin dürüstlüğü ve mesleğine bağlılığı beni etkileyen özellikleri. O kaçma ve yok olma üzerine uzmandı. Sadece fiziki zincirlerinden değil, fakirliğinden ve bir göçmen olarak sosyal statüsünden kaçmayı başarmış, üne kavuşmuştu. Benim için onu canlandırmak büyük bir onur olacak" sözleri ile duygularını dile getirdi.

Şampiyonluk Arjantinli Raquel'in

Arjantin'de Suriyeli bir göçmen ailesinin kızı olan Carolina Raquel Duer, horoz siklet dalında (54 kilo) Dünya Boks Organizasyonu'nun (World Boxing Organization) şampiyonluk tacını kazanan ilk Yahudi oldu. Arjantin halkının "Türk" lakabını takdığı Duer'in şampiyonluğu, rakibi Mayra Alejandra Gomez'i 15-3 yenilgiye uğrattığı maç sonrasında kesinleşti. 35 yaşın-

daki Carolina Raquel Duer geçmiş yıllarda sinek siklet (51 kilo)

şampiyonluğunu altı kez üst üste korumayı başarmıştı.

SHLOMO ARTZI'DEN, BERLİN'DE BİR İLK

İsrail'in mega starı sayılan Shlomo Artzi, Almanya'nın Berlin kentinde ilk kez konser verdi. Holokost kurtulanı ebeveynlerin oğlu olan Artzi'nin konseri ağustos ayı sonunda, Yahudi Kültürü Festivali Günleri kapsamında Berlin'in en büyük sinagogu olan Rykestrasse sinagogunda gerçekleşti. Konserde, Rykestrasse sinagogunun 1200 kişilik koltuklarının hepsi doldu. Berlin Yahudi toplumunun yayın organlarından Spitz Magazin'e söyleşi veren Shlomo Artzi, çoğulcu bir kent olarak tanınan Berlin'i merak ettiği için geldiğini, başarılı bir İsraili olarak bu kenti ziyaret etmekten farklı bir haz ve gurur duyduğunu ifade etti. 1949 yılında bir kibbutzda doğup Tel Aviv'de büyüyen Shlomo Artzi'nin babası Holokost yıllarını Romanya'da Yahudi bir direniş grubunda yer alarak mücadele içinde geçirdi, Macaristan doğumlu annesi savaş sonrasında Auschwitz'den sağ çıkmayı başardı. Artzi, 'In Germany Before The War' ve 'Like a Large Yard' adlı şarkılarında Holokost öncesi süreci konu eder.

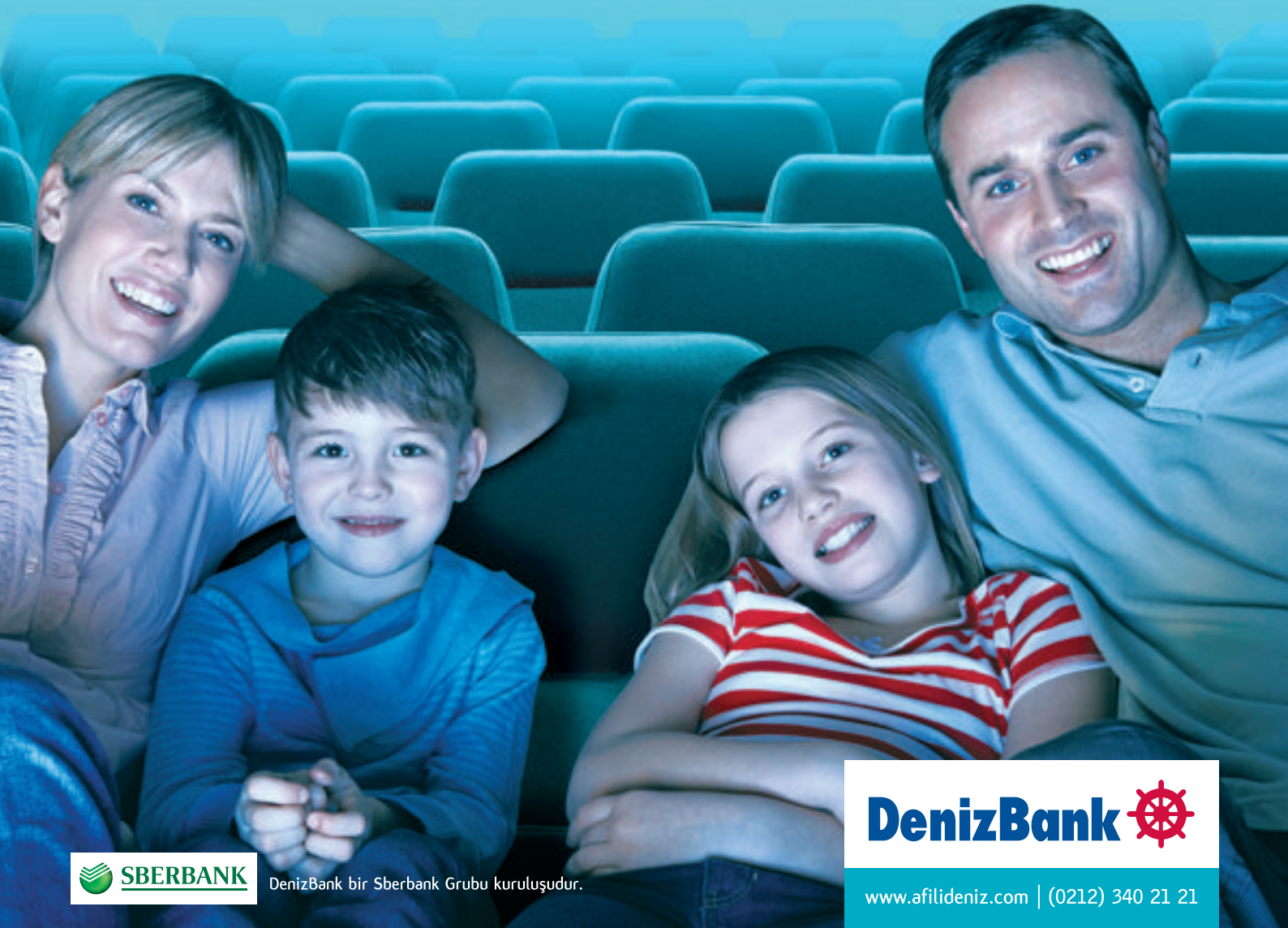
Tiyatro ve sinema harcamalarınız %30 indirimli!

Türkiye'nin her yerinde hafta sonu tiyatro ve sinema biletlerinizi Afili Bonus Platinum ile alın, %30 indirimden faydalanın.

Afili Bankacılık size ve ailenize özel, çünkü hayat Deniz'de güzel.

İndirime hak kazanılabilmesi için işlemin cumartesi ve pazar günleri yapılması gerekmektedir. Bir müşteri tek seferde en fazla 40 TL, 1 ay içerisinde maksimum 200 TL indirim kazanabilecektir. İlgili indirimlerden asıl kart sahibi ile birlikte sadece bir ek kartı yararlanabilecektir. İndirim tutarları işlemin yapıldığı ayı takip eden ay içerisinde karta iade şeklinde olacaktır. Harcamanın yapıldığı işyeri MCC kodunun (Merchant Category Code) tiyatro ve sinema dışında MCC koduna sahip olması durumunda indirim kazanılmayacaktır. Online yapılan işlemler kampanyaya dahil değildir.

**AFILI YAZIN,
BOŞLUK BIRAKIN,
T.C. KİMLİK
NUMARANIZI
3280'E
GÖNDERİN.**

Chelsea Handler'e Nazi dede şoku

ABD'li Yahudi komedyen Chelsea Handler, katıldığı 'Who Do You Think You Are' adlı bir televizyon programında Alman büyükbabası Karl Stoecker'in Nazi geçmişini öğrenince şok geçirdi. Yahudi bir anne ile Yahudi olmayan bir babanın kızı olarak yetiştirilen Chelsea Handler, dedesi hakkındaki gerçeklerle yüzleşmiş oldu. Handler programda; "Alman büyükannem savaş yılları hakkında sık sık konuşurdu, oysa

büyükbabam o dönemden hiç söz açmazdı. Hitler ile aynı fikirleri paylaşıp paylaşmadığını bilmiyorum ama Alman ordusunda hizmet yapıyordu" dedi. New Jersey'de büyüyen 38 yaşındaki Handler; "Sanırım ben dünyaya geldiğimde annem ile babam tam bir Yahudi olarak yetiştirilmem konusunda anlaşmaya varmışlar. Bu yüzden ben ailemin Yahudilikle ilgili yanına her şeyden çok bağlıyım" şeklinde konuştu.

Tartışmalı Batman: Ben Affleck

Superman ve Batman gibi iki süper kahramanı bir araya getirecek olan filmde Batman rolünü canlandıracak olan Ben Affleck istenmeyen oyuncu ilan edildi. Geçtiğimiz günlerde yeni Batman'ın ünlü oyuncu Ben Affleck olacağını açıklanmasının ardından internet dünyası çalkalandı. Serinin takipçileri tarafından istenmeyen süper kahraman ilan edilen Ben Affleck'in yeni Batman olmaması ve yapımcıların fikrini değiştirmesi için internet üzerinden imza kampanyası başlatıldı. Çizgi romanın ve bir

önceki Batman serisinin hayranlarının internette başlattığı Ben Affleck'e hayır kampanyası 80 bini aşkın imzaya ulaştı. Filmde Batman'ın arkadaşı Robin'i canlandıracağı iddia edilen ünlü aktör Matt Damon, yaptığı açıklamada; "Ben Affleck,

Kral Lear'ı değil Batman'ı oynayacak. Bu rol onun becerilerinde var. Ben'in son işlerine bakanlar bunu anlayabilir" dedi ve yeni Batman karakteri için Ben Affleck'in yerinde bir seçim olduğunu vurguladı.

RADCLIFFE FARKLI ROLLERE SOYUNDU

Harry Potter rolü ile tanıdığımız Daniel Radcliffe, Toronto Uluslararası Film Festivali'nde gösterilen filmlerin üçünde rol aldı. Harry Potter'ı canlandıran siyah çerçeveli gözlüklü çocuk artık 24 yaşında. Daniel Radcliffe; "Seyretmeyi arzu ettiğim türde filmlerde rol alıyorum" demekte. Genç oyuncu, "Horns" adlı filmde kız arkadaşını hunharca öldürdüğünden şüphelenilen bir genci, "Kill Your Darlings"de ise Yahudi şair Allen Ginsberg'i canlandırıyor. Radcliffe'in oynadığı ve festivalde gösterilen "The F Word" adlı diğer bir film romantik komedi türünde.

Woody Allen jigolo oldu

Uzun yıllar kamera arkasında yer alan Woody Allen çekimleri tamamlanan 'Fading Gigolo' adlı filmde bir jigloyu canlandırıyor. Yönetmenliğiyle de adından söz ettiren başarılı oyuncu John Turturo, beşinci yönetmenlik çalışması 'Fading Gigolo'nun senaryosunu kaleme almakla kalmadı, önemli rollerden birini de üstlendi. Woody Allen, Sharon Stone, Sofia Vergara, Liev Schreiber ve Vanesa Paradise kadroda öne çıkan isimler.

'Fading Gigolo' filminde Turturo ile Woody Allen, para sıkıntısı çekmeye başlayınca jigolo olmaya karar veren iki arkadaşı canlandıracak. Senaryoya göre Woody Allen'ın semtindeki Yahudi Cemaati iki arkadaşın bazı gizli kapaklı işler çevirdiğinden şüphelenmeye başlar. Stone ile Vergara da yaşı ilerlemiş jigoloların hizmetlerini alan iki kadını canlandırıyor. 'Fading Gigolo'nun gösterim tarihi henüz belli değil.

AMERİKA, DİĞER LAPID İLE TANIŞIYOR

İsrail Maliye Bakanı Yair Lapid'in eşi Lihi'nin çok satan romanı, ABD'de yayınlanmak üzere "Woman of Valor" adı altında İngilizceye tercüme ediliyor. İki çocuk annesi olan Lihi Lapid'in, anı/roman niteliğindeki kitabı 2008'de İbranice yayınlandı. Bestseller olan kitap yazarın kendi yaşamından kesitler içerirken, otistik bir kız çocuğu sahibi olarak anneleğin ağır yüküne de odaklanıyor. Parlak bir gazeteci ve yazar olmasına rağmen Lihi, önceleri TV'de ünlü bir sunucu, son seçimlerden sonra da ünlü bir siyasetçi olan eşi Yair Lapid'in gölgesinde kaldı. Lihi Lapid kitabının yayınlanması vesilesi ile kasım ayında ABD'nin birçok kentindeki fuarlara katılacak.

Barış çağrısı yapan belgesel

Joseph Shamash çektiği video filmleri sayesinde halkların yakınlaşabileceği umudunu taşıyor. "One Wish for Iran" adlı video filmi ağustos ayı içinde YouTube'da ilgi ile karşılandı. Filmde farklı kesimlerden dindar ve laik İsraili ve Filistinliler, İran'ın yeni Cumhurbaşkanı Hassan Rowhani'ye ve İran halkına iyi dileklerde bulunuyor. Yönetmen Joseph Shamash bu filmi, "One Wish Project" kapsamında iki meslektaşı ile birlikte gerçekleştirdi. "One

Joseph Shamash (sağdan birinci)

Wish Project" bir dizi belgesel hazırlayarak anlaşmazlık içinde olan topluları birbirine yakınlaştırmayı hedefliyor. "One Wish Jerusalem" adlı bir video filmine de imza atan bu ekip ileride İsrail'deki dindar/ laik bölünmüşlüğe

odaklanan bir belgesel çekmeyi planlıyor. İran'dan ABD'ye göç etmiş bir ailenin çocuğu olan 32 yaşındaki Joseph Shamash için "One Wish for Iran" filmi gerçekleştirilmek hayatının en önemli amaçlarından biri oldu.

Yair Lapid

Monaco'ya Yahudi damat

Monaco Prensesi Caroline'in yakında kraliyet ailesine Yahudi bir damadı kabul etmek zorunda kalacağı belirtildi. Prenses Caroline'in 27 yaşındaki kızı Charlotte Casiraghi Fas doğumlu Fransız aktör ve stand-up sanatçısı Gad Elmaleh ile nişanlandı. Genç çift daha şimdiden ilk

çocuklarını bekliyor. 42 yaşındaki Yahudi sanatçı Gad Elmaleh'in ilk eşi Anne Brochet'den 12 yaşında bir çocuğu var. Avrupa'da oldukça ünlü olan ve son olarak Woody Allen'in "Midnight in Paris" filminde izlediğimiz Elmaleh, Hollywood'da az sayıda filmde küçük roller aldı.

PEN Pinter ödülü Tom Stoppard'ın

Yahudi oyun yazarı Tom Stoppard en prestijli edebiyat ödülleri arasında biri olan PEN Pinter ödülü ile onurlandırıldı. Nobel ödülü sahibi Yahudi oyun yazarı Harold Pinter'ın anısını yaşatmak üzere bu ödül, her yıl başarılı bir İngiliz yazara veriliyor.

Ödül, Harold Pinter'ın ifadesi ile; "Yaşamlarımız ve toplumumuzun gerçeğini entelektüel bir yolla ortaya çıkarabilecek" İngiliz yazarları desteklemeyi hedefliyor. Tom Stoppard ödülünü ekim ayı için de Londra'da düzen-

Tom Stoppard

lenecek bir törende alacak. Stoppard; "Harold, oyun yazmaya karar vermemde etkin olan

sebeplerden biriydi. Onun bizlere örnek oluşturması ile çoğumuz mütevazı olmayı öğrendik" demektedir.

GOOGLE PATRONU EŞİNDEN AYRILDI

Google'in kurucularından Sergey Brin'in altı yıllık eşinden boşandığı ve şirkette çalışan genç bir kadında ilişkide bulunduğu belirtildi. Brin çiftinin birkaç aydır ayrı yaşadıkları, 40 yaşındaki Sergey'in yeni ilişkisinin Google Glass'ın pazarlama bölümünde çalışan Amanda Rosenberg olduğu verilen bilgiler arasında. Sergey Brin ABD'ye göç etmiş Rus Yahudi'si bir ailenin çocuğudur. Stanford Üniversitesi'nde doktora yaparken, arkadaşı Larry Page ile birlikte Google arama motorunu oluşturdu ve Google şirketini kurdu. Hâlen teknoloji başkanı ve yönetim kurulu üyesi olan Sergey Brin, Forbes'a göre 20,3 milyar dolarla, dünyanın en zengin 100 insanından biridir.

Teknolojiye yeni renkler kattık.

Bosch ankastre ürünler, kusursuz uyum ve 4 farklı renk seçeneği sunuyor.

Bosch ankastre ürünler, işlevsellik ve teknolojiyi bir arada sunarken, kullanıcısının ihtiyaçlarını da %100 oranında karşılıyor. Şimdi fırından davlumbazına, ocağından buzdolabına kadar bütün Bosch ankastre ürünler hem birbirleriyle kusursuz bir uyum içinde olacak hem de siyah, beyaz, çelik ve kuvars renk seçenekleriyle mutfağı ruhunuzu yansıtacak. www.bosch-home.com/tr

BOSCH
Yaşam için teknoloji

Siyah

Beyaz

Çelik

Kuvars

“The Book Thief” 2014’te beyaz perdede

Amerikan yapımı “The Book Thief” adlı dramun Oscar’larda oldukça iddialı olduğu belirtildi. Markus Zusak’ın aynı adlı romanının Brian Percival yönetmenliğinde beyaz perdeye uygulanmasında Emily Watson, Geoffrey Rush, Sophie Nélisse, Ben Schnetzer, Nico Liersch ve Joachim

Paul Assböck rol aldılar. “The Book Thief”in önümüzdeki yılın ocak ayında vizyona girmesi bekleniyor. Film Nazi Almanya’da kitap çalan yetim bir kız çocuğunu konu ediniyor. Sydney doğumlu yazar Markus Zusak kendi blog’unda filmi seyredirken gözlerinde yaşların biriktiğini yazdı.

Dustin Hoffman kanseri yendi

Beyazperdenin efsane aktörlerinden Dustin Hoffman kanser teşhisiyle hastaneye yattı ve bir operasyon geçirdi. Aktörün sözcüsü Jodi Gottlieb, kanserin erken evrede teşhis edildiğini ve Oscar ödüllü Hoffman’ın kendini iyi hissettiğini söyledi. Hoffman’ın hangi tür kansere yakalandığı hakkında ayrıntılı açıklama yapılmadı.

Dustin Hoffman, 1979’da “Kramer Kramer’e Karşı”, 1988’de de “Yağmur Adam” filmlerindeki performanslarıyla en iyi erkek oyuncu Oscar’ı kazanmıştı. Son yıllarda yönetmenliğe soyunan Hoffman geçtiğimiz

yıl “Quartet” adlı filmi yönetti, ayrıca Scarlett Johansson ile Robert Downey

Jr.’ın rol aldığı “Chef” adlı bir komedinin yapımcılığını üstlendi.

DOUGLAS İLE ZETA-JONES İLİŞKİSİNDE MOLA

People dergisi, Hollywood’un ünlü çifti Michael Douglas ve Catherine Zeta-Jones’un bir süreliğine ayrıldığına ilişkin iddialara yer verdi. Çiftin bazı yakınları, nisan sonundan beri birlikte görünmeyen Douglas ve Zeta-Jones’un, bir mola almaya karar verdiği açıklamasını yaptılar. Son dönemlerde ayrı ayrı tatile çıktıkları da belirtilen çiftin boşanma girişiminde bulunmadığı ancak bir müddet ayrı zaman geçirme kararı aldığı belirtiliyor. Bu kararın alınmasında; Douglas’ın kanserle mücadelesi ile Zeta-Jones’un psikolojik rahatsızlığının etkili olduğu söyleniyor.

Son olarak “Behind The Candelabra” adlı filmde oynayan 68 yaşındaki Michael Douglas, 43 yaşındaki Catherine Zeta-Jones ile, on üç yıl önce Manhattan Plaza Otel’de görkemli bir düğünle evlenmişti.

faik sönmez

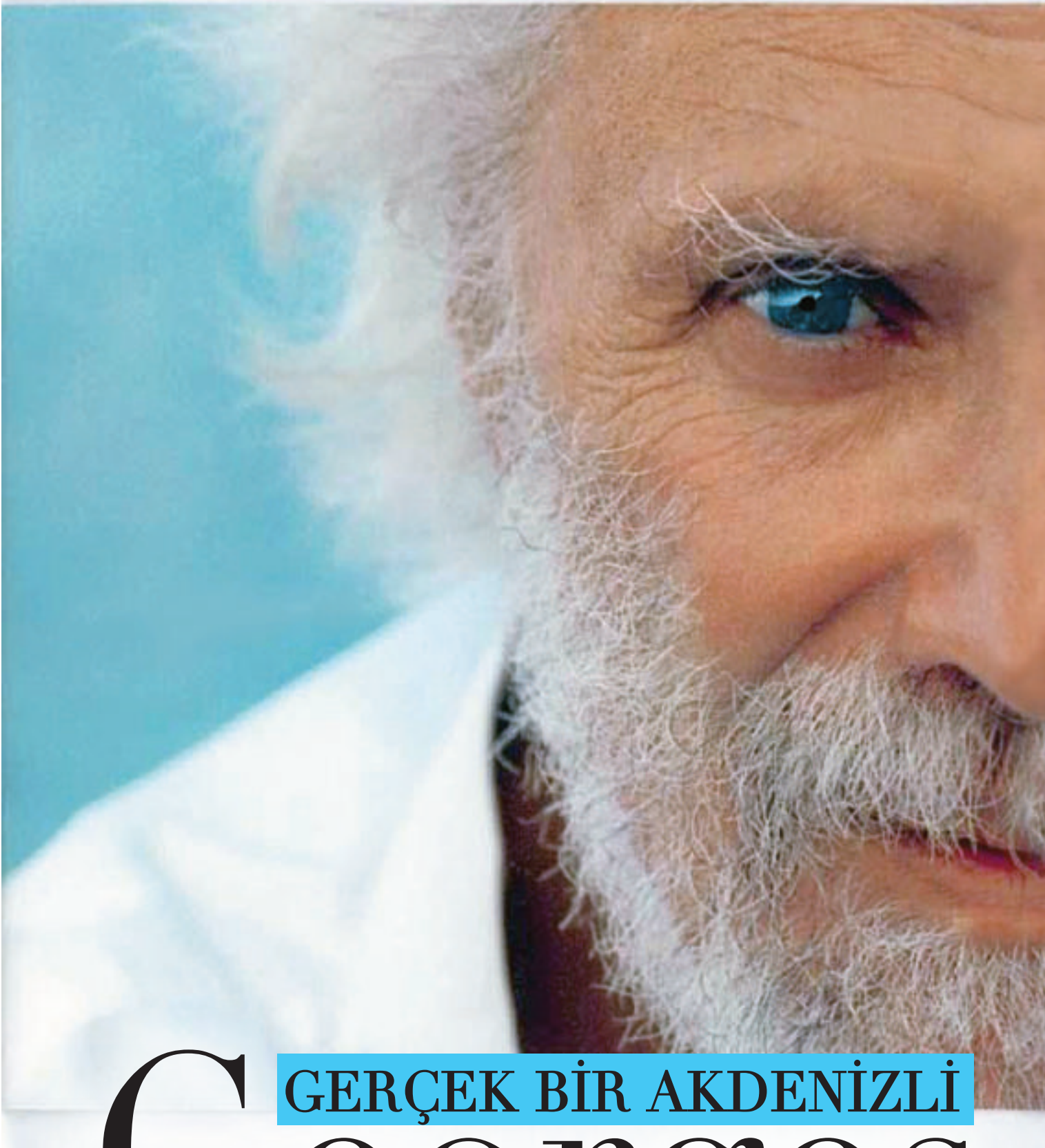
Mutluluğun bedeni yok!

online alışveriş:
www.faiksonmez.com

 www.facebook.com/faiksonmezmoda

 www.twitter.com/faiksonmezmoda

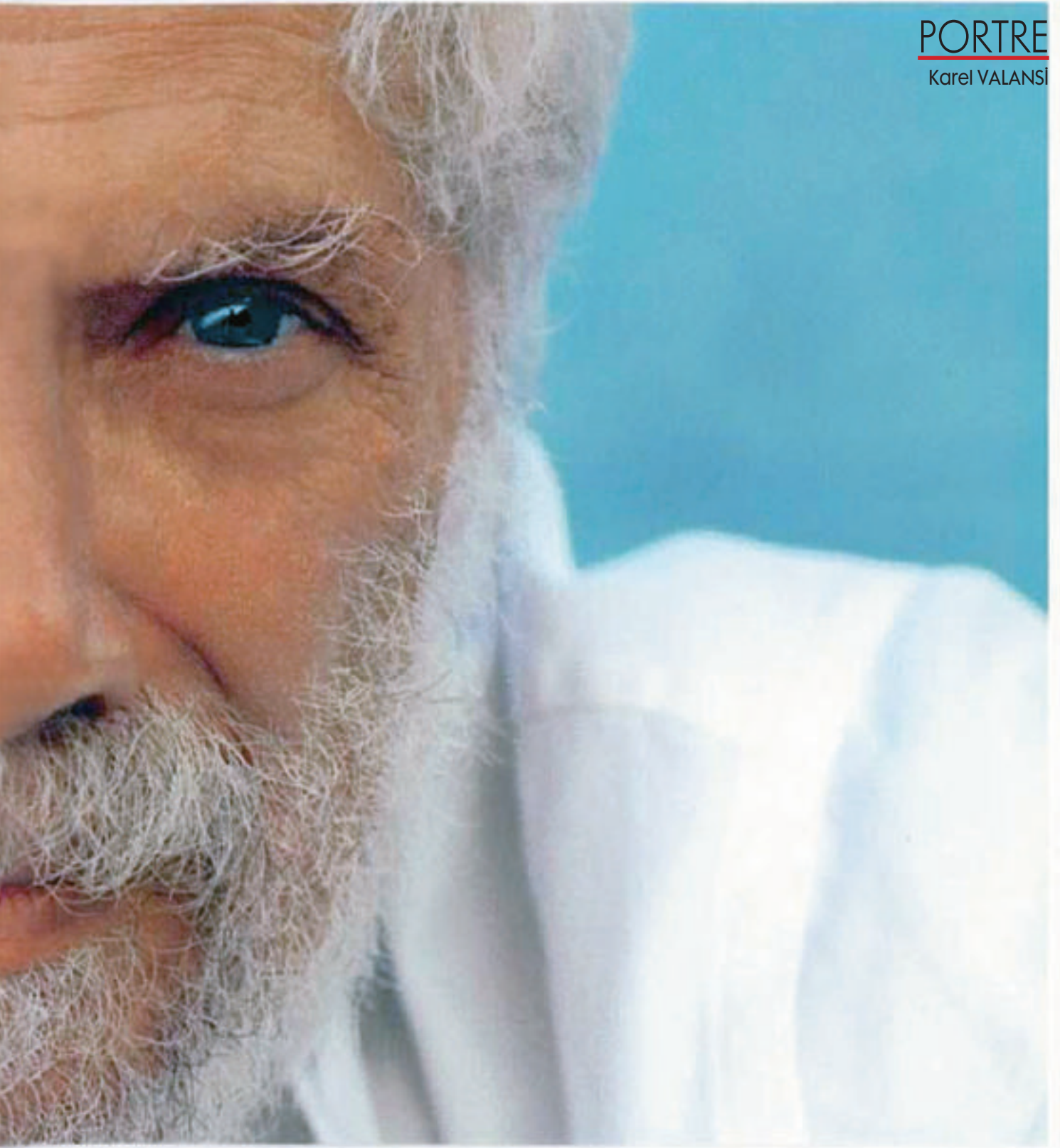
WORLD'e özel
9 taksit ve 3 ay taksit
erteleme!

GERÇEK BİR AKDENİZLİ

Georges Moustaki

Özgürlük tutkunu, hümanist, asi. Aynı zamanda aşka aşık, biraz kaderci, biraz romantik. Onu tanımlamada sözler hep eksik kalıyor. Bir mayıs sabahı Georges Moustaki'nin gidişiyle büyük bir ozanı ve müzisyeni kaybettik. Edith Piaf'ın büyük aşkı, milord, le métèque şarkılarının babası ayrıldı aramızdan geçen baharda. Bu yazı onun anısına...

oldu. Kültürümiin çoğunu okuldan değil, bodrum katında geçirdiğim o saatlerde kazandım" der.

Mutlu bir çocukluk geçirdiğini anlatır. "Avrupa'daki savaşın korkunçluğunu ve Holokost'u bir tanık olarak yaşamadım. Paris'e taşındıktan sonra yakın arkadaşlarımla anularından bu gerçeği öğrendim" der.

Günümüzde sayıları 200 kadar kalan Mısır Yahudi cemaati 1956 öncesi 80 bin kişilik bir topluluktu. Birçok farklı milletten kişilerin bir arada yaşadığı İskenderiye'de dini kimliğinden dolayı hiçbir ayrımcılık yaşamadığını anlatır Moustaki. Ve *Alexandrie* şarkısında anlatır şehrine duyduğu özlemi, sevgiyi, bağlılığı. "Yirmi beş kış oldu seninle ayrı geçirdiğimiz. Hâlâ hafızamda kokun. Herkesin bir yarası, kaybettiği bir cenneti vardır. Benim için de oranın adı İskenderiye."

AKDENİZ ÜLKELERİ BENİM EVİM

"Sahilde büyüdüm" diye anlatır Moustaki. Gemilere bakıp, nereden gelip, nereye gittiklerini tahmin etmeye çalıştığını ve bir tanesine binip dünyayı gezmeyi hayal ettiğini söyler. "Seçtiğim meslek bu hayalimi gerçekleştirmeme vesile oldu" der bir başka röportajında.

Akdeniz'in yeri ise bambaşka onun için. Kendini evinde hissediyor, bu denize kıyısı olan tüm ülkelerde. Dünya vatandaşı olarak tanımlıyor kendini ve İskenderiye'nin kozmopolit yapısına, üç kıtaya açılan Akdeniz'in köklü tarihine bağlıyor sebebini.

PARİS YOLUNDA

Genç Moustaki, 1951 yılında iskeleye yanaşan gemilerden birine biner sonunda ve Fransa'ya göç eder. Kapı kapı dolaşarak şiir kitabı satar, barlarda gitar çalıp şarkı söyler. Şans eseri şarkıcı ve söz yazarı *Georges Brassens* ile tanışınca ona şarkılarını dinletme fırsatını yakalar. Genç şarkıcıyı beğenen ve destek veren Brassens onu *Saint-Germain-des-Prés*'deki sanat çevresi ile tanıştır. Soyadını Moustaki, adını ise Brassens'a olan saygısından Georges olarak değiştirir.

Mayıs ayında, bir sabah erken saatte geldi ölüm haberi. Sürpriz değildi, uzun süredir hasta olduğu biliniyordu. 2009'da Barcelona'da, sadece üç şarkı seslendirdiği, kariyerinin son konserinde, solunum yolları rahatsızlığı nedeniyle artık şarkı söyleyemeyeceğini, sahneleri bırakmak zorunda olduğunu açıklamıştı izleyicilerine.

O, "Duşta şarkı söylemeyi özledim" diyordu ama hayranları için çok daha büyüktü eksikliği. Onun şarkılarında kendini bulmuş, ayrılığın acısını paylaşmış, aşkın büyümesine kapılmış, özgürlüğü, hatta tembellek hakkını onunla birlikte savunmuşlardı. Moustaki'nin şarkılarını dinlemek günlük hayatın sıradanlığından bir kaçış yolu. Hayal alemine giriş kapısını aralıyor onun içten, yalın sözleri. Müziği ise sanatçının taşıdığı tüm kültür mirasını yansıtıyor. Şarkılarıyla bazen Londra'da bir bar masasına, bazen Brezilya'ya doğru bir yolculuk yapıyor, çoğu kez de anavatanına, Akdeniz kıyılarına uzanıyoruz.

HİKAYE MİSİR'DA BAŞLIYOR

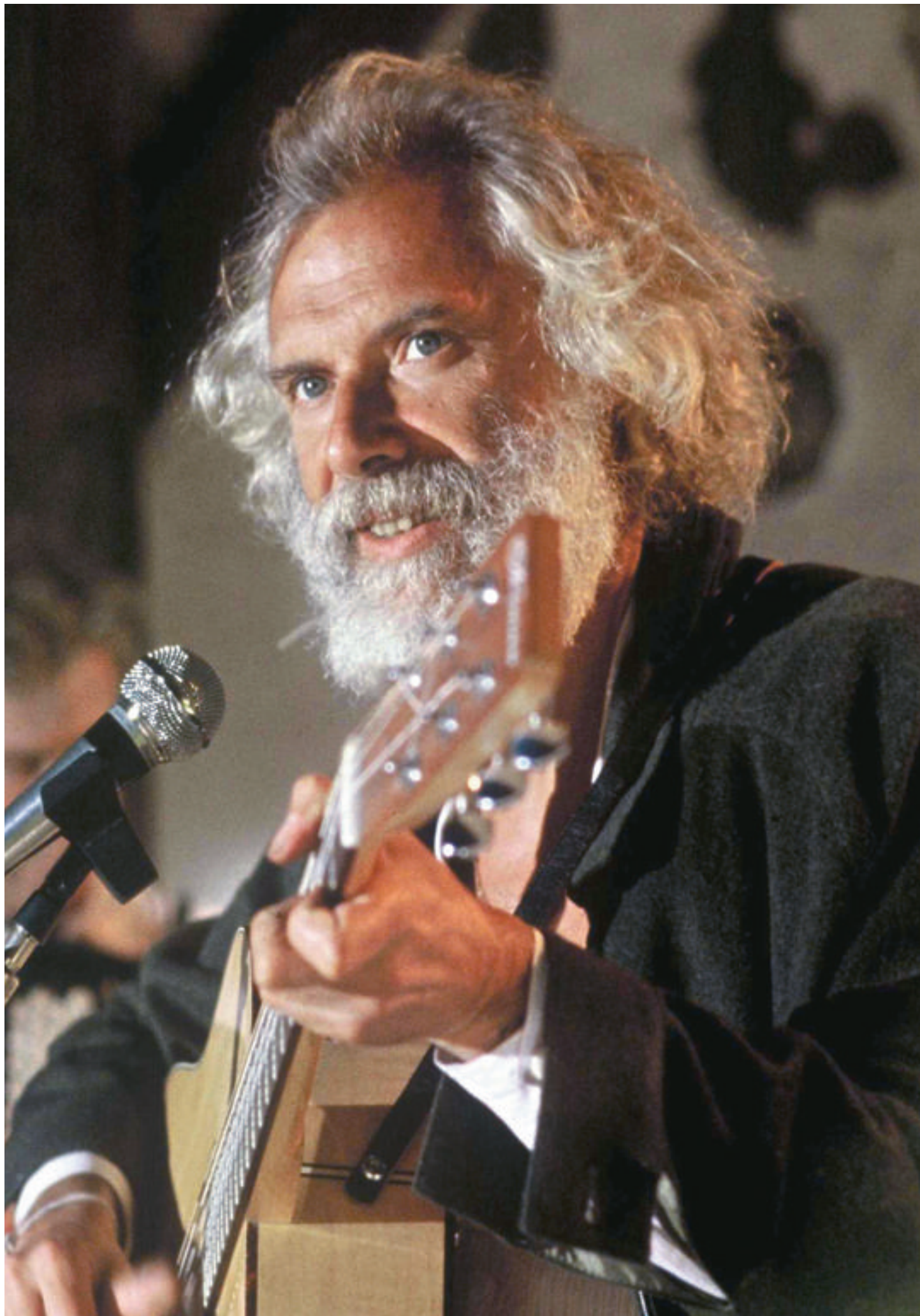
Mustacchi, 1934 yılında Mısır'da, İskenderiye'de doğdu. Yunanistan'ın Korfu adasından göç eden Sefarad

Yahudisi bir ailenin oğluydu. Ailede bir efsane sayılan dedesi ise İstanbulluydu. Evde İtalyanca, sokakta Arapça, okulda ise Fransızca konuşuyordu. Adını da konuştuğu dile göre Giuseppe, Joseph veya Yusuf olarak değiştiriyordu. Bir röportajında "Sekiz dil biliyorum ancak Fransızcaya aşık oldum" demişti. Elinde annesinin hediye ettiği gitarla Paris'e doğru yola çıktığında ise sadece 17 yaşındaydı.

MUTLULUĞUN REÇETESİ İSKENDERİYE

Kozmopolit bir şehirdi onun yaşadığı İskenderiye. "Hayatımı şekillendiren en önemli yılları burada yaşadım ve özlemim hiç bitmedi" diye anlatıyor doğduğu şehri. Hatta "Mutluluğun reçetesi nedir?" diye sorulduğunda, "İskenderiye" diye cevap vermişti TV5'teki bir söyleşide. 70. yaş gününü bu şehirde kutlamış, hastalığı ilerledikçe yakınlarına *Libre Penseurs D'Alexandrie Mezarlığına* gömülmek istediğini söylemişti.

Ailesi, Ortadoğu'nun en önemli kitapçılarından *La Cité Du Livre*'in sahibiydi. İkinci Dünya Savaşı sırasında üstlerinden uçaklar geçip sığınaklara saklanmaları gerektiğinde, kitapçıının bodrum katına saklanırlardı. "Orada beklerken ders yaptım ama en çok da kitapları, yazarları keşfeterdim. Sartre, Camus ve Gide ile tanışmam o dönemde

“PIAF ÖNCESİ, PIAF SONRASI DİYE AYIRIRIM YAŞAMIMI”

Asıl çıkışını ise efsanevi şarkıcı *Edith Piaf* ile tanışmasından sonra yapar. İlk karşılaşmalarında çok heyecanlanan Moustaki, notaları karıştırır, şarkısını kötü söyler. Ama Piaf'ın ilgisini çekmiştir bir kere. Piaf onu yemeğe davet eder ve aralarındaki büyük yaş farkına rağmen tutku ile birbirlerine bağlanırlar.

“İlişkinin kontrolü ondaydı” diye anlatır Moustaki. Onu terk eden ender erkeklerden biri olduğu için Piaf'ın ona kızgın kaldığını da ekler. Buna rağmen iki defa çağırır Piaf onu. Her ikisinde de her şeyi bırakıp yanına koşar. İlkinde, Piaf onu uzunca bir süre dışarda bekletir sonra da “Gelip gelmeyeceğini merak etmiştim, geldin. Artık gidebilirsin hoşçakal” der.

İkincisinde ise ölmek üzere olduğunu haber verir. Yıllar sonra öğrenir Moustaki, Piaf'ın yanından ayrılmadığı cüzdanında kendi resmini sakladığını. “Demek çok da kızmamış bana” diye sevindiğini anlatır bunu öğrendiğinde.

Piaf'ın en önemli şarkılarından birini, *Milord*'u yazar onun için. Konuyu Piaf verir. Londra'da geçsin, yağmur yağsın, iki sevgiliyi anlatsın der. *Milord* kelimesi gelir akıllarına. “Şarkı bu kelimedede gizli” der Piaf ve Moustaki odasında sözler üzerinde çalışırken kapının dışında bekler bitirmesini. “Onunla birlikteyken her şey aynı anda hem tutkulu, hem komik, hem de acıklı idi” diye hatırlıyor Piaf ile ilişkisini.

“ ŞARKILARIMIN ÇOK FARKLI KİŞİLERİN HAYATINDA ROL OYNADIĞINI BİLİYORUM. KİMBİLİR MÜZİĞİM ÇALINIRKEN NELER YAŞANIYOR. SEVİŞENLER, KAVGA EDENLER, DÜŞÜNENLER, KARAR VERENLER... ”

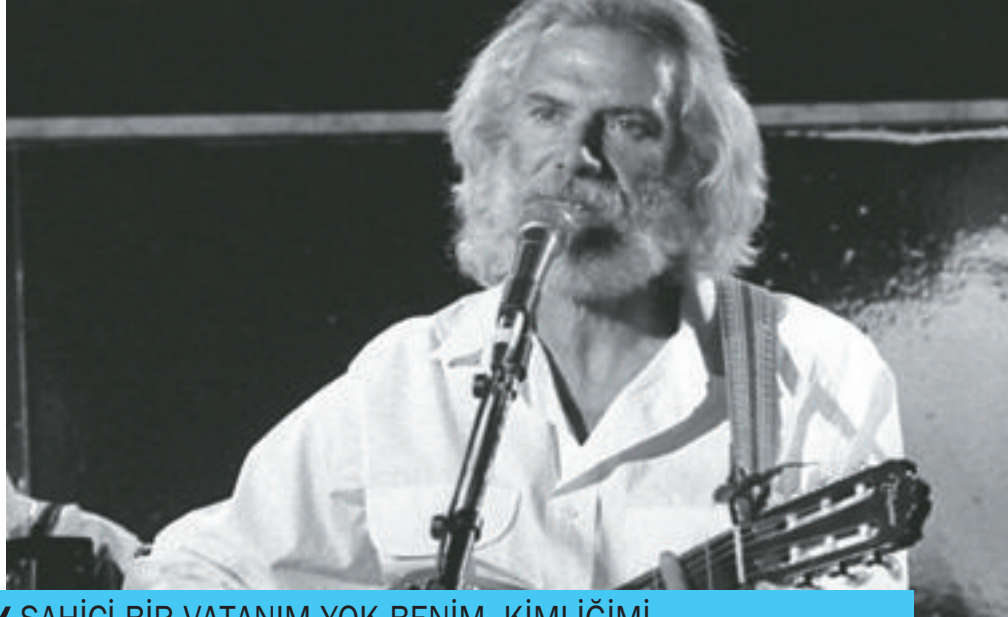
KADIN OLMAZSA MÜZİK DE OLMAZ

Kadınlarla olan ilişkilerinde genelde avcı değil av olduğunu söylüyor Moustaki. Kadınlara karşı zaaf olduğunu da kabul ediyor. Şarkılarında kadınların bütün halleri, yaşları ve duygularıyla var olduklarını söyler, hatta kadın olmazsa dünyada müziğin de olmayacağına inanırdı.

Aşk adamıydı Moustaki. Bu uğurda özgürlüğünü bile feda edeceğini anlattığı *Ma Liberté* ise yanlış anlaşılmuş ve bir özgürlük marşına dönüşmüştü. "Özgürlüğüm, seni az bulunan bir inci tanesi gibi uzun zaman korudum. Gene de bir Aralık gecesi seni terk ettim. Aşk hapisanesi ve onun güzel gardiyanı için sana ihanet ettim" diyordu şarkının sözleri.

LE MÊTÈQUE

Edith Piaf dışında, uğruna *La Dame Brune*'u yazdığı büyük aşk yaşadığı *Barbara*'dan Mısır doğumlu Dalida'ya, Yves Montand'dan France Gall'e kadar dönemin birçok ünlü şarkıcısı için 300 kadar şarkı yazdı Moustaki. İlk yıllarında pek ilgi çekmeyen birkaç albüm çıkarmış olan Moustaki, şarkı söylemek yerine ünlü isimlere şarkı yazmaktan memnundu. En bilinen şarkılarından *Le Mêtèque*'i de söylemesi için ilk *Serge Reggiani*'ye teklif etmişti. Reggiani, "Serseri Yahudi, Yunanlı çoban? Bu sözler seni anlatıyor, senin bu şarkıyı söylemen gerek" demiş, onu ikna etmek için de şarkıyı Moustaki'yi taklit ederek söylemişti. Kendi taklidi karşısında kahkahalar atan Moustaki yeniden şarkı söylemeye de böyle ikna olmuştu. "Avec ma gueule de mêtèque, de Juif errant, de pâtre Grec, et mes cheveux aux

“ SAHİCİ BİR VATANIM YOK BENİM. KİMLİĞİMİ SORDUKLARINDA OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDAN GELEN BİR AKDENİZLİYİM DİYORUM ”

quatre vents. Avec mes yeux tout délavés, qui me donnent l'air de rêver, moi qui ne rêve plus souvent..." der bu güzel şarkıda Moustaki ve son bölümde o derin sesiyle tekrarlar "Geleceğim tatlı kölem. Ve her günü, ölünceye kadar yaşayacağımız sonsuz bir aşka çevireceğiz."

Türkiye'deki aranjmanlar döneminde bu şarkı Nino Varon'un sözleri ile *Tanju Okan*'ı meşhur eder bu sefer. "Bu akşam çok efkârlıyım, kalbim neden kan ağlıyor, bunu bir bilsen sevgilim..." ile bir aşk şarkısı olarak unutulmazlar arasında yerini alır *Hasret*. İki sanatçı da, ilginç bir rastlantı olsa gerek, farklı yılların 23 Mayıs'larında hayata gözlerini kaparlar.

DAĞINIK SAÇLARI, SAKALI VE AKDENİZ MAVİSİ GÖZLERİ

Bir müzisyen, şarkıcı, ressam, yazar, sinemacı, gezgini kaybettik geçen Mayıs'ta. Sadece yaşadığı zamanı anlatmakla yetinmeyen, yıllarca farklı kuşakların kendinden bir şey bulduğu, evrensel anlamlar yüklediği şarkılara imza attı. Yaşamın içinden bir parça taşıyordu şarkıları. Tıpkı *Ma Solitude*'de söylediği gibi; "Başka birine tutulsam, bıraksam, ayrılısam. Yanımdadır bilirim, son günümde son eşim. Yok yalnız değilim asla,

yalnızlığım ve ben..."

Kalabalık bir cenaze töreniyle Paris'te *Père Lachaise Mezarlığına*, ölümsüz aşkı Edith Piaf'ın birkaç metre uzağına gömüldüğünde, ardında aşklarını, anılarını ve şarkılarını bıraktı. Şans getirdiğine inandığı beyaz gömleği, uzun sakalları, dağınık saçları ve mavi gözleri ile hatırlanan Georges Moustaki'nin ölümü ile ırkçılık ve savaş karşıtı bir 68 ruhunu da kaybetmiş olduk. Fransız şarkıları ise altın çağının son temsilcilerinden birini yitirmenin yasını tutmakta.

Evrensel bir şarkıcı, meraklı bir gezgindi Moustaki. Birçok kez Türkiye'yi ziyaret etmiş, "Kendimi evimde hissediyorum burada" demişti konserlerinde. Bir şarkısında Yunus Emre'nin dizelerini kullanmış, bir albümünde ise Nazım Hikmet'ten alıntı yapmıştı.

Seyirciyle büyümlü bir bağ kurardı konserlerinde. "Şarkılarına çok borcumuz var" demişti Atilla Demircioğlu, Moustaki şarkıları ile hazırladığı albümün giriş yazısında. "Aşka aşıkı" diye anmıştı Mine Kırkkanat ardından. "Uzolarım ozanı sen de mi ölecektin?" diye haykırırken Derya Bengi, "Moustaki öldü, şimdi o bir yaz denizi gibidir" diyerek son noktayı koymuştu Hilmi Yavuz ölümünün ardından.

Elveda Akdenizli... ■

LEYLA ALATON ile...

#GİRİŞİMCİLİK # KAMERA ARKASI
#SANAT# SOSYAL MEDYA # KADIN =

L'chaim To Life

Leyla Alaton ile bu yıl jüride yer aldığı televizyon projesinden, kadının iş yaşamındaki yerine; doğru rol model olmaya; sanata verdiği destekten, iş dünyasında gelişen projelere ve sosyal medyaya değin çok keyifli bir söyleşi gerçekleştirdik.

Şalom'u yakından takip ediyorsunuz, nasıl buluyorsunuz?

Sonunda Şalom bana geldi...

Şalom'un çok yakından destekçisiyim. Bugünlere gelmesini, adım adım harikalaştığını görmek bana çok büyük bir haz veriyor. Zira yıllar önce Reklam Koordinatörü İsak Behar'la bir toplantı yapmıştık, uzmanlığım olan PR'dan dolayı kendisi bana danışmıştı ve bu toplantıda bana "Ancak cemaate satıyoruz, cemaate yolluyoruz, reklam almakta zorlanıyoruz" diyerek şikâyet etmişti. Ben de "Şalom bir gün reklam verenleri alamayacak, aldıkları panflatler, insertlerle tüm reklamları sıraya koyacak" demiştim. Ve bugün öyle oldu. Şalom'un ne kadar değerli bir basın organı olduğuna her zaman inandım. Sadece cemaate değil aynı zamanda geniş topluma da hitap etmesinin zamanı gelmişti. Bugün bunu gerçekleştirerek çok büyük bir misyon üstlendiğini düşünüyorum. Bunun yanı sıra çok az sayıda gazeteyi ilgi ile okuyup sonunda da bir şey öğrendim diyebiliyorum ve bunun hazzına varıyorum. Şalom herhalde bunların başında gelir.

TV8'deki "Bir Fikrin mi Var?" yarışma programı projesi nasıl ortaya çıktı? Niçin kabul ettiniz? Gençler arasında sizin fikirlerinizi öğrenmek isteyenler bu programı sosyal ağlar üzerinden de takip ediyordu.

Bunu duyduğum için sevindim ve şaşırdım. Fakat gelecek sezon devam edeceğimi zannetmiyorum. İnsanların hep çitayı yükseltmesi gerektiğini düşünüyorum. Geniş toplum için önemli bir program oldu. Seyircisine ve birçok gence yol gösterici bir programdı. Kabul etmem gerekir ki, sunulan projeler çok vasattı ve birçok girişimcinin başvurmadığı bir ortamdı. Çünkü bunlar başka ve farklı yollarla finansmana ulaşabiliyorlardı.

Bu programa yapımcı Fuat Sami tarafından davet edildim. GİYAD (Genç Yönetici ve İş Adamları Derneği) vasıtasıyla bana ulaştı. Ben GİYAD'ın kurucuları arasında yer alıyorum. Teklif gelince, proje bir girişimcilik konsepti taşıdığından, benim için "challenging" bir tecrübe olacağından, yeni insanlar tanıyacağım yeni şeyler öğreneceğimden dolayı çok büyük bir heyecan duydum ve de aslında insanların önyargılı olarak bildiği bir "Leyla Alaton" yerine Leyla Alaton'u gösterme imkânı bulacağım için kabul ettim. Özellikle bizim gibi insanlar ikinci sayfalardan anlatılınca yanlış bile tanınabiliyor. Onun için bu bana her bakımdan müthiş heyecan verdi.

Jüride aranızdaki uyum nasıldı? Çekimler nasıl geçiyordu?

Bizim jüri çok sempattikti aramızdaki kimya müthiş güzel oldu. Ne Ali Şen'i, ne Alphan Manas'ı, ne sunucu Cemal Hünel'i, ne Murat Başoğlu'nu ne de Tamay Kılıç'ı tanıyordum. Hepsini çok yakından tanımış oldum. Her iki haftada bir neredeyse 15 saatimizi beraber geçirdik. Evet,

çekimler çok yorucu oluyordu ama çok da eğlendik ve öğrettik.

Peki ya kamera arkası nasıldı?

Sizin gördüğünüz televizyondaki bölümü çok limitli bir bölümü kapsıyordu. Sizler sadece edit edilen ve sunulan bölümü görebiliyordunuz.

Katılımcılardan ya da yarışmacılardan hayal kırıklığı yaşadığınız zamanlar oldu mu?

Evet, büyük hayal kırıklıkları yaşadım. Ekranın arkası ayrı bir dünya... Üniversite ortamında yapılan çekimlerde gelen seyircilerin büyük bir kısmının öğrenci olmasını beklemedim. Kapıda beklesinler, yıkılsın ortalık ama bir tane mi gelmez, sükûtu hayale uğradım.

Beni çoğu zaman Kariyer Günlerine davet ediyorlar, gidiyorum yarım günümü veriyorum. Kendimi parçalıyor, girişimcilikti, yöneticilikti anlatıyorum. İnsanlar soruları not alıyorlar. Ama çekim yapılan yerin hemen dibinde böyle bir program var, öğrenecek birçok imkân var ve öğrenci yok... Ondan vazgeçtim.

Öğrenciler Leyla Alaton'a, Ali Şen'e, Alphan Manas'a 35 bin soru sorabilir, tüm gün oradayız, bizlere ulaşmak çok kolay, gel soru sor danış. Maalesef ki, böyle bir ortamın olmaması beni hayal kırıklığına uğrattı.

En üzücü şey de şu; bütün insanların üzerinden aynı yıldızlar geçiyor; kafayı kaldırıp gören var, bir de kafayı böyle aşağıda tutan var, ne yazık ki kafayı kaldırıp gören çok az, buna şahit oldum. Tüm bu duyguları yaşamak bu program sayesinde gerçekleşti.

Buna karşın, yeni dostlar edinmiş oldum. Her seferinde sürpriz bir sanatçı çağırdık. Ayrıca jüriyi de kutluyorum, hakikaten çok güzel bir program yaptı. Binlerce projeyi eleyerek kalanlarla karşımıza çıktı.

Ben de o noktadaydım. Facebook'ta arkadaşımı bulup da ne olacak diye düşünüyordum. Sosyal medya benim ürkmemden dolayı ertelediğim bir konuydu. Bunu geçen yıl kırdım ve oraya dâhil oldum. Müthiş zevk aldım, bana çok büyük bir gençlik ve dinamizm aşısı oldu. Esasında kısıtlı bir çevreden çok daha fazla insana ulaşım yarar sağlayabildiğimi hissettim. Bu da bana bir tatmin yaşıyor. Gelen cevaplardan görüyorum ki, yazdığım mesajlar çok yardımcı olabiliyor. Hem felsefi anlamda yol gösteriyor, hem de iyi geliyor. Instagram'da bile spor kıyafetlerimle koyduğum fotoğraflarım birkaç hanımı kilo vermek için teşvik etti.

Ülkemizde bir rol model eksikliği ve yanlış rol model fazlalığı var. Sadece dizi oyuncularını ve popüler artistler rol modeli değil, toplumun başarılı addettiği, yukarı baktığı rol modeli tarifine uyan insan çok az. Ben kendim için ideal rol modeliyim demiyorum ama en azından birkaç genç hanıma yol göstericilik yapabildiğim için sosyal medyada aktifim.

“ Bütün insanların
üzerinden aynı yıldızlar
geçiyor; kafayı kaldırıp gören
var, bir de kafayı böyle aşağıda
tutan var, ne yazık ki kafayı
kaldırıp gören çok az, buna
şahit oldum. ”

Kadının iş yaşamındaki yerine çok önem verdiğinizi herkes biliyor. Bu projede kadın girişimcileri nasıl değerlendirdiniz?

Tabii benim kadın konularında aktivist bir tarafım var ve buna çok önem veriyorum; kadının çalışmasına, parasını kazanmasına, ailede eşit olmasına, bu şekilde ilerleyeceğine çok inandığım için güzel bir platform oldu. Yarışmacılar arasında perde projesi ile yer alan kişiler beni delirtti. Sunumun sonunda “kocamın buluşudur” diyor. “Ee.. sen” diyorum, “yok kocamın buluşudur” diyor. Kadın başarıyı kendine alamıyor, o kadar ezilmiş ki... Ama sonunda söyledim. Mesajlarımı verebildiğim böylesi bir ortamdan zevk aldım.

Artık bundan böyle sadece kadınlara destek veren bir proje olursa yer alacağım. Kadının güçlenmesine dayanan projelerde yer almak istiyorum. Bunun yanı sıra bu program benim için iyi bir tecrübe oldu. Kamera karşısında ne kadar rahat olduğumu görebildim. Taviz vermediğimi, görüntümlle de problemim olmadığını fark ettim. Ekran beni hiç germiyor. Evde nasılsam ekranda da öyleyim. Lafı daldırıp budaklandıracağıma sayfalarca anlatmak istediğimi bir deyimle ya da bir argo kelime ile özetleyebildiğimi düşünüyorum. Ekran seni her konuda terbiye diyor. Yaptığının önemsendiğini birkaç kişiye dokunduğunu ve moral verdiğini görmek bana bu hissi verdi.

Sosyal medyaya ne zaman girdiniz?

Sosyal medyaya geçtiğimiz yılın ekim ayında girdim. Eskiden ne facebook, ne twitter, ne instagram’dan haberim vardı. Hatta dönüp baktığımda ne kadar ürktüğümü düşünüyorum. Çünkü insan bilmediği şeyden ürker.

Bilgileri paylaşmayı çok seviyorsunuz değil mi?

Benim güzellikleri ve bilgileri paylaşma sevdam var. Babamdan bana gelmiş genetik bir özellik bu ve amipler gibi çoğalıyor, güzellikleri paylaştıkça daha çoğu geliyor. Daha da başka bir boyuta ulaşıyor. Kadın konusu ile ilgili bana farklı platformlardan gelen çok fazla bilgi var, bu bilgileri onlarla paylaştığım için büyük mutluluk hissediyorum. Hepimiz Abraham Maslow'a göre manevi tatmin açısından yükselmiş tipleriz. Bu sonsuz bir duygu... Şirket içinde değerimi ne kadar anlayabilirler, neyi ne kadar paylaşabilirim, zaten herkes birbirini tanıyor. Ama geniş toplumda daha fazla yankı buluyor ve daha fazla etkisi olduğunu düşünüyorum.

Biraz da sanata olan düşkünlüğünüzden bahsedermisiniz? Son yıllarda Türkiye'de sanat eserlerinin satışının hızlı ilerlemesi nereye varacak?

Ben sanatın alım satım tarafıyla hiç ilgilenmiyorum. Ne galericiyim, ne müze küratörüyüm bu işin parasal tarafından çok uzaktayım. Benim sanata olan ilgim, yaşadığım dönem itibarıyla şimdi sıra sanata geldi. Yani daha evvel de vardı ama bu yoğunlukta değildi. Annem Güzel Sanatlar mezunudur. Her zaman için evimde güzellikler içinde, sanatın içinde büyüdüm fakat bu yoğunlukta hayatıma dâhil etmemiştim. Özellikle Türk sanatının yurtdışında tanıtımı için bu kadar yoğun çalışmamıştım. Contemporary Art İstanbul'un yurtdışında tanınması, o galerilerin ilgi görmesi ve dünyaya entegre olması için kendi çapımda bir şeyler yapmaya çalışıyorum. Tabii ki sanat camiası da kendi çapında bir yere geldi. Mesela New York'ta New Museum var, orada çağdaş sanat alanında uluslararası bir platform oluştu. Sadece Türk sanatı adına amatörce yaptığım bir uğraş. Pahalı sanat eserinin daha iyi bir sanat eseri olduğunu hiç düşünmüyorum. Sanatın demokratikleşmede çok büyük bir etkisi olduğu için, dünyanın daha iyi bir yer, daha barışçıl olabilmesi için sanata bu desteği veriyorum. Tiyatro, sinema, görsel sanatların o kadar birleştirici, o kadar global bir lisanı var ki, tüm dünya insanlarını birleştirici ve yaklaşımcı bir tarafı oluyor.

Sağlık sektörü çok hızlı geliyor, siz de AlvimediCa'nın yönetim kurulundasınız bu sektörden biraz bahsedebilir miyiz?

Bizim sağlık sektörüne girmemizin nedeni, babamın 80 yaşında genç bir adam olmasından kaynaklanıyor. Babam o kadar büyük bir vizyoner ki, insanların daha ne kadar uzun yaşayacağını öngörüyor. Gerekli bilgileri aldı, "sağlık en önemli sektör" diye kararını verdi, araştırmaları yapıp bizi Alarko'nun dışında bu işe dâhil etti. Alaton ailesinin içinde olduğu farklı bir sektöre girdik. Stent yapıyoruz. AlvimediCa 2013 yılında belirlediği stratejik yol haritasına uyumlu olarak yurtdışında yapılanmasını sürdürüyor. Bu yılın ilk üç çeyreğinde Fransa, İtalya ve Hollanda'da direkt satış ofislerini devreye almış,

Avrupa'da 10 ülkeye satış yapıyor. Latin Amerika'da 13, Ortadoğu ve Balkanlarda 15, Asya'da 7 ülke olmak üzere toplamda 45 ülkede satış ve pazarlama faaliyetleri devam ediyor. Hakikaten çok gurur verici... Çatalca'da Serbest Bölge'de bir fabrika var. AR-GE, Marketing ve PR Hollanda'da bulunuyor. Hakiki bir global şirket yapısında ve geleceğin değil bugünün sektörü. Bu da hayatımızda başka bir sayfa açtı.

80 yaşında genç bir adamla her gün ofiste beraber olduğum için çıtam çok yüksek. Üzeyir Garip Bey ile iş hayatına başladım, orada çıtam çok fazla yükseldi. Bir gün içinde ne kadar çok iş yapılır, proje üretilir, insanla görüşülür hep bunları öğrendim. Evde oturduğum günlerde "Bugün ne yaptım?" sorusu ile karşı karşıya kalıyorum. Birlikte çalıştığım kişilerde bu kapasitelerinin olduğunu görebiliyorum. Bu tempoya ayak uydurabilenler yola devam ediyor. Bu eğitimi aldığımız için farklıyız, dolayısıyla bakış ve beklentilerimiz de farklı oluyor.

Renkli yaşam felsefenizden bahsedermisiniz?

Göründüğümde de daha renkli ve heyecan verici olduğumu düşünüyorum. Bugüne gelmek için ben de uğraş verdim, yaralar aldım. Bugün 50'nin diğer tarafına geçtim;

“Ülkemizde bir rol model eksikliği ve yanlış rol model fazlalığı var.”

bundan çok gurur duyuyorum, her zaman zevk alıyorum ve kendimi her zamankinden daha güzel ve seksi hissediyorum.

Kadın olarak kendi kendine koyduğu baskılar ve standartlara uymak çok şeyi yanlış yapıyor insana. Aslında bir an düşünüp ruhumda bir köylülük var mı diyorum? Çünkü ben de "by the book" yaptım her şeyi diyorum ama 38 yaşında evlenmekle en az babam kadar anarşistim.

Ben de gri eteklerle Notre Dame de Sion'a gittim, neyse ki sonrasında Amerika'da üniversite okudum. İş hayatına girdim, çok anarşist olsaydım tam para kazanırken buraya geri dönmezdim. Kendimi çok da avant-garde görmüyorum diyebilirim.

Günümüz gençliğini nasıl buluyorsunuz?

Biz kurulu bebek gibi aile kurmaya ve işte başarılı olmaya endekslemiştik kendimizi, hâlbuki bugünkü yeni gençlik kendisini mutlu ve mesut olmaya endeksliyor. Dünya için neler yapıyorum diyorlar. Bir bakmışsınız ki, mevsimine göre mutlu olacakları yere gidiyorlar. Yazın farklı, kışın farklı yerlerde olabiliyorlar. Çocuklarım her şeyi sorguluyor bu yüzden kendimi her an, her konuda cevap verebilecek durumda ayakta tutuyorum. Bu da beni dinamik ve güçlü kılıyor.

Bizleri kabul ettiğiniz ve değerli zamanınızı ayırdığınız için çok teşekkür ederiz. ■

Penti

HAYATI
HISSET

Online alışveriş
penti.com

Picador Ferre by

*“Sarayların
Şıklık ve Zarafeti
ruhunuzu okşuyorsa
‘Picador Ferre’yi
mutlaka görmelisiniz.”*

Capodimonte’ler
Murano’lar
Kristaller
Venedik Maskları
Toscana Tablolar
Sorento Mobilyalar
Bronz Objeler
Tree-esse Dünya Barlar
Porselen Hayvan
Heykelleri
Pirinç Saat ve Şamdanlar
200 Yıllık Capanni
Ahşaplar
Fiorentine Objeler
Chester’lar, Berjer’ler
Seramikler, Tılsımlı
Objeler

*“İtalya’yı var
eden değerler”*

**Bizlere ‘Picador Ferre’yi anlatır
mısınız...**

1981 yılından beri Ankara’da Dekoratif Ev Aksesuarları konusunda LATEX markamızla mağazacılık, imalat ve ithalat yapmaktayız. Yaklaşık 20 yıldır ticaretimizi arkadaşlık ilişkisi ile yürüttüğümüz İtalyan dostlarımızın ürünlerini hem mağazalarımızda perakende, hem de toptan olarak satmaktayız.

Kuruluşumuzun 32. yılında sadece İtalyan ürünlerin ve kendi imalatlarımızın yer aldığı konsept mağazacılığımızın ilkinin PICADOR FERRE (by LATEX) ismiyle Nişantaşı’nda İstanbulluların beğenisine sunmaktan mutluluk duyuyoruz.

Picador Ferre markasıyla satışa sunulan ürünlerin özelliklerinden bahseder misiniz?

“İtalya’yı var eden değerler” sloganımız ürünlerin efsanevi hikayelerinden kaynaklanmaktadır. Örnek vermek gerekirse; **Capanni Ahşap Ürünler**

200 yıllık özel ağaçlar kullanılarak, doğal dokuların, yıpranmışlıkların öne çıkarılmasıyla ve pirinçle birleştirilerek detaylandırılan çok özel aksesuar mobilyalar.

Capodimonte Ürünler

Biblolardan duvar panolarına kadar porselenin heykeltıraş sanatçıları tarafından elleriyle oluşturdukları akıl almaz kıvrımlar bütünü.

Sorento Aksesuar Mobilyalar

İtalya’nın güneyinde bulunan Sorento şehri ve çevresindeki beldelerde yaşayan ailelerin küçük atölyelerinde ileri teknoloji kullanmadan masif ağaçtan ve marquteri sanatının incelikleri kullanılarak elde üretilen vintage aksesuar mobilyalar.

Murano Ürünler

Cam sanatçıların ellerinde ruh kazanan objeler.

Fiorentine objeler

Her bir imalatı yarınlara antika değerinde olan, 83 yaşındaki porselen üzerine el boyamalı şamdan ve jardiye üreticisi, Sinyor Brunello’nun ellerinden çıkan değerli objeler.

Venedik Maskları

Şapkalısı, otrişlisi, swarovski taşlısı, sadesi hepsi birer Venedik sembolü.

Toscana Tablolar

Yağlı boya kullanılmadan ahşabın üzerine yapılan özel efektlerle oluşturulmuş tablolar.

G.Pardo Hayvan Figürleri

Evinde, işyerinde bir kaplanın güçlü duruşunu veya bir Doberman'ın asaletini görmek isteyenler için...

Bronz Heykeller

Ametist taş kaide üzerindeki muhteşem bronz objeler. Özellikle sanatçının eşi Rebeca'ya aşkını yansıttığı kadın figürleri görülmeye değer.

Tree-Esse Dünya Objeler

Dünya şeklinde üzeri atlas haritalı barlar, satrançlar, ofis setleri.

Chester Kanepe ve Berjer Koltuklar

Kendi atölyemizde, özellikle Chester konusunda ihtisas yapmış ustalarımızın ellerinde üretilmiş onlarca çeşit Chester ve Berjerler ile özel ölçü ve model taleplerini karşılıyoruz.

Pirinç Saat ve Şamdanlar

Pirincin en dekoratif ve saraylara yakışan hali. Üç nesildir devam eden Olympus firmasının pirinci mermer, kristal ve bronzla birleştirerek ürettiği Şamdan, Saat Abajur gibi görkemli objeler.

Dekorasyon tarzları hakkında bilgi verebilir misiniz?

Ana tarzları Modern, Klasik ve Rustik olarak adlandırabiliriz. Bu ana tarzlar da kendi aralarında Minimalist, Provincial, Vintage, Country, Retro, Avangard, Eklektik, Barok v.b alt uygulamalara bölünmektedir. Mağazamızın stili Rustik ve

Vintage olarak ifade edilebilir.

Country tarz hala güncelliğini koruyor mu ?

Doğallığı ifade eden Country, aslında çok hoş ve yumuşak bir tarz. Ama ülkemizde maalesef yazlıklarda ve kışlık evlerin dekorasyonunda aynı şekilde kullanılmaya başlandı.

Bu durum yoğun talep yarattığından basit ve özensiz üretimlerin, özellikle kalitesi düşük Uzakdoğu mallarının önünü açtı. Tarzı ve duruşuyla gerçek hataları şirin gösterdi. Çok sık ve isimli mağazalarda sunulup talep yaratıldı, alıcılarıyla buluştu. Adeta ham ağacın üzerine kireç gibi yarı boyanmış kötü mobilyalar tarzmış gibi kabul gördü.

Müşteri hedef kitleniz kimler?

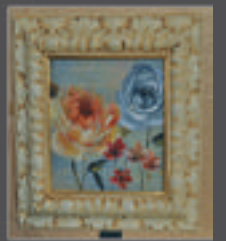
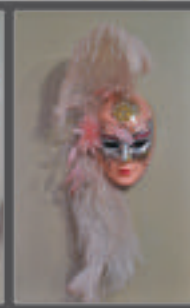
Perakende müşteriler, mimarlar, proje uygulama firmaları, toptan satın alım yapan firmalar, mağazalar.

İleriye yönelik projelerinizden bahsedebilir misiniz?

Her semtte bir adet olmak üzere İstanbul'da, her şehirde bir adet olmak üzere Türkiye genelinde partner mağaza arayışımız devam etmektedir.

Çalışma saatlerinizi öğrenebilir miyiz?

Pazar hariç, 09.00 – 19.00 arası her gün açığız. Evine özen gösteren, kalite arayan, antika ve klasik mobilya, obje ve aksesuarlara ilgi duyan herkesi mağazalarımıza bekleriz.

T: 0212 - 224 24 12

Valikonacı Cad. Sinoplu Ş. Cemal Sok. No: 4/B Nişantaşı

BU YAZIMIZDA TÜM DUYULARIMIZA HİTAP EDECEK RENKLER, KOKULAR, GÖRÜNTÜLER, TADLAR DİYARINDA BİR YEME-İÇME YOLCULUĞUNA ÇIKACAĞIZ. SON YILLARDA BÜYÜK BİR HIZLA GELİŞEN, ŞAŞIRTAN, ZEVKE DALDIRAN, DAMAK ÇATLATAN İSRAİL LEZZETLERİNİ, ÜLKEYE YOLUNUZ DÜŞERSE MUTLAKA DENEMENİZİ TAVSİYE EDERİM.

İsrail'in Yeni Yıldızları

Mutfak eleştirmenleri ve akademisyenler 'gerçek bir İsrail mutfağı' olup olmadığı konusunda tartışmayı çok sevedursunlar, İsrail toplumunun kendine has kültür mozaiği sofraların bir lezzet festivaline dönüşmesini sağlamakta. Doğu Avrupa, Balkanlar, Kuzey Afrika, Orta Doğu, Akdeniz göçleriyle harmanlanmış etkileyici bir 'melting pot' örneği. Rusya, Yemen, Hindistan, Etiyopya, Asya ve Amerika gibi onlarca farklı ülkeden göç etmiş Dürzü ve Arap dahil halk toplulukları yemek alışkanlıklarını ve tariflerini beraberlerinde getirmiş, çevre koşulları, yemek kuralları ve o topraklarda yetişen yerel malzemelerle harmanlayarak dinamik bir mutfak oluşturmuşlar. Tüm mutfaklar coğrafi, tarihi, sosyolojik, tarımsal faktörlerden etkilenecek oluştuklarından pek tabii ki bugün İsrail'de yenen tipik bir çok yiyecek o coğrafyanın, geniş Orta Doğu mutfağının ürünü. Zaten yazının amacı hangi yemeğin hangi kökenden geldiğini belirlemek değil bugünkü İsrail yemek kültürü ve gelişen gastronomisinden örnekler vermek. Vered Guttman 'You Say Bassal; I Say Batzal' (Sen Bassal (Arapça soğan) dersin, ben Batzal (İbranice soğan)- yazısında İsraili ve Filistinli iki şefin birlikte çalıştıkları mutfakta benzer yemek tarifleri ve yemek anıları da paylaştıklarının altını çiziyor.

İSRAİL'DE NE YENİR, NE İÇİLİR?
İsrail'de yemek alışkanlıkları Orta Doğu

yemek geleneğinden etkilenecek basit, şatafatsız ama lezzetli ve doyurucudur. Evlerde öğlen yemekleri daha detaylı, akşamları ise daha hafif yenir. Cuma akşamları ve Cumartesi öğlenleri ailenin biraraya geldiği özel sofralar kurulur. Falafel, humus, protein kaynağı yumurta hemen hemen her evde sıklıkla yenen yiyecekler. Bölgenin ürünleri olan zeytin, zeytinyağı, buğday, nohut, yoğurt doğal olarak mutfakları şenlendirmekte. Uzun yaşam, bolluk ve gelenek sembolü zeytin Yahudi, Arap, Dürzü cemaat grupları tarafından üretilmekte. Sebze ve meyve, kahvaltı dahil her öğünde önemli yer tutmakta. Üzüm, nar, incir, hurma, narenciye, avokado, Galia kavunu, karpuz, kaki, kivi, çarkıfelek, kurutulmuş biber ve domates, süt ve süt ürünleri (özellikle son yıllarda yükselişte olan keçi peyniri) ve bal da sıkça tüketilmekte. Kaşerut kuralları geniş bir vejeteryan mutfak repertuarı oluşturmuştur. Yemek çoğunlukla sofrayı süsleyen serpmeye meze *sala-tim* ile başlar. Humus (nohut, sarımsak, zeytinyağı, limon), tabule (bulgur, nane, maydanoz, domates, limon), babaganuş (ezilmiş közde patlıcan), zeytin, turşu, marine sebze, kubbe (içli köfte) sıklıkla tüketilen mezelerdendir. Her adım başı rastlanan kafeler kültürün önemli bir yansıması. Hem bir kahve molası, hem atıştırma, pek tabii ki buluşma mekanı. İsrail'de günün her saati bolca kahve tüketilir, özellikle filtre kahve. Espresso ise çok derin değildir, sert istiyorsanız *katzar* sipariş etmeniz

gerekir. En popüler zincirlerden biri İsrail'in Starbucks'ı diyebileceğimiz Aroma. Coffee Bean, Arcafe, Café Café, Landwer, Elite, Hillel, Joe diğer bir kaç ünlü isim. Organik kahve severler Loveat'i ziyaret etmeli. Arap bölgelerinde 'qahwa' baharatlı, özellikle kakuleli gelir. Çay ise çoğunlukla naneli içilir. Goldstar İsrail'in ulusal birası, bir diğeri de Maccabi. Tel Aviv barlarında farklı fıçı biralara bulmak da mümkün. Son yıllarda Alexander, Malka, Pavo, Dancing Camel, Jem's, Golan, Negev ve Aela gibi bir çok 'butik' bira piyasada. Kutsal topraklarda üzüm ve şarap üretimi yüzyıllar öncesine uzanır. Modern İsrail şarap endüstrisi 19. yüzyıl ortalarında Zichron Ya'akov'da Baron Edmond de Rothschild tarafından kurulmuştur. Özellikle son 20 yılda büyük bir gelişme gözlenen sektörde küçük butik üreticilerden milyon şişe üreticilerine kadar geniş bir yelpazede üretim mevcut ve şarap ihracatı 27 milyon \$ civarında. Golan Tepelerini de içine alan Galilee bölgesi yüksekliği, serin esintisi, gündüz-gece 15 farkı ve zengin toprağı nedeniyle üzüm-cülüğe en uygun bölge. Kudüs şehrini çevreleyen Judea tepeleri fakir ama kuru toprağıyla üretime uygun. Damla sulama yöntemiyle üzüm üretimine imkan sağlayan Negev çölü, Hayfa'nın güneyinde Akdeniz kıyısında Karmel dağları ve Sharon platosu da üzüm üretimine elverişli. Bu bölgedeki Zichron Ya'akov ve Binyamina İsrail'in en büyük üzüm üretilen bölgesi.

Klasik ve geleneksel yerel tadlar

Sabich

Listenin en başına sokak lezzetlerini koyalım. *FALAFEL*, *HUMUS* ve tabii ki *SHWARMA* (döner). Kekik, fesleğen gibi baharatların karışımından oluşturulan zahtar humus veya labne üzerinde hem şık görüntü hem mükemmel bir tad verir. *MSABBAHA/MUSABBAHA* humusun kız kardeşi sayılır, ana farkı yiyeceğin dokusu ve ılık servis edilmesi. Nohutun bir kısmı dişe gelir nitelikte bırakılır ve üzeri tahinle zeytinyağından oluşan sosla süslenir. Birçoğlarına göre humusun bir üst düzey lezzeti! En lezzetli örneklerinden birini Yafo bölgesindeki Abu Hassan'da tadabilirsiniz. Sıcak nohut, tahin ve acılı sarmısak sosuyla hazırladıkları *musabbaha* ve *fava* ile nohutun birlikteliği *ful* burada sıcak pita ekmeğiyle yenir. Hummus Abu Marwan da bir başka seçenek.

Falafelin erkek kardeşi *SABICH* de oldukça popüler bir sandviç. Falafel gibi pita ekmeği içinde tahin sos ve bolca salatalarla servis edilir ama falafel köfteleri yerine kızarmış patlıcan dilimlerini ve haşlanmış yumurtayla hazırlanır. Sabich'i Dizengoff ile Frishman caddesi köşesinde 42 numaradaki miniminnacık dükkanda deneyin derim. Mango turşusundan yapılan *amba* sosu ekletmeyi de unutmayın.

BUREKAS Sefarad geleneğinden gelen içi çeşitli malzeme ile doldurulmuş börekler, haşlanmış yumurta ile kahvaltı için de ideal.

Yemen Yahudilerinin mutfaklarından çıkmış ve artık tüm İsraililerin severek yedikleri Hintlilerin *paratha*'sı benzeri *MALAWAH* kalın bir gözlemeyi andırır,

geleneksel olarak domates sosu *resek agvaniyot*, haşlanmış yumurta ve acı kırmızı biber, kişniş, sarımsak ve baharatlarla hazırlanan acı sos *schug*'la servis edilir, tatlı versiyonunda da bal kullanılır. Malawach'ın sigara böreği gibi yuvarlatılıp bütün bir gece ağır ateşte fırında pişirilmesiyle hazırlanan *JAHNUN* Yemen Yahudilerinin Şabat sabahları yedikleri geleneksel bir yiyecek.

Pek tabii ki *ŞAKŞUKA*-Bizim menemene benzeyen bu lezzeti Yafo'daki Dr. Şakşuka'da denemekte fayda var. Yafo'ya gitmişken 1879'dan beri hizmet veren Abulafia Fırınına da mutlaka ziyaret edin derim.

SHIPUD (şiş) 'cenneteyim' dedirten cinsten, meze ve salata eşliğinde ızgara etler ve sakatatlar mükemmel. Tahin ve balla hazırlanan *HALVA*'yı 100 değişik çeşidiyle hem damağa hem gözlere şölen sunan Kudüs'deki Mahane Yehuda Açık Pazarında Halva Kingdom standında deneyin. Pazar deyince Tel Aviv limanındaki şık organik pazarı gezmeyi unutmayın. 1000 m2'lik alana yayılmış çoğu aile işletmeleri yerel üreticilerde peynirler, şaraplar, biralalar, ballar, zeytinyağı, el yapımı makarnalar, ekme ve hamur işleri kalbinizin ritmini yükseltecek. Bu mekanın kurucuları Michal Ansky ve Shir Halpern adlı iki hanım. İkisi de şef ve yemek yazarı, gastronomi tutkunları. 2008 yılından itibaren kurulan İsrail'in bu ilk 'farmers market'ında her Salı ve Cuma sabahları Eilat'tan Golan Tepeleri'ne 60 civarında üretici toplanıyor. Hemen devamında ülkenin

Rusya, Hindistan, Etiyopya, Asya ve Amerika gibi farklı ülkelerden göç etmiş Dürzü, Arap dahil halk toplulukları yemek alışkanlıklarını beraberlerinde getirmiş, yemek kurallarını yerel malzemelerle harmanlayarak dinamik bir mutfak oluşturmuşlar.

ilk kapalı pazarı Shuk Hanamal'de ise dünyanın her yerinden ürün bulmak, 'tapas bar'larda bir şeyler atıştırmak mümkün. Yahudi yemek kurallarına istinaden süt ve etin birlikte yenilememesinden dolayı son yılların trendlerinden laktosuz, Pesah bayramı döneminde glutensiz ve organik ürünlere sıklıkla rastlanıyor. Karat Havvar Çiftliğinde 1992 yılından bu yana Rusya'dan ithal edilen Rus sturgeon'u doğal ortamına en yakın koşullarda yetiştirilmekte. Oldukça lezzetli bu havvar ünlü şeflerin gözdesi olmuş bile...

Gelişen restoran arzı, gastronomiye dünyada verilen değerin artması, yurtdışında eğitim alıp ülkeye geri dönen şefler, Avrupa etkisi son yıllarda daha rafine mekanların açılmasını ve büyük ilgi görmesini sağlamakta. Öğle yemeklerinin 12 ila 17 arasında 'business lunch' adı altında sunulan hem kaliteli hem de uygun fiyatlı seçenekler denemeye değer. Gelin biraz da restoranları gezelim.

Malawah / Meir Adoni

Şefler ve şef restaurantları

Özel taadlar

Kaşerut kuralları geniş bir vejeteryan mutfak repertuarı oluşturmuştur. Yemek çoğunlukla sofrayı süsleyen serpme meze salatim ile başlar. Humus, tabule, babaganuş, zeytin, turşu, marine sebzeler, kubbe sıklıkla tüketilen mezelerdendir.

MANTA RAY mezeleri, fırından sıcak çıkarak çıkan Balkan ekmeği, patlıcan risottosu, ızgara balıkları, dökme demir tencerede sunulan deniz ürünleri ile hem göze hem damağa hitap etmekte. İsrail doğumlu şef Ronen Skinezes Yunan köklerinden ilham aldığını anlatıyor. On yıl süreyle Avustralya'daki Aria Restoranında şef Matt Moran'la çalışmış olan Skinezes kendi mutfak stilini oluşturmaktadır. Balkan mutfaklarından etkilendiğini ve yerel ürünleri bolca kullanmayı tercih ettiğini belirtiyor. Özellikle zeytinyağı, tahin, yoğurtlu soslar, baharat karışımları, domates, biber, kabak ve patlıcanın mutfağının yıldız oyuncularının olduğunu altını çiziyor. Sofraya oturduğunuzda gelen kocaman tepsi 12-15 özel mezeyi önünüze sermekte. Acılı labne peynirli patlıcan salatası, somon tartar, *tekir ceviche*, mango-ıspanak-bulgur salatası sadece bir kaç örnek. Meslek icabı balık 'carpaccio'nun onlarca şeklini tadmışım ama henüz Skinezes'ininkinin zar şeklinde kesilmiş patlıcanlarla süslü ince dilimlenmiş çiğ balık dilimlerinin üstüne tanımıyorum. Restoranın mükemmel gün batışı manzarası da cabası. MESSA oldukça sık New York stili beyaz yemek salonu, siyah barı, lüks menüsü, 200'ün üstünde şarap listesi, Orta Doğu tadlarının Avrupalı pişirme teknikleriyle bileşimiyle Wallpaper dergisinde dünyadaki en güzel 50 restoran arasına

seçilmiş. Kudüs doğumlu Kürt kökenli şef Aviv Moshe askerde aşçı olarak çalışmış. Alaylı bir aşçı olan Moshe'nin İsrail gastronomi sahnesinde yeri özel. Restoranında yemek yiyenler arasında Jean-Claude Van Damme, Pink, Paul Anka, Gérard Depardieu ve Tony Blair gibi ünlüler var. 200 kuverli restoranında 125 kişilik ekibiyle 'haute cuisine' sunan Moshe'nin Valrhona beyaz çikolatayla kapladığı ördek ciğeri aperitif ve kaz ciğeri *carpaccio*'su büyük sükselerinden. Neve Tzedek bölgesinde bulunan POPINA sıradan bir mekan değil. Cam ve taş dekorda yemek yemek, ayağınızın altındaki şarap kavını görmek, açık mutfakta ekibi izlemek farklı bir deneyim. Ama farklılık orada bitmiyor. Bu restoranın menüsü klişelerden oldukça uzak. Şef Orel Kimchi farklı bir açıdan yaklaşım menüyü beş farklı pişirme tekniği kategorisine bölmüş. Her bölümde o teknikle hazırlanan giriş, ana yemek ve tatlılar oluşturulmuş. Turşulama, buharda, fırında, kızartma ve slow-cooking (ağır pişirme). Genç şefin teknik dehası tabaklara yansımış. Zaten 2011 yılında 'Yılın En İyi Genç Şefi' ödülüne layık görülmüş, hem de prestijli S. Pellegrino Cooking Cup'da. Menüdeki farklı lezzetler arasında cin&tonik tartar balık, arpacık soğanı, salatalık, japon balık yumurtası *tobiko*, cin ve tonik jöle küplerinden oluşan giriş oldukça etkileyici. Ördek ciğeri-trüf

Meir Adoni

köpüklü sosla servis edilen balkabağı-badem-amarettolu ravyoli, kestane püresi eşliğinde muslu profiterol, kuzu eti ve mantarla doldurulmuş yarım daire şeklinde milföy *wedding wellington*, tatlı olarak taze çilek, krema ve yabani kırmızı meyve köpüğü eşliğinde buharda pişirilmiş *mascarpone* keki. Hepsi sanat şaheserleri, insan bırakın yemeye dokunmaya bile çekiniyor!

RAPHAEL'in şefi Raffi Cohen'in yemek tutkusu anneanesi Aziza'nın mutfağında gelişmiş. Restoranının menüsündeki kuskus ve sardalya dolmasının kökeninde çocukluğunda içiçe büyüdüğü Fas mutfağı mirası var. Kudüs'te mükemmel tadlar ve kokular içinde yetiştiği semtte Kürt komşularından öğrendiği içli köfte, Türk komşularından öğrendiği börek, anılarının ayrılmaz parçası. 13 yaşında King David Otel'inde çalışmaya başlayan Cohen askerliğini pasta bölümünde, stajını da Şef Ezra Kedem'in Arcadia restoranında yapar. Askerlik ertesi gittiği Avrupa'da, Paris'te Alain Passard'ın L'Arpège'inden, Pierre Gagnaire'e, Hotel Blanc'dan, New York'da Nobu'ya, Londra'daki The Oak Room'a öğrenimine devam eder. 2000 yılında Kudüs'e döndüğünde henüz 23 yaşındayken King David Otel'i'nin La Regence Restoranında şef olarak çalışmaya başlar. Bu prestijli göreve getirilen en geç şef unvanını alır ve bu kaşer restoranı İsrail'in en iyisi konumuna getirir. Restoranın menüsünde zeytinyağlı kabak-ıspanak-prasa spesyaliteleri, tahinle servis edilen dana etli sigara börekleri, yerelması ve biberle tatlandırılmış balık köftesi *tajine*, vanilya ve ağaç çileği kremasıyla sunulan romda pişirilmiş *savarin*, çikolata sable, krema sorbeli çilek çorbası, vanilya dondurmasıyla sunulan tatlı şarapta pişirilen ayva tatlısı öne çıkanlardan bir kaç.

Saygın ve ünlü şef Meir Adoni Neve Tzedek semtindeki 'haute-dining' restoranı CATIT'in sahibi. Avrupa mutfağı üzerine inşa

ettiği İsrail dokunuşuyla burası romantik, moleküler ve pahalı bir mekana dönüşmüş. Nahalat Binyamin'deki MIZLALA da aynı şefin bir başka lokali. Şef Golan Gorfinkel'in DALAL'ında ızgara balık, közlenmiş patlıcan risotto mutlaka denenmeli. Yanıbaşındaki Dallah Pastanesi tam bir mücevher kafe. Kahve eşliğinde Tel Aviv'in en iyi *rugelach'*ını (Aşkenaz mutfağından bir tür ay çöreği) tatmak gerçek bir mutluluk.

Yafo'daki ZIGEL HAGADOL'da şef Ariel Cohen Arap, Bulgar, Romen ve Leh füzyonu restoranında büyürken alıştığı göçmen mutfağını uyguluyor. Kurutulmuş ve füme edilmiş balık, tahin ve soğan yemeği *tahini bill pasih* ya da kimyon ve kişnişle kızartılmış balık köfteleri *balhat samak*, Polonyalı büyükannesinin tarifi tencerede fırınlanan hallah ekmeği mükemmel.

Şık bistro ABRAXAS, çılgın deha Eyal Shani'nin yeni 'in' mekanlarından. Özellikle yuvarlak barda kendinize bir yer bulup şefin çalıştığı günlerden birine denk gelebilirseniz çılgın aksiyonun içinde kendinizden geçebilirsiniz. Uzunca süre pişirilen bütün kırmızı lahanayı, kağıt külahta servis edilen çikolatalı mus'u ve en iyi acılı domates sosunu mutlaka deneyin. Şef fast-food tarzı Miznon ve gastronomik restoran Le Salon'un da sahibi.

ADORA'nın yetenekli şefi Avi Biton Fransız bistrosu şeklinde işlettiği restoranında Fas ve Türk dokunuşları uyguluyor. Fiyatlar biraz yüksek ama Cumartesi brunch'ları oldukça uygun fiyatkalite seçeneği sunuyor.

MACHNEYUDA pazardan sofraya taptaze yemek pişirme akımının örneklerinden biri. Kudüs'ün ünlü Machne Yehuda Pazarı taze meyve-sebze, balık, et, peynir, kuruyemiş, baharat, içecek satan 250'nin üzerinde standıyla hem yerel halkın hem turistlerin gözdesi. Bu pazara çıkan sokaklardan birinde bulunan restoran Kudüslü 3 şef Asaf Granit, Yossi Elad ve Uri Navon tarafından işletiliyor. Daha

Raffi Cohen

Lilliot Restaurant

Messa Restaurant

Messa Restaurant

Uri Buri Restaurant

önceleri çeşitli Fransız ve İtalyan restoranlarında çalışan şefler o gün pazarda taze ne varsa ona göre menülerini belirliyorlar. Ünlü şef Yotam Ottolenghi 'Jerusalem on a Plate' filminde bu restorandan bahseder. Tel Aviv'lilerin yemek yemek için bir saat araba kullanmayı bile göze aldıkları bu ilginç ve otantik restoranda uzun masalar etrafına doluşan müşteriler açık mutfaktaki çılgin atmosfer eşliğinde yiyorlar. Her serviste bir şef başı çekiyor, diğerleri ona bağlı çalışıyor. Bir çok stilin işbirliği yaptığı hem çok net ve basit, hem çok kompleks ama abartısız bir mutfak çıkıyor ortaya. Restoranı özel kılan sadece yenilenler değil, içerideki atmosfer, açık mutfak, kendini kasmayan servis elemanları, hatta şarkı söyleyip tencere-tavalarla müzik yapan şefler! Romantik bir yemek beklemeyin ama çok eğleneceğinizden emin olun. Şef Elad'ın kızarttığı patlıcanların içine açtığı ceplere soğan, sarımsak ve maydanozla hazırladığı balık imza yiyeceklerinden biri. İsrail'in kuzeyine uzanarsak Akko şehrindeki URI BURI balığın sihirbazı. Şef Uri Jeremias zaten başlı başına bir efsane. Yaptığı seyahatlerden esinlenerek oluşturduğu yaratıcı mutfakta kah Kuzey Afrika'nın *chermoula* (taze kişniş, sarımsak, kırmızı biber, kimyon, safran, yağ, limonla hazırlanan Fas mutfağı kökenli marinat) ile doldurulmuş sardalyalarından kah Hindistan esintili zencefil, hindistancevizi sütü, limonotu sosunda pişirilmiş balık yahniye uzanan dünya mutfakları gezintisine çıkıyorsunuz. Tarifler çok basit görülmele birlikte tad eşleştirmeleri insanı çılğına çeviriyor. Somon şaşımiyi wasabi sorbe ile servis etmek ya da levreği Tay balık sosu ve balzamik sirkeyle tatlandırmak cesaret ister, o da Şef Uri de var. Dur diyene kadar yiyecekler ardarda gelmeye devam ediyor, dikkat edin!

Binyamina tren istasyonuna yürüme mesafesinde şef Guy Ben-Asher'in restoranı GAYA gastronominin gururu. Akdeniz, Hint, Tayland ve Amerikan

mutfaklarından esintiler taşıyan menü sayesinde müşteri yerinden kalkmadan dünya turu atabiliyor. Yabani mantar tortellini, buğday, yabani pirinç ve siyah mercimekle doldurulmuş soğan dolması, zencefil ve elmayla pişirilen somon teriyaki olağanüstü. Sfad doğumlu şef Haim Tibi'nin Mizpe Hayamim'deki otelin ikinci katındaki MUSCAT'ı nefes kesici Golan Tepeleri manzaralı. Kendi organik çiftliğinde yetişen ürünlerle oluşturduğu yaratıcı ve heyecan verici günün menüsü hem Galilee bölgesi hem annesinin mutfağının esintileriyle dolu. Karamelize edilmiş pancar sosuyla sunulan dana dil ızgara ve sebze-baharatlar eşliğinde nar sosuyla tatlandırılmış ördek eti hem lezzet hem sunumuyla oldukça etkileyici. Kadın şefleri de es geçmeyelim. 'The Book of New Israeli Food' kitabı yazarı Janna Gur'un tercihi restoranların arasında ASSIF var. Restoranın sahibi şef Einav Berman sezon ürünleriyle oldukça sofistike ama ukalalığa kaçmayan bir mutfak yaratmış. Hasat anlamına gelen Assif ismine uygun taze, yerel ürünleri Avrupa ve Asya dokunuşlarıyla renklendiriyor. Berman, *slow-food* akımının da yakın takipçisi. Domates *tarte-tatin*, bamyadomates konfit-kapari-zeytinli kuzu pizola, vinegret soslu yerelması, tatlı paprika ve acı *harissalı* tortellini, limonlu kök bitkiler salatası, hele helva mus...! Yine kadın şef Tamar Cohen-Tzedek'in CUCINA TAMAR'ı Tel Aviv'in en ünlü İtalyan restoranlarından biri. JOZ ve LOZ'da Niva Eshed 4 kadın şefin başında Akdeniz mutfağı esintileri veriyor. Tavuk ciğeri ravyoliyi yaban turp kremasıyla sunuyor. Eshed 'erkek egemen mutfaklara göre burada ego yok, daha çok tecrübe için yemek pişiriyoruz' diyor.

Çocukluk anılarının ayrılmaz parçası olan alıştıkları ve büyüdükleri mutfak kültürleri, İsraili şeflerin vazgeçilmezi...

İ Dünyada İsrail mutfağı

Yeni Dalga İsrail mutfağı başta New York ve Londra olmak üzere dünyada da heyecanla takip ediliyor, çokça konuşuluyor. 1978'de İsrail'de doğan şef *Michael Solomonov* savaşta ölen asker kardeşi anısına 2008 yılında Philadelphia'da ZAHAV restoranını açtı. Amacı İsrail'den ithal ettiği yerel malzemelerle Philadelphia halkına İsrail mutfağını tanıtmaktı. Zaman içinde çok özel tadlar oluşturdu. Kendisiyle yapılan bir röportajda 'Sığır yanaklarını Etiyopya baharat karışımıyla ve Türk kahvesiyle marine edip küp küp keserek ızgara yapıyoruz.' diyor.

The Guardian'daki *Yeni Vejetaryan* köşesiyle ünlenen *Yotam Ottolenghi* Londra'daki restoranında sebzeleri mutfağın cazibe merkezi yapmaya adanmış kendini. Kendisi gibi Kudüs doğumlu Arap şef *Sami Tamimi*'yle İngiliz damaklarına İsrail ve Akdeniz tarzını sunuyor. İkili 2008 ve 2012'de çok satılan iki kitaba da imza atmışlar.

Dünyaca ünlü pasta tasarımcısı *Ron Ben-İsrail* kızkardeşinin yemeklerini tatmak için sık sık Tel Aviv'e geldiğini itiraf ediyor. Manhattan'ın SoHo bölgesindeki ünlü *Ron Ben-İsrail Cakes*'in sahibi 55 yaşındaki Ben-İsrail fırıncı/pastacı olarak eğitim almadığını, dansçı olarak yetiştiğini anlatıyor. Bat Dor dans grubuyla 20 yıl önce ABD'ye gelen Ron cep harçlığı kazanmak için kek yapmaya başlar. Martha Stewart tarafından keşfedilir, 1999'da dükkanını açar. 'Dansçıyken her gün prova yapma disiplini, iyi bir pastacı olmama çok yardımcı oldu çünkü pastacılık kusursuz olmayı ve çok pratik yapmayı gerektiren bir meslek' diyor.

Yüksek kaliteli malzeme, zengin etnik mutfaklar, sağlıklı yaşama elele giden organik ürünler, araştırma-geliştirmeye yapılan büyük yatırımlar, farklı ürün yalpaesi, ünlü şefler ve sıradışı restoranlarıyla İsrail yeni lezzetlere yelken açılacak özel bir gastronomi destinasyonu olmaya aday. ■

Yararlanılan Kaynaklar:

Harvest time in the land of olive trees- Vered Guttman-Haaretz- 11.11.2012

Fusion falafel and the new Israeli cuisine- Robin Raisfeld&Rob Patronite-New York Magazine-23.05.2013

Israel's tastiest secrets- Anthea Gerrie- The Jewish Chronicle- 25.07.2013

The real Balabustas of Tel Aviv- Anthony Grant-The New York Times-14.09.2010

MyJewishLearning.com

israel21c.org

İstanbul'daki yeme & içme kültürüne yeni bir tarz: **Fondue Restaurant...**

Fondü, İsviçre, Fransa ve İtalya'ya özgü eritilmiş peynirle yapılan bir yiyecektir. Portatif bir ocağın üzerinde ortak kullanılan bir tencere içinde eritilen peynir, uzun çatalarla takılan ekme yardımıyla alınarak yenir. 1930'da İsviçre Peynir Birliği tarafından ulusal yiyecek olarak sunulmuş olmasına karşın, yiyeceğin anavatanı İsviçre, Fransa (Rhone Alp-leri) ve İtalya'yı (Piemonte ve Aosta vadisi) kapsayan daha geniş bir alandır.

1950'den beri "fondue" adı, ortak bir tencerede sıcak olarak kaynatılan ve uzun çatalların batırılarak yenildiği diğer yemek türleri için de kullanılmaya başlandı. Çikolata fondüsünde eritilmiş çikolataya meyve parçaları batırılırken; "fondue bourguignon"da ise yağa bir parça et batırılmakta...

İstanbul Gayrettepe'de..

Gayrettepe'nin sakin bir köşesinde yer alan Fondue Restaurant, ağırlıklı olarak

iş ve alışveriş merkezleri ve otellerin bulunduğu merkezi bir konumda. İç mekanı 65; dış mekan ise 35 kişiliktir.

İstanbul'da pek de sık rastlanmayan fondü ve raklet, aslında uzun ve keyifli sohbet ortamları yaratmak, sıkıcı iş toplantılarını keyifli hale getirmek, özel günlerde baş başa romantik anlar yaşamak için ideal.. Yoğun bir iş gününün ardından, kısa bir mola vermek isteyenler; Fondue Restaurant'ın zengin şarap kavi ve peynir çeşitlerinden tadabilirler..

İş toplantılarının vazgeçilmez adresi..

Mekan; iş toplantılarında misafirlerine görüntülü konferans sistemi, projeksiyon ve perde hizmeti sunmakta, bununla birlikte grup yemeklerinde istenildiğinde Çigan veya quartet müzik grupları temin edilebilirken; doğum günleri ve özel günler için de çeşitli aktiviteler sunulabilmekte...

1973'TEN BUGÜNE...

Elektrooptik, 1973 senesinde kongreler için görsel ve işitsel teknik hizmetler sağlamak amacıyla kuruldu. Kısa süre içerisinde yan hizmet birimleri oluşturularak bir proje şirketine dönüşen Elektrooptik, halen dünya çapında kanıtlanmış başarısı ile uluslararası kongreler dünyasında faaliyetlerini sürdürmektedir.

Yıllar içerisinde şirketin faaliyet alanları genişlemiş Dekorasyon ile sahne düzenlemeleri ve her türlü dekoratif tasarım; Done Organizasyon ile de her türlü catering, süsleme ve organizasyon hizmetleri sunmaya başlamıştır. 2010 yılında hizmete açılan Aura Suites ile şirket konaklama sektöründe faaliyet göstermeye başlamıştır.

Müşterilerinize kaşer et sunuyor musunuz?

Kaşer eti Denet Gıda'dan temin ediyoruz. Ancak kaşer et için bir gün öncesinden bize haber verilmesi gerekiyor. Kaşer et için kullanılan et kesim poliüretan ve bıçakları ayrı kullanılıp özel dezenfekte edilmektedir. Restoranımızda her zaman kaşer kırmızı ve beyaz şarap bulunmaktadır. Şarapları da Denet Gıda'dan temin ediyoruz.

www.fonduerestaurant-tr.com

fondue@fonduerestaurant-tr.com

FONDUE RESTAURANT Gayrettepe Mah. Pazar Sk. No:24 Beşiktaş-İSTANBUL

TEL: 0212 2672867 FAX: 0212 2672868

güzel söz

Sosyal medyada güzel söz paylaşmak son yılların vazgeçilmezlerinden biri oldu. Herkes güzel sözlerin peşine düştü. Bende sizleri biraz rahatlatmak adına birkaç tane söz hazırladım. Buyurun sevdiklerinizle paylaşın.

Sevgilim;
sıradaki direnişi
sana armağan
ediyorum.

İki kere dert
felç eder. İki
kere bela
kurt...

Kılıç
kaleminden
masumdur!

Hangi kelimeye
sarılısam, sırtımdan
vuruyor. Hangi
cümleye inansam,
kandırp kayıyor.

Doğru yalanı
duyduğunda
gerçek masalı
yaşarsın..!

Yalanlar
söylendikçe
gerçekler
sustukça büyür.

Bu aşkı bana
karşı masaldan
gönderdiler.

Hayat böyledir
Bir kuşun bakışıyla
uçarken
Bir çocuğun
gülüşünde ölürsün
işte...

Yönünü
şaşımayan
bir ülkenin
özlemiyle;
ölmesin kuşlar...

Rüyaya giren
hayattan
çıkıyor.

Tecavüzlere
sessiz kalma!
Sessizliğine bile
tecavüz ederler
sonra!

Sözlerine
dikkat et!
Yoksa ağzından
çıkanları kulağına
sokarım!

Korkunun yeşerdiği
bedende, özgürlük
solan bir yapraktır
sadece.

Her aşk
şarkısını ezbere
susarım.

Pazartesinin
tipine
tüküreyim.

Kadın dediğin;
biraz şiir, biraz
çiçek ve bolca
aşktır.

sahibine aittir

Sevgilim hadi gel; sadece yağmurların bildiği bir yere gidelim seninle.

Cennete söz verme sevgili. Daha yanacak çok şeyimiz var seninle...

Kalbim çnladı. Sanırım şu an biri beni seviyor!..

Tut elimi kaybolma sevgilim. Sen buraların aşkını bilmezsin.

Bir umut daha kayboldu; Hadi kalk gidelim artık bu rüyadan...

Kahve kokusuna sarılıp uyumak istiyorum bu gece.

Gerçek kıyamet ikiye bölünmekmiş.

Beni öldürme. Bana ölmeyi öğret...

Benim şiirim sensin sevgilim. Yazmayı hep ihmal ettiğim.

Varlığında yokum doğrudur ne kadar sussam. Yokluğunda varım ne söylesem yalan.

Hadi; tüm tabuları yıka yerine AVM yapalım!

Her baldız baldan tatlı değildir. Baldız var Rihanna gibi. Baldız var Ankaralı Turgut gibi... (bildiğin byıklı)

Bazı şaraplar kadın gibidir. İçtikçe tadına doyamazsın.

Farklı sokaklarda oynayan aynı çocuklardık biz.

Görücü usulü evliliğe inanıyorum. Gördüğün yerde evleneceksin.

Siz hepiniz bense tekim. Hatta ben de sizdenim. Tek bile değilim artık.

Olmak ya da olmamak mesele ettiğin şeye bak.

Kime ateş etsen kendini vurursun bu topraklarda.

Güzel Susma Sanatı diye bir şey var ve fakat bundan kimsenin haberi yok.

twitter

- ✓ Sevgilim; her sözün bir kalem, her bakışın bin kelimedir bana.
- ✓ Doğarak uzaklaşığına ölecek kavuşamazsın.
- ✓ Sadece beni çizende silinirim!..
- ✓ Sen sen ol sakın bir daha sen olma! Bu halinle çok iticisin...
- ✓ Dağ güneşe sarılınca çiçek rüzgârına kavuşur.
- ✓ Bana hiçbir şeyi unutturma... Her şeyde kendini hatırlat.
- ✓ Her 2'nin sonu 1'de biter nasılsa.
- ✓ Hayat kısa değil ölüm çok uzundur sadece!..
- ✓ Yine ışığın kalbiyle gelecek karanlık. Ve yine taşlayacaklar kör kuyudaki bakışlarını...
- ✓ Yüz erkeğe; kadında güzelliğe mi yoksa ahlaka mı önem verirsiniz diye sorduk. Aldığımız en popüler cevap "nefes alsın yeter" oldu.
- ✓ Yüz kadına "aşk mı mantık mı" diye sorduk. Aldığımız en popüler cevap "çanta" oldu.
- ✓ Bir insan yedisinde neyse beşinde de oydu.
- ✓ Beni ötekileştirene kadar kendini berikileştirebilseydin. Tekelerleme gibi hayat yaşadık seninle.
- ✓ Erkek olmak bu kadar kolay olunca, kadın olmak zor oluyor elbette.
- ✓ Taşın altına koyduğun akrep seni de sokacak elbet tam ısızlığından.
- ✓ Ne kolaymış insan yaratmak, ıssızlığın orta yerinde. Altı köşeli delilikmiş zor olan tek yıldızın içinde.
- ✓ Her zaman yıkılmış duvarların "mış" tarafında kaldım, kaybedilmiş yarışların tam ortasında. Ne mutlu haddini bilmez kuklalara, ne mutlu ipinden kurtulan duygusuzlara...

Z
gili.
cak
iz var

Oysa kadim
dostlar bilir;
ışığın kalbi
karanlıkta
gizlidir...

İçsel bir haykırışın
melodisiydi
keskin sözler. Ve
kararlı bakışlar,
kalbimizde açan
şarkılardı.

Birbirimiz için
yaratılmadık.
Birbirimizden
yaratıldık...

Geriye kalan
Sadece bir
damlaydı
yaşamdan...

Bir düş gördüm;
ırkı ve dini ne
olursa olsun, göz
göze ediliyordu
dualar. Bakışlar
her dilde
anlaşıyordu.

Yeni bir sis çöktü
eski kentlerden
birine. Yakın bir
sessizlik vurdu yine,
kalbimden ruh
diplerime.

Bir rüzgâr
daha yarım
bıraktım.
Çekip gittim
esmelerinden.

Her an yürümekteymiş
yol, uzayıp
gidebiliyormuşum
meğer. Edindiğim
"yok" la;
yoğrulduğum sona
varabiliyormuşum
meğer.

Uzak ve
yağmurlu bir
sürgünde sıcak
bir şarkıdır
vatan.

Otuzunu geçmiş
bir kadın,
otuzunu geçmiş
her kadından
daha güzeldir.

Sakın bir daha
adımı ağzına
alma. Bana
hep aşkımda.

Müzik
ruhun
toleransızdır.

Yaşamak bir
bahçeden çiçek
koparmak değil,
her nefeste
bin bahçe
yaratmaktır.

İnceldiği
yerden kopsun
kıyamet!..

"Şiirler ve güzel sözler yazanın değil yazdıranın" derler. Bu sözleri şiir gibi bir hayat yaşamamız dileği ile sizlerle paylaştım. Lütfen yaşamınızda karşınıza çıkan güzel "an"ları doyasıya yaşayın. Hayatın tadını çıkarın lütfen kaçırmayın.

Durdurun
dünyayı! Kötü
yola düşecek
var...

Tartine et Chocolat

PARIS

TARTINE ET CHOCOLAT

ZORLU CENTER İSTANBUL

MAĞAZA NO:57
BEŞİKTAŞ - İSTANBUL
TEL : 0212 353 60 50

TARTINE ET CHOCOLAT

AKMERKEZ AVM
ETİLER - İSTANBUL
TEL : 0212 282 07 65

ARCHIMEDE KIDS

KANYON AVM
LEVENT - İSTANBUL
TEL : 0212 353 50 63

ARCHIMEDE KIDS

PALMARİNA YAT LİMANI
YALIKAVAK - BODRUM
TEL : 0252 385 37 44

SÜPERÇOCUK EVİ

Süper Çocuk Evi'ndeki son gelişmelerden söz eder misiniz?

R.K. 28 yıl önce temelini attığım Süper Çocuk Evi 2013 yılında yeni bir oluşum içine girdi. Yürekten bağlı olduğum kuruluşumun bulunduğu binada, başarıdan kaynaklanan talep artışına cevap veremeyeceğimi gördüm.

Değişen dinamik dünyamızda, tek başıma değil de, ileri doğru bir atılım içerisinde, her biri profesyonel ve eğitilmiş, bu işe gönül veren yeni ortaklarla daha büyük bir binada ilerlemeye karar verdim.

Çocuk eğitiminde hedefiniz nedir?

R.K. Eğitim hayatının ilk adımlarında mutlu olan bir çocuğun, duygusal, sosyal, fiziksel ve zihinsel gelişimi de daha kolaydır. Bulduğu yerde sevildiğini hisseden çocuk, özgüvenli, dayanışmayı, paylaşmayı, sosyalleşmeyi, problem çözmeyi çabuk öğrenen bir birey olur. Amacımız, çocukların kendilerini özgürce ifade edebildiği, çağdaş, yaratıcı, öğrenmeyi bir zevk ve yaşam şekli haline getiren mutlu, başarılı, yeteneklerini geliştiren bireyler yetiştirmektir. Çocuğun gelişimine ihtiyaç duyulduğu

herhangi bir alan fark edilirse bu konuda o çocuğa yönelik gelişimsel etkinlikler uygulamakta; ayrıca anne ve babaya çocuğun problemini çözmek konusunda rehberlik etmekteyiz.

Aileye, ebeveynlik becerileri ve aile içi iletişim konularında destek vermekteyiz. Yıl boyunca birkaç kere ailelere yönelik seminerler uygulamaktayız.

Sınıflarınızda kaç öğrenci bulunmaktadır?

E.S.İngilizce ve Fransızca 2 yaş sınıflarımızı ilk 6 ay ve 2'nci 6 ay doğanlar olmak üzere ikiye ayırıyoruz. 2 yaş gruplarında 6-8 öğrenci, 3 ve 4 yaş gruplarında ise 8-12 öğrenci bulunuyor. Her sınıfta bir öğretmen ve bir yardımcı öğretmenimiz var.

Velilerle ne şekilde iletişim sağlamaktasınız?

J.B Eğitimimiz öğrenci öğretmen ve veli üçgeninden oluşan bir platformdur. Bu birliktelik ne kadar bilinçli ve sağlıklı olursa çocuklarımız da aynı oranda sağlam bir kişilik kazanırlar. Bunu sağlamak üzere alanlarında uzman psikologlarımız eşliğinde gelişmiş eğitim kadromuz ile çocukların sosyal ve fiziksel gelişimlerine her türlü desteği sunmaktayız.

Eğitimin başladığı ilk ay velilerimiz okula davet edilip psikologlarımızla

sohbet etmeleri sağlanır. Çocuk evimizde her ayın ilk haftası içinde velilerimize yönelik bir bülten hazırlanır. Çalışmalarımıza ilişkin konularda tüm bilgiler bu bülten aracılığı ile velilerimize duyurulur. Eğitim döneminin belirli zamanlarında velilerle toplantılar düzenlenir. Toplantının amacı, okulun geneline ve gruba ilişkin konularda velileri bilgilendirmek, olası sorunları karşılıklı olarak değerlendirmektir. Öğrencilerin gelişimlerinin çeşitli alanlarda ulaştığı düzey, değerlendirme formlarında ayrıntılı biçimde belirtilir. Bu formlar yılda iki kez velilere iletilir. Okul ve çocuğu hakkında bilgi edinmek isteyen velilerimiz, eğitimcilerimizle özel görüşmeler yapabilirler.

Eğitim kadronuzdan ve aktivitelerinizden biraz bahsedermisiniz?

E.S.Okulumuzun eğitim kadrosunda görevli kişilerin tümü deneyimli, çağdaş görüşlü, sorumluluğunun bilincindedir, sorun çözebilen çocuk eğitimcileridir. Tüm kadromuzun en önemli ortak özelliği çocuklara olan sevgileridir. Bunun yanı sıra okulumuzdaki iki psikolog sürekli çocukların gelişimini izlemektedir. Yoga, Bale ve Spor faaliyetleri çocukların küçük ve büyük kas sistemini geliştirirken Bilgisayar, Müzik ve Drama gibi etkinlikler onlara, hayata analitik ve pozitif bir bakış açısı kazandırır.

Süper Çocuk Evi'nin kurucusu Riket Kaspi ve bu yıl eğitim kadrosuna katılan Jale Bilmen, Essy Siton, Nil Pinhas ile görüştük.

Adres: Beyazkaranfil Sokak No:8 3.Levent/İstanbul

Okula geliş gidişler ne şekilde sağlanmaktadır?

N.P. İsteyen velilerimiz çocuklarını okula kendileri getirip götürürken, tercih edildiği takdirde okul servisinden yararlanabilirler. Servislerimiz tek yön veya gidiş geliş olarak kullanılabilir. Velilerimizin isteği üzerine servislerimizde çocuk koltuğu da bulunmaktadır.

Okulunuzdaki eğitim grupları ve saatleri hakkında bilgi verir misiniz?

R.K. Okulumuzda iki dilde eğitim vermekteyiz. Velinin isteği üzerine, çocuklarımız İngilizce veya Fransızca sınıflarına katılabiliyorlar. Sınıflarımız 12-18 ay anneli grup, 18-24 ay anneli grup, 2 yaş, 3 yaş ve 4 yaş gruplarından oluşmaktadır.

Okulumuz saat 09:00 da eğitime başlamakta olup, isteğe göre çıkış saatleri 13:00 – 15:00 veya 17:00 olmak üzere 3 değişik saatte sona ermektedir.

Çocukların beslenmeleri hakkında bilgi verebilir misiniz?

N.P. Aylık beslenme çizelgeleri çocukların yaş gruplarına göre yeterli ve dengeli beslenme gerekleri göz önüne alınarak hazırlanmaktadır. Aylık bültenimizle yollanan yemek-kahvaltı listemizden, velilerimiz çocuklarının günlük beslenme programını izleyebilirler. Alışverişlerimiz günlük olarak personelimiz tarafından yapılmaktadır.

Süper Çocuk Evi nerede konumlanıyor ve ne tür bir binada yer alıyorsunuz?

J.B. Yeni binamız eski binanın bir alt sokağında, şehrin merkezinde, yeşillikler içinde, büyük bir bahçesi, geniş sınıfları olan 800 m2 bir villa.

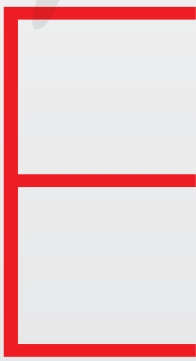

Chers parents ;
Vous pouvez consulter
le site internet
www.picasaweb.google.com/supercocukEvi
et cliquer sur les liens respectifs pour
voir les photos de votre enfant lors
des différents événements
organisés par l'école.
Meilleures salutations.
SUPERCOCUK EVİ

Bir İstanbul Aşığı

Hepimiz Atillâ Dorsay'ı sinema eleştirmenlerinin duayeni olarak tanırız. Oysa mimari eğitim alan Dorsay, turizm sektöründe ve İstanbul Belediyesi İmar ve Planlama Müdürlüğü'nde çalışmış olmanın getirdiği avantaj ile İstanbul üzerinde yazmayı hiç ihmal etmedi.

İstanbul şehrine olan sevgisini 1994'ten beri kent üzerine yazdığı yazılarla kanıtlayan, İstanbul'un giderek çirkinleşmesine isyan eden Atillâ Dorsay, İstanbul konusundaki hassasiyetini "Quo Vadis İstanbul?" (Bir Kentin 20 Yıllık Tarihi ve Bugünü) adlı kitabında dile getirdi.

emek Sineması'nın yıkılması söz konusu olduğunda, "Emek Yoksa Ben de Yokum" başlıklı yazısıyla Sabah'taki sinema ve şehircilik köşelerini bırakacağını ilan eden Dorsay, Nisan 2013'te 'Veda Zamanı' başlıklı yazısıyla sözünü tutuyor: "Benim için artık ne sözün ve de yazının önemi kaldı. Bırakmak kaçınılmaz oldu."

"...Yine bir yerlerde, en azından kitaplarda filan buluşmak umuduyla..." diye bitirdiği bu yazıdan 4 ay sonra "Quo Vadis İstanbul?" kitapçılarının vitrinlerinde yer alıyordu.

Bu kitabın Dorsay için ne denli önemli olduğuna yaşayarak bizzat tanık oldum. Basın gösterimlerinde karşılaştığım, Temmuz ayında Bodrum'da tatil yaparken iki kez görüştüğüm Dorsay, hep kitabın rötuşlarından, eklediği bölümden, heyecanla bahsediyordu.

Kitabın arka kapağında "İstanbul'u seven herkes için" yazıldığı söylenen "Quo Vadis İstanbul?"un, "Gezi Parkı mucizesini yaratan kadın-erkek, genç-yaşlı, ünlü-ünsüz tüm o harika insanlara" adandığı ilan ediliyor.

Sinema eleştirmenliği ağır basınca, Dorsay kitabının başlığını Latince'den gelen, "Nereye?" anlamını taşıyan ve Mervyn Le Roy'un 1951 yapımı (Robert Taylor'lu) "Quo Vadis?" filminden alıyordu. Kentin dokusuna yapılan müdahalelere isyan eden, yeşilin yerini betona terk etmesinin acısını yaşayan Dorsay, İstanbul'un giderek çirkinleştirilmesine olan tepkisini, 20 yıl boyunca basında çıkan yazılardan alıntılar yaparak hatırlatıyordu.

■ QUO VADIS İSTANBUL

Kitabın dörtte üçünü oluşturan bu yazılardan sonra, Dorsay son 60 sayfada günümüz İstanbul'unun sorunlarına eğilirken "...İstanbul hep ilgi alanım içinde kaldı. Bu kenti yüreğimden hiç çıkarmadım, ona ihanet, onun dertlerini ve sorunlarını düşünmezlik etmedim" diyerek kente olan bağlılığını dile getiriyor.

Kendi gibi düşünen yazarların, basında çıkan yazılarından titiz bir seçki ile örnekler sunan Dorsay, kitabın sonsözünde: "Bitirmekte olduğunuz bu kitap temelde politik ve ideolojik bir çaba değil, bir tür İstanbul güzellemesi ve İstanbul'u alabildiğince korumak ve kurtarmaktır, bu yöndeki giderek artan çabalara mütevazı bir katkıda bulunmaktır" diyor.

Kitabın ek bölümlerinde, nostaljik tatlar barındıran "İstanbul: Görkemli Müzeler Kenti" yazısı, İstanbul'un en iyi klasik ve en iyi çağdaş müzeleri listeleri, "Bu Kendi En İyi Nereden, Hangi Tepelerden Seyretmeli? İstanbul'un En Gözde Manzara Noktaları" yazısı ve listesi, "İstanbul Sinemalarına Bir Bakış, Gözde Salonlarım, Sinemanın Han Mekanları" başlıklı yazı, en iyi klasik salonlar, çok salonlu mültipleksler ve en iyi özel sinemalar listeleri var.

Sözü, hazırladığım soruları yanıtlayan **Atilla Dorsay**'a bırakalım.

SABAH'A VEDA Emek Sinemasının yıkılması söz konusu olduğunda;

"Emek Yoksa Ben de Yokum" başlıklı yazısı ile Sabah'taki Sinema ve Şehircilik köşelerini bırakacağını ilan eden Dorsay, Nisan 2013'te **"Veda Zamanı"** başlıklı yazısı ile sözünü tutuyor; **"Benim için artık ne sözün, ne yazının önemi kaldı. Bırakmak kaçınılmaz oldu."**

Bu kararından sonra çeşitli TV kanalları Dorsay ile söyleşiler yaptı, aralarında Ayşe Arman'ın da yer aldığı birçok gazeteci sayfalarını Atilla Dorsay ile yaptıkları söyleşilere ayırdı.

■ İSTANBUL GÜZELLEMEŞİ

Kitabın sonsözünde "Bu kitap temelde politik ve ideolojik bir çaba değil, bir tür İstanbul güzellemeşi ve İstanbul'un gerçek kimliğiyle koruma çabası olarak tasarlandı" diyorsun. Misyonunu yerine getirdiğine inanıyor musun?

İstanbul'u korumak ve giderek kurtarmak beni ve çok kişiyi aşan, ancak toplum tarafından benimsenirse başarıya ulaşabilecek bir çaba. Bütün yazılan kitaplar bu yolda birer küçük adımdır. Ben zaten Gezi Olayları'ndan önce de kamuoyu biliyor, böyle bir kitap hazırladığımı söylemişim. Gezi Olayı büyük bir ivme oldu, bir umut kaynağı oldu. Türkiye'de insanların bir olaydan sonra bir araya gelip ayağa kalkacağını kimse düşünmemişti. Bugüne kadar ilk defa gerçekleşen bir şey oldu.

Bu kitabı da bambaşka bir heyecanla yazdım. Gezi Parkı'ndan kalan bir Tayyip Erdoğan portresi hep bu olayın eklediği bölümden oldu. Naçizane bunun kendi alanında ilginç, hatta tek kitap olduğunu söyleyebilirim.

Çünkü 20 yıldır kimse İstanbul hakkında devamlı yazmamış ve bu yazıları bir kitap halinde bir arada toplamamış. Mesela Oktay Ekinci de yapabilir ve yapmalı. Ama birkaç isim dışında bunu yapan pek yok. Yani bir misyon tamamladığıma inanıyorum.

50'ye yakın kitap yazdın. Çoğu sinema üzerine. Seyahatlerini yazdın. Hatta çektiğin fotoğraflarını kitaplaştırdın. Ancak politik görüşlerini ilk kez bir kez bir kitapta dile getiriyorsun. Seni motive eden sebepleri sıralar mısın?

Genelde her şey politiktir, her şey ideolojik de denilebilir. Birçok insan veya sanatçı "ben politikaya bulaşmam, benim politik angajmanlarım yok, ben sanatımı icra ederim" diyebilir.

Tarih boyunca iki tavır da görüldü, iki tavrın da

haklı gerekçeleri olabilir, haklı yanları olabilir. Bir film bile yaklaşırken dünya görüşünüz baskın olur, filmi değerlendirdiğinizde. Ne olursa olsun, dolayısıyla politik angajman dışı hemen hiçbir şey yapılamıyor. Ama bu daha da politik oldu.

Gezi Parkı Olayı karşısında hükümetin gösterdiği tavır bunu ateşledi ve kitap onun verdiği ateşle daha da keskin daha da politik oldu. Gerçekte içinde çok politik saptamalar var. Yeniden güncel politikaya (göndermeler de değil) artık müdahale çabaları var.

"Sonsöz'de kitabımı okuyan herkesi önümüzdeki yerel seçimlerde mutlaka oy vermeye, doğru bir karnaat oluşturup oy vermeye davetim bile bence başlı başına politik bir olay. Orada tabii oyunuzu şuna veya buna verin" diye bir şey söylemiyorum. Dolayısıyla bu politik bir tavır.

■ KENTİN ÜZERİNDEKİ ELLER

Kitabında Francesco Rosi'nin "Kentin Üzerindeki Eller" filmine referans yapıyorsun. Belediyede çalıştığın süre zarfında İstanbul üzerindeki eller hakkında fikir sahibi oldun mu?

Oldum tabii. Ben İmar ve Planlama Müdürlüğü'nde mevzi imar planlarında çalıştım. Hatta şimdi yıkılan Ali Sami Yen Stadı'nın hemen yanında (Şişli'ye doğru) koskoca bir blok var. Hukukçular Sitesi'dir onun adı. O mevzi imar planı benim elimden çıktı.

O sıralarda bile ne baskılar olurdu. Gelirlerdi, "Bu imar çizgisini biraz daha öne alsanız, biraz daha yola yaklaşırsanız" diye. Ben de derdim ki, "Kesinlikle söz konusu değil. Stadın daha önüne çıkması mevzu bahis değil, hatta daha geri çekmeliyiz."

Ve bunu başardım, hepimize de teklifler geldi. Bunu yaşamamak mümkün değil. Türkiye'de kent arazisi başlıca rant alanları olarak görüldüğü ve ikti-

darlar tarafından bu şekilde kullanıldığı hatta yakınlarına peşkeş çekiliyor; ki bu aslında bütün kapitalist toplumlarda var. Amerikan filmlerinde izlediğimiz, ya da yakın zamanlarda New York'ta olan arazi spekülasyonları üzerine çok ilginç bir film gördük. Bu devam ettiği sürece bu baskı da sürececek artık.

Ama nedir, her şeye rağmen akıllı bir yönetimin bunu tamamen ortadan kaldırmasa bile, çünkü bu galiba kapitalist sistemin ayrılmaz bir parçası, bu gibi şeylerin kontrol altına alınması gerekir.

İstanbul gibi bir kenti hiçbir biçimde gözden çıkarmamalıyız, biz buna onay vermemeliyiz diye düşünüyorum. Çünkü bu insanların ortak malı, yani bizi aşmış bir olay.

Son 20 yılda İstanbul'un geçirdiği değişiklikler seni sürekli meşgul etmiş, kaygılandırmış. Kitabının dörtte üçünde gazetelerde İstanbul hakkında yazdığın yazılardan seçmeler derledin. Şimdi bir köşen yok. Bu çabayı nasıl sürdürmeyi düşünüyorsun?

Kitaplarla. Sinema konusunda gerçi bir ölçüde yazabileceğim alanlar var. İşte Milliyet Sanat ve Sinema Dergisi'nde köşelerim var. Cannes Festivali intibalarını kendi arzumuyla Radikal'e yazdım. Çünkü bir gazeteye yazmak zorundaydım.

Ama şehircilik konularında, politik konularda içimde biriken, özellikle İstanbul üzerine işlenen suçlar üzerine içimde biriken öfkemi dışarı vuracağım mecralar kalmadı. Bunları kitaplar şeklinde ortaya koymak istiyorum. Ama günün birinde bir günlük gazetede tekrar bir köşem olmasını isterim. Bu da içimde bir arzudur.

■ İSTANBUL'UN GELECEĞİ

Kitabın son 60 sayfası günümüz İstanbul'unun sorunlarına eğiliyor. Gelinen noktada İstanbul'un geleceği için kaygılanıyor musun? Hiç mi umut ışığı yok?

Umut ışığı hep var. Bende var en azından. Benim tabiatım içinde karamsarlığa izin veren bir doğam yok. Hep umut ışığını saklarım yüreğimin bir yerinde.

En umutsuz dönemlerimde bile bana çalışma gücünü vermiştir. İstanbul'un da tamamen elden çıktığı görüşünde değilim. Bundan sonra akıllı bir politika izlenirse hala kurtarılacak bir şeyler var. Gezi olaylarından sonra iktidarda ve daha da önemlisi kamuoyunda çok açık bir ekolojik, yani çevresel bir bilinç oluştu. Artık neredeyse tek bir yerde kesilen tek bir ağacın da hesabı soruluyor, en azından sözü ediliyor.

Dolayısıyla bu gelişmeler aynı şekilde sürer ve Batı'da olduğu gibi ekolojii temel alan partiler bile kurulabilir. Batı'da böyle partiler var: Yeşiller Partisi var Almanya'da, benzerleri var başka ülkelerde. Çün-

İSTANBUL KONGRE MERKEZİ

Nişantaşı-Harbiye ile Hilton arasında yer alan Taşkışla Caddesindeki, **Cemal Reşit Rey, Lütfi Kırdar, Harbiye Muhsin Ertuğrul Sahnesi** ve **İstanbul Kongre Merkezi** gibi salonlarda oluşan bir kültür merkezi ile Cemil Topuzlu Açık hava Sahnesi'ni de içine alan Kongre Vadisi, Türkiye'nin en büyük kongre merkezi sayılıyor.

Kongre Merkezi 3.700 kişilik oditoryumun yanı sıra, farklı boyutlarda çok amaçlı toplantı salonları, fuar ve sergi alanları ile her çaptaki kongre ve etkinlik için bir merkez olmayı amaçlamaktadır. Şubat 2008'de temeli atılan, 1,5 yıl içinde inşaatı tamamlanan İstanbul Kongre Merkezi'nin tek eksiği yeşile hiç yer verilmemesi, betonla kaplı olması.

Cemal Reşit Rey ile başlayan İstanbul Kongre Merkezi ile biten, bir alt caddede Cemil Topuzlu Açık hava Tiyatrosu'nun önünü de içine alan bölgenin, kentin dokusuna yapılan müdahalelerle, yeşilin yerini betona terk etmesinin acısını, Atilla Dorsay "Quo Vadis İstanbul" adlı kitabında dile getiriyor.

3. KÖPRÜ İstanbul Boğazı'nın üçüncü köprüsü olacak **Yavuz Sultan Selim Köprüsü** yolunun geçeceği ormanlık alandaki ağaç kesimlerinden sonra köprü ayağında fotoğrafta görülen görüntü oluştu. "Quo Vadis İstanbul" kitabının son 60 sayfasında Dorsay günümüz İstanbul'unun ekolojik sorunlarına eğiliyor. "Dünyamızın korunması son dönemlerdeki olayların da gösterdiği gibi çok temel bir sorun haline geldi. İstanbul'un geleceği için umudumu koruyorum" diyen Dorsay, bizde de Batı'da olduğu gibi ekolojii temel alan partilerin kurulabileceğini söylüyor.

kü dünyamızın korunması, son dönemlerdeki olayların da gösterdiği gibi çok temel bir sorun haline geldi. Dolayısıyla umudumu koruduğumu söyleyebilirim.

Ecevit döneminde İKSV'ye söz verilen Ayazağa Kültür Sarayı inşaatı işi ne oldu?

Şu anda yıkıldı. Bitmek üzere iken yanlış bir kararla yıkıldı. Sanki elimizde çok para var, çok zengin bir ülkeyiz. AKM'yi yıkıp yenisini yapalım. Niye? Ortada tarihi ve mimari bir değeri olan bomba gibi bir bina var. Sapasağlam. Yok efendim depreme karşı güçsüzmüş. Bu günümüzün modası olan bu mazerete sığınılıyor. Veya Ayazağa'daki inşaatla hükümete takdim edilmiş ve hükümetten onayını da alan plan aşılmış, bilmem kaç metre kare daha yer eklenmiş. Eklenen yerlerde sanki eroin imal edilecek veya örgütler çalışacak. Yok böyle birşey, kültür merkezine biraz daha alan katmak meselesiydi. Yıkıldılar. Emek'i de yıktıkları gibi. Yok bu kadar imkanımız, her şeyi yıkıp yeni baştan yapmaya ne imkan var, ne de bunun savunulacak bir yanı var.

Dolayısıyla AKM'yi onararak ayakta tutmamız

TAKSİM MEYDANI Kitabın son sözünde Dorsay; *"Bu kitap temelde politik ve ideolojik bir çaba değil, bir tür İstanbul güzellemesi ve İstanbul'un gerçek kimliği ile koruma çabası olarak tasarlandı"* diyor. Ve ilave ediyor; *"Çünkü 20 yıldır hiç kimse İstanbul hakkında devamlı yazmamış ve bu yazıları bir kitap halinde toplamamış. Ben bir misyonu tamamladığıma inanıyorum."*

Taksim Meydanı'nda AKM'nin önü ve Cumhuriyet Caddesi başında yapılan, trafiği yer altına alma çalışmaları sonunda, her yerin betonlaşması, ağaçlara hiç yer verilmemiş olması Dorsay'ı derinden üzüyor.

gerektiği gibi haincesine yıkılan binayının, geçen gün yanından geçtim, bir inşaat iskelet yükseliyor yeniden. Ne yapıp edip bir an önce tamamlamak lazım. Bu en azından bizim bu alanda İstanbul'a çok şey kazandırmış olan Nejat ve Şakir Eczacıbaşı'nın ruhlarına karşı olan bir görevimizdir diye düşünüyorum. Nejat Bey o bina inşaatı başladığında vefat etmişti. Şakir Bey o bina için hayatını ortaya koydu. Ama başaramadı.

90'lı yıllarda Recep Tayyip Erdoğan İstanbul Belediye Başkanı iken Taksim'e cami yapmak projesine şiddetle karşı çıktın. Şimdiki Topçu Kışlası projesi, gerçekleşmeyen cami projesi hakkında ne düşünüyorsunuz?

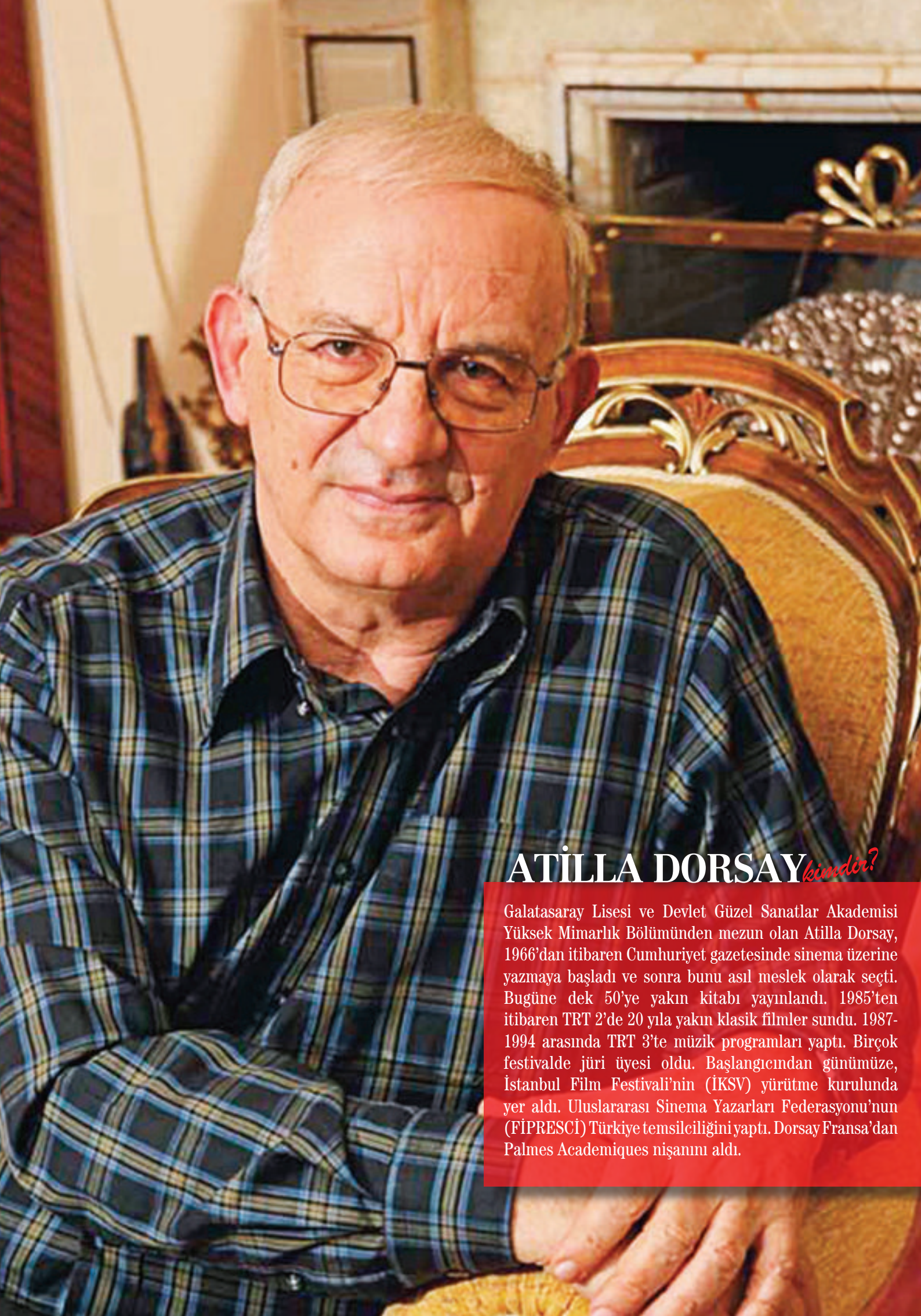
Bir sağcı yazar, şimdi adını hatırlamıyorum, kitabımda var, böyle bir deyim kullandı: "Bu rövanşist bir politikadır" dedi.

Ben buna katılıyorum. O parka bir şeyler dikmek istiyordu. Çünkü başbakanın baş amaçlarından biri

BÜLENT ECZACIBAŞI İLE... Mayıs ayında 32 yaşını kutlayan İstanbul Film Festivali, günümüzde sinema dünyasının en saygın film festivalleri arasında yer alıyorsa, bunda şüphesiz Atilla Dorsay'ın büyük payı var. Nejat Eczacıbaşı'nın önderliğinde, 1973 yılında kurulan İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı'nda (İKSV), 1993'te Nejat Eczacıbaşı'nın vefatının ardından Şakir Eczacıbaşı yönetim kurulu başkanı olarak görev aldı.

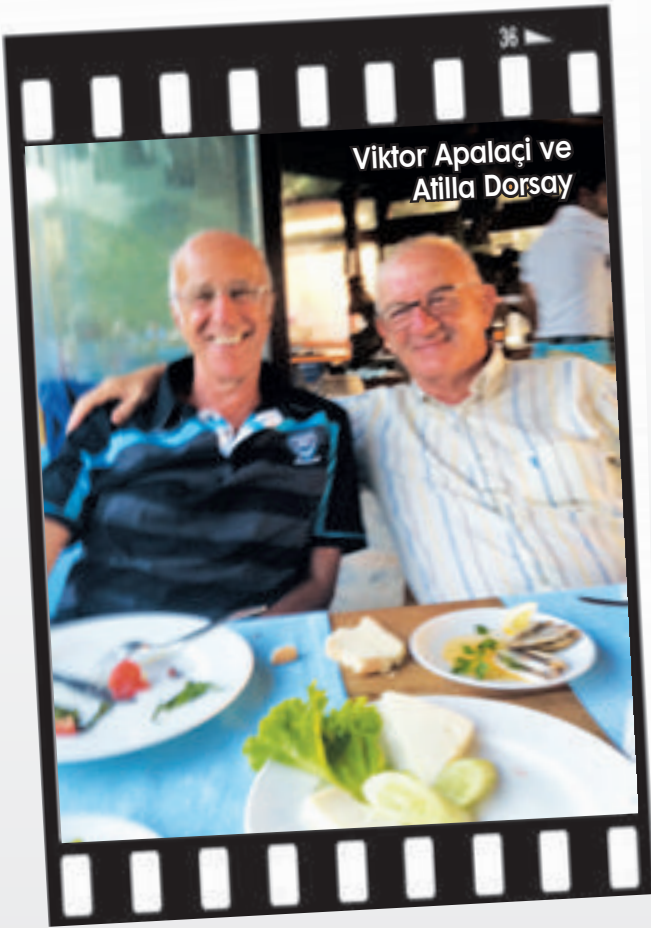
Atilla Dorsay İKSV'nin İstanbul Film Festivali etkinliğinin yürütme kurulunda danışma kurulu üyesi olarak, Eczacıbaşı ailesinin sanat aşığı üç üyesi ile de iyi ilişkiler içinde görevini yaptı. Dorsay söyleşisinde: "Türkiye'de burjuvaziyi, sanayiye, sanati kuşaklar boyunca oluşturmuş Eczacıbaşı'ndan başka, Koç ve Sabancı gibi köklü aileler var. Onları bilmezden gelmek doğru değil" diyor.

ATILLA DORSAY *kimdir?*

Galatasaray Lisesi ve Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Yüksek Mimarlık Bölümünden mezun olan Atilla Dorsay, 1966'dan itibaren Cumhuriyet gazetesinde sinema üzerine yazmaya başladı ve sonra bunu asıl meslek olarak seçti. Bugüne dek 50'ye yakın kitabı yayımlandı. 1985'ten itibaren TRT 2'de 20 yıla yakın klasik filmler sundu. 1987-1994 arasında TRT 3'te müzik programları yaptı. Birçok festivalde jüri üyesi oldu. Başlangıcından günümüze, İstanbul Film Festivali'nin (İKSV) yürütme kurulunda yer aldı. Uluslararası Sinema Yazarları Federasyonu'nun (FIPRESCI) Türkiye temsilciliğini yaptı. Dorsay Fransa'dan Palmes Academiques nişanını aldı.

İstanbul'a damgasını vurmak. Yani istiyor ki, her yerde öyle yapılar olsun ki: "Bunu Tayyip bey yaptırmış, bunu AK Parti yaptırmış" densen.

Çamlıca tepesine dikilmek istenen camii de bunun bir örneğidir. Bu aslında meşru bir dilektir. Her yönetici ülkeye, vatana, hele İstanbul gibi bir kente damgasını vurmak ister.

Mesele damga nasıl vurulacak? Ne Çamlıca'ya yapılan ve klasik camilerin birebir kopyası olan camiye onaylıyorum ne Taksim Parkı'na kışla, AVM, rezidans, ne olursa olsun herhangi bir yapı dikilmesini onaylıyorum. Tam tersine var olan yeşil alanlarımızın (ki bunlara elbette ki Taksim Parkı dahil, elbette İstanbul'un en güzel manzarasını veren Çamlıca'daki o yeşil tepe de dahil) gözümüz gibi korunması gerektiğine inanıyorum.

Damgasını vurulacak başka alanlar var. Bu Taksim de AKM'yi yıkıp, kendi deyimiyle barok opera yaparak vurulacak bir damga değil. Barok mimari bir üsluptur. Çoktan demode olmuştur.

Bu binanın soylu amaçlara hizmet edeceğini söylemek için ille de barok stilde yapılması gerekmez, hatta yapanlara bugün artık gülerler. Bunlar çok yanlış şeyler. Başbakanın bu konularda ciddi danışmanlara ve danışmanlığa ihtiyacı var. Ama etrafında gördüğümüz danışmanlar, güzel sanatlar, estetik mimari, şehircilik konularında ne yazık ki onu aydınlatır bir tavır içinde değiller.

■ HÜRRIYET'TEN GELEN TEKLİF

Cumhuriyet, Milliyet, Yeni Yüzyıl ve Sabah'ta yazdın. Türk basınının amiral gemisi sayılan Hürriyet'te çalışmadığına üzülür müsün?

Tabii ki. Üstelik bir teklif almıştım. Cumhuriyet'ten ayrıldığım dönemdeydi. Milliyet benle anlaşmak üzere

bir teklifte bulunmuştu. Bunu haber alan Hürriyet "Bunu biz niye yapmadık" dediler ve Sevgili Doğan Hızlan beni Hürriyet'e çağırdı. O dönemde Genel Yayın Müdürü olan Ertuğrul Özkök ile beni bir araya getirdi.

Olmadı. Bunu "Sinemayı Yazan Adam" adlı benimle yapılan söyleşi kitabında anlatmıştım. Kabahat bende oldu. Cumhuriyet'ten ayrılıp, 6 ay hiçbir gazeteden teklif almadan oturmak bana koymuştu, galiba. Biraz arogan, biraz küstahça davrandım, yüksekte attım. Oysa amiral gemisine yapılan davet her gazeteci için bir hayaldir, bir düşür de. Orada yumuşak davranıp, iyi-kötü anlaşmak lazım... Önerilen şartları sevmedim. Dediler ki, "İstanbul'da yayımlanan gazetede, haftada üç kere yazın. Sadece İstanbul nüshası için." Ben de, "Yazılarımın sadece İstanbul'da çıkması bana yetmiyor" dedim.

Oysa o şekilde başlar, sonra bütün ülkede yayınlanabilirdi. Biraz zor davrandım, biraz ukalaca davrandım. Ondan sonra zaten Hürriyet ile yıldızım bir daha barışmadı.

Bir sonraki kitabın tutkuyla bağlı olduğun Beyoğlu için "Quo Vadis Beyoğlu" başlıklı olacağını ilan ediyorsun. Hazırlıklar başladı mı? Ne zaman yayınlanır?

Bu konuda hazırlıklarım var. Ama açıkça söyleyeyim, "Quo Vadis İstanbul" kitabı, benim de, yayınevimin de beklediği ilgiyi görmedi. Çok arka sıralarda dolanıp duruyor. Oysa ben bayağı bir yankı yapacağını düşünmüştüm. Politik bir yanı var, önemli saptamalar var. Kuzguna yavrusu şirin gözükür. Bana iyi geliyor, belki de o kadar iyi bir kitap değil. Beklenen ilgiyi şimdilik görmedi. Bu durumda hevesim kırıldı.

Bu ilgisizlik sürerse 2. ve 3. kitabım (Quo Vadis Medya) gelmeyebilir. Ama yaklaşan yerel seçimlerin de katkısıyla kitap satmayı başarır, bunlar da olacak.

İstanbul ile ilgili kaygılarını dost meclislerinde paylaştığın yazar arkadaşların var mı?

Tabii. Bir araya geldiğimizde, hatta sinema yazarları da var. Dün basın gösteriminde bir araya geldiğimiz Ali Ulvi Uyanık, Alin Taşçıyan, Mehmet Açar ile yarım saat tartıştık. Konumuz İstanbul idi.

Emin ol, yeni çıkan kitabımı onlar daha okumamıştı. Aydın olan, İstanbul'da yaşayan hiç kimsenin bu olaya ilgisiz kalması mümkün değil. Dost meclislerinde bunlar konuşuluyor. Hatta en yakın arkadaşlarım arasında Briç Kulübü'nden bazı arkadaşlarımı (bayram tatili için gittiğim Rusya seyahatinden döndüğüm gün) aradım, imzalı kitaplarınızı yanımda getireceğim diye.

Hepsi biz okuduk dediler. Öyle meraklanmışlar ki. Remzi Kitapevi de benim fotoğrafım olduğu koca afişler koymuş. Muhakkak bir kitle vardır ilgilenen. Mesele o kitle nedir, o kitlenin belirtisi ne olacak?

İstanbul'u dillerinden düşürmeyip de benim kitabımı okumayan aydınlar var. Buradan benim sitemlerimi ilet lütfen. ■

Profesyonel
kozmetiğin
e-dunyasi

SAC®
BAKIM DÜNYASI
Profesyonel Kozmetik Ürünleri

f / sacbakimdunyasi
t

Profesyonel Kozmetik Market

Saç Bakım Dünyası;
Sadece seçkin kuaför salonlarında
bulabileceğiniz bay / bayan saç,
bakım, cilt ve güzellik ürünlerini kapınıza kadar
getiren dünyadır...

T.+90 212 322 50 09

F.+90 212 322 50 59

www.sacbakimdunyasi.com

Bir yıkım güzel olabilir mi?

Yukarıdaki soru İzmirli mimar-ressam Gülderen Depas'a ait. Depas'ın İstanbul'daki ilk kişisel sergisi 'Bir Yıkım Güzel Olabilir mi?' 17 Eylül- 17 Ekim tarihlerinde Beyoğlu'nda Gama Sanat Galerisi'nde yer alıyor

Gülderen Depas

İstanbul Bienali paralelinde açılan sergi bienal temasıyla yakınlık kuruyor. Bienal'in kavramsal çerçevesinde, İstanbul'da uygulanan şiddetli kentsel dönüşüm sanat, mekân ve siyaset ilişkiseliliği üzerinden ele alınıyordu. Gülderen Depas, 2010 senesinden bu yana, doğal ya da insanların neden olduğu felaketlerin ve şiddetin farklı süreçlerini, birebir betimlemeden, yağlıboya ile soyut peyzaj hissi vererek resmediyor. (Kaos Şiddet ve Mekân serisi, 2010). Milan Kundera'nın "Şaka" romanının daha başlarında ana karakter "Sence yıkımlar güzel olabilir mi?" diye sorar. Ünlü avangard müzisyen Stockhausen ikiz kulelere yapılan saldırıda kulelerin yıkımının, evrenin en muhteşem sanat eseri olduğunu iddia eder. O gün kızı dâhil onu aforoz eden sanat dünyası bugün ona hak vererek enkazdan toplanan kalıntıları sanat eseri olarak müzelere taşıyor. Yüzyılımızda şiddetin giderek artması, dijital çağda yaşanan sanal şiddet görüntüleri, sanatın konusunu da kaçınılmaz olarak etkiliyor.

Gülderen Depas, İstanbul'daki bu ilk kişisel sergisinde ise yıkımın hemen ardından oluşan karmaşaya odaklanıyor. TV ekranı görünümündeki pano içerisinde, ışıklı rengârenk resimler ilk anda bizi güzel bir doğa peyzajı karşısında gibi hissettirir ama sonra ilk algımızın bizi yanılttığını, resimlerde şiddetin, kaosu, yıkılmış mekânların olduğunu gözlemleriz. Evlerin arasında batık bir gemi, ters dönmüş yapılar, izleyende fantastik çağrışımlar uyandırır.

Belki mimarlığın etkisi ile klasik bir malzeme olan yağlıboyanın, teknolojik, led-ışık sistemiyle içerden aydınlatılarak sergileniyor oluşu da resimlere bir başka boyut ekliyor. Depas'ın resimleri, şiddet ve felaketin medyada araçsallaştırılması ve sancılı sıradanlaşması sürecinde, görsel anlamda haz veren, kendine baktıran estetik objeler olarak karşımıza çıkıyor. Sergi 17 Ekim'e kadar gezilebilir. ■

Gama Gallery - Turnacıbaşı Sokak No:21 Beyoğlu İstanbul - www.gamagallery.com

Amerikan Hastanesi - MD Anderson Radyasyon Onkolojisi Merkezi

KANSER tedavisinde gerekli olan, özen ve teknolojiyle harmanlanmış ortak bilgi ve deneyimdir.

70 yılı aşan bilgi birikimiyle, yılda 860.000'den fazla hastayı hayata bağlayan ve 1000'den fazla yabancı hastaya hizmet veren MD Anderson Kanseri Merkezi, bizimle birlikte bu hastalığın karşısında.

Amerikan Hastanesi - MD Anderson Radyasyon Onkolojisi Merkezi'miz, Kanseri Programı'mızın etkin bir üyesi olarak, Houston'daki ana merkez ile aynı standartta radyasyon onkolojisi yaklaşımıyla kanseri tedavinizde yanınızda.

SANATLA GÜZELLİĞİN KESİŞME NOKTASI YESİM & OSMAN OYMAK

Ünlü bir estetik cerrahın muayenehanesinden içeri girerken, insan kendini bir garip hissediyor. Çok ilginç bir şekilde, “Acaba hangi kusurumu fark edecek, ne kulp bulacak?” diye düşünmeden edemiyor. Oysa benim bu ziyaretimin, estetik kaygılarımla uzaktan yakından ilgisi yoktu... Tek istediğim, sanatla güzelliğin kesişme noktasındaki iki müzikseverle, Yeşim ve Osman Oymak ile bir röportaj yapmaktı. Aynen öyle oldu zaten. Kısa bir söyleşi olarak başlayan sohbetimiz, öyle derinleşti ki, adeta daldan dala atlamaya başladık. Ben inanılmaz bir zevk aldım onlarla konuşurken, umarım siz de okuduklarınızdan aynı keyfi alırsınız.

Klasik soruyla giriş yapayım: Nasıl tanıştınız?

Osman Oymak: İsterseniz Yeşim anlatsın çünkü erkeklerin genel versiyonu şudur: “Tanıştık işte, bana çok âşık oldu, evlenmezsek intihar ederim dedi, evlendik.” O yüzden gerçek hikâyeyi Yeşim daha iyi anlatacaktır.

Yeşim Oymak: Tabii ki öyle bir şey olmadı... O dönem ben İş Sanat’ta çalışıyordum ve bir konser sonrası bir sanatçıyı yemeğe götürmem gerekmişti. O sırada da birkaç arkadaşım Osman’ın evinde bir ev partisindeler ve o kadar

eğleniyorlar ki, sürekli beni arayıp, “Hadi bırak yemeği bize katıl,” diye ısrar ediyorlar. Ben de her defasında onlara, “Valla gelmem imkânsız, sanatçıyla yemekteyim,” deyip kapatıyorum. En son artık restorandan çıkarken bir daha aradılar ve “Gerçekten gelemeyeceğim, şu anda Bebek’ten çıktım eve dönüyorum,” dedim. “Peki, tam olarak neredesin?” diye sorunca, ben de tarif edince inanılmaz bir şekilde Osman’ın evinin tam önünden geçtiğimi anladım ve arkadaşlarımı kırmayıp partiye uğramaya karar verdim.

Bu kadar ısrar niyeymiş peki?

Y.O: Çok yakın arkadaşlarımdı ve ben de o aralar yalnız yaşıyordum, tek başıma kalmamı istemezlerdi, beraber çok vakit geçirirdik. Zaten eve varınca neden bu kadar eğlendikleri ortaya çıktı. Osman'ın şarap kavını resmen yarıya indirmişler... Ben de o akşam iş yemeği diye sadece su içmişim, yani onların eğlence düzeyini yakalamam imkânsız. İçeri girdiğimde Osman, çok yakın bir arkadaşımın kocasıyla yanak yanağa dans ediyordu. Düşünün artık! (gülüşmeler). Kendi kendime, niye geldim buraya, diye hayıflanmaya başladım.

Vakit geçirmek için önce kitaplara, arkasından da CD koleksiyonuna bakmaya başladım ve dinlediği müzik türleri çok ilgimi çekti. Sonra Osman yanıma geldi ve onu soru yağmuruna tuttum: "Bu müziği nereden biliyorsunuz, bu sanatçıyı nereden tanıyorsunuz?" diye. Keyifli bir sohbet ettik o gece, sonra İş Sanat'a konserlere gelmeye başladı, derken böyle sanat ve müzik üzerinden bir yakınlaşma başladı aramızda...

Sanatın ve güzelliğin farklı dallarıyla ilgileniyorsunuz, peki ortak noktalarınız neler?

O.O: Sanırım en belirgin ortak noktamız müzik. Şöyle anlattayım, biz evlendik, Yeşim de eve CD'leriyle birlikte geldi. Bir süre sonra bana, "Benim CD'lere kırmızı sticker koysak da karışmasa mı acaba?" diye sormaya başladı. Müzik aşkı öyle büyüktür. Tabii aradan zaman geçince, koleksiyonlarımızı kocaman bir dolapta birleştirdik.

Y.O: Zaten bütün eşyalarımı hemencecik evine taşımıştım ama CD'lerimi ve piyanomu en sona bırakmıştım. Müzik gerçekten en büyük ortak noktamız, ama Osman dünya müziğini - Afrika olsun, Güney Amerika olsun - bana tanıtan, öğreten kişidir, diyebilirim. Evet, İş Sanat'ta dünya müziğiyle ilgileniyordum ama sınırlıydı, vizyonum kesinlikle Osman sayesinde genişledi. En sevdiğim özelliği de hiç bilinmedik, duyulmadık müzisyenleri bulup keşfetmesi. Bazı geceler, sabahın erken saatlerine kadar birlikte DJ'cilik oynuyoruz. Oradaki favori cümlemiz de şu: "Şimdi bak ben sana ne çalacağım!" Tatlı bir rekabet gibi...

Peki, müzik dışında?

O.O: Bir de tekneçilik sevdamız var. Bir teknemiz var, her yaz ufak bir koya gidiyoruz ve bir yandan müzik dinliyoruz, bir yandan balıkları izleyip kafa dinliyoruz. Sonsuz bir keyif!

Y.O: Esas denizci Osman, ben onun sayesinde tekne işine ısındım. Hesap ettik de, bu sene onuncu yazdır teknede tatil yapıyoruz. Çok yoğun bir yaşantısı var, o yüzden de çok fazla insan görmediği, sakin, huzurlu bir ortam-

da kitap okuyabileceği bir yaz tatili geçirmek istiyor, bu da bana çok uyuyor. Ben katıldığım festivaller sebebiyle onun kadar uzun tatil alamam da, Osman hemen hemen bütün yazını teknede geçiriyor. Festivallerden her döndüğümde de ona müzikle ilgili anlatacak bol bol malzeme toplamış oluyorum.

Yeşim Hanım sizin müziğe olan ilginiz ilkokulda başladı sanırım...

Y.O: Aslında ilkokuldan da önce, yuvada başladı. Annem müzik kulağım olduğunu fark edince 5 yaşındayken, yani yuva döneminde konservatuara başladım ve üniversite eğitimimin sonuna kadar, hem konservatuara hem de diğer okullara devam ettim. Üniversite bittikten sonra da tamamen müziğe odaklandım. Önce müzikoloji mastırı yaptım, arkasından da doktoramı aldım. İlk olarak da konservatuarda araştırma görevlisi olarak çalışmaya başladım ve 18 yıldır halen okulda ders veriyorum.

Mükemmel bir müzik eğitiminiz var, neden icra etmek yerine, işin organizasyon tarafında olmayı yeğlediniz?

Y.O: İcra etmek bambaşka bir şey, yani icra etmek için sadece yeteneğinizin olması yetmiyor. Ben iyi bir öğretmen olduğumu düşünüyorum ama icra etmek çok farklı bir şeyler gerektiriyor. Konser organizasyonu işine girip gördükçe ve onlarla yaşadıkça daha da iyi anlıyorum ki yaşamımızı buna vakfetmeniz lazım. Çok farklı, başka türlü bir yeteneğiniz olması ve müthiş bir adanmışlıkla bu işi yapmanız gerekiyor.

Hatta şöyle söyleyeyim, bazen kendinizi adasanız, bu bile yeterli olamayabiliyor. Korkunç bir mükemmeliyetçilik lazım. İşim icabı sürekli sanatçılarla iç içe olduğumdan nasıl bir hayat yaşadıklarını yakından izleyebiliyorum ve başkalarına tuhaf gelebilecek taleplerini saygıyla karşılıyorum. Zira yılda 100 konser veren bir sanatçı, en az 200 gününü de uçaklarda, trenlerde seyahat ederek geçiriyor. Bununla birlikte 2-3 günde bir seyirci önüne çıkıyor, bunun için sürekli repertuarları çalışması gerekiyor. Hakikatten inanılmaz zor ve büyük fedakârlık isteyen bir iş. Bu nedenle sanatçılara sonsuz bir saygı ve sevgim vardır. Öte yandan ben, sıradan bir icracı olacağıma çok daha iyi olduğum bir işi yapmayı tercih ettim ve de bundan asla pişmanlık duymadım.

O.O: Atletizm gibi düşünün. Binlerce koşucu var ama içlerinden bir tane Usain Bolt çıkıyor. Bir işte başarılı olmak için hedeflerini yükseltmen gerekiyor ve ne kadar yukarı oynarsan, hayatından da o kadar kısman gerekiyor. Ya işini seçiyorsun ya da yaşamayı, saygı duyulacak bir karar.

Sadece klasik müzik mi dinlersiniz?

Y.O: Her türlü müzik dinlerim. Queen de dinlerim, Amy Winehouse da, Abba da, türkü de... Ama tabii her şeyi yerinde dinlemeyi tercih ederim. Tahammül edemediğim tek müzik türü ise, hani şu "çıstak, çıstak" ritmi olanlar. Onlara dayanamıyorum!

“ Müziğin dışında teknecilik sevdamız var. Bir teknemiz var, her yaz ufak bir koya gidiyoruz ve bir yandan müzik dinliyoruz, bir yandan balıkları izleyip kafa dinliyoruz. Sonsuz bir keyif! ”

O.O: Gerçekten de her şey ortamında güzel... Kalkıp da küçük bir balıkçı kasabasında, salaş bir lokantada Beethoven dinlemek biraz absürt kaçabilir (*gülüşmeler*).

İlginç bir merakınız olduğunu duyduk: eşinizin ameliyatlarına girmekten hoşlanıyormuşsunuz?

Y.O: Tek bir kere girdim... Osman'ın mesleğinin çok zor olduğunu farkındaydım zaten. Bana hayatta yaptırılmayacağını bir iş varsa, o da ameliyat yapmaktır. Böyle bir şey yapmayı düşünemem bile. Osman genelde evde işinden pek söz etmez, ben de ilk evlendiğimiz yıllarda meraklanıp: "Onu nasıl yapıyorsun, bunu nasıl yapıyorsun?" diye soruyordum. Sonunda, "İstersen gel bir gün," dedi. Çok tereddüt ettim, ama bir yandan da yüz germe ameliyatlarının nasıl yapıldığını çok merak ediyordum. Bayılmaya dair söz verirdi bana, "Ben soğukkanlıyım," dedim ve tıpkı doktorların hazırlandıkları gibi iyice temizlenip ameliyathaneye girdim. Aslında olaya tamamen bilimsel bir açıdan yaklaşınca, çekinilecek bir şey olmadığını görüyorsunuz – hatta kanamıyor bile. Kanı anında durduruyorlar. Mühüş bir şey, hastanın kalp atışı, kanındaki oksijen miktarı ve tansiyonu her an kontrol altında. Bana en ilginç gelense, hastanın bir tarafını bitirdikten sonra, onu diğer yana çevirdikleri sırada narkozu azaltarak, "Ayşe hanım iyi misiniz?" diye sormaları ve hastanın da "Çok iyiyim, teşekkürler" diye cevap vermesiydi. Bu benim için gerçekten inanılmaz bir şeydi.

Nasıl bir şey bir doktorla evli olmak, çok mu disiplinli bir yaşam gerektiriyor?

Y.O: Benim babam pilottu ve THY'den emekli oldu. Babamın da çok düzenli bir hayatı vardı. Uçuş saatleri her ne kadar düzensiz olsa da, ertesi sabah uçuş olduğunda, uykusuna dikkat eder, alkol almazdı vs. Ben böyle bir evde büyüdüm. Osman ile de durum aynı. Hafta arası hiçbir şekilde gece 10.30'tan sonra biten programlar yapmayız. Ben de buna büyük saygı duyarım, zaten insan kendi gözüyle görünce işin ciddiyetini daha iyi seziyor. Bir, müzisyenlerin ellerine hayranlıkla bakarım – o müzik aletini çalmak için yaratılmış gibidirler – bir de cerrahların. Osman da o ameliyatında öyle ince bir iş çıkarttı ki, hayran kalmamak mümkün değildi. Cerrahlar bana göre gerçekten kutsal bir meslek icra ediyorlar.

Doktorluğa merakınız oldu mu hiç?

Y.O: Hiç olmadı. Öte yandan sağlıklı yaşamak konusunda Osman'dan çok daha titiz davrandığımı söyleyebilirim.

O.O: Ona ne şüphe, et yok, beyaz ekmeğe yok, karbonhidrat yok, sürekli ot yiyoruz evde... Aç kalıyorum aç (*gülüşmeler*).

Osman Bey, siz Yeşim Hanım'ın organize ettiği konserlere sık gider misiniz?

O.O: Valla senede bir kere ancak... Çünkü Yeşim orada çalışıyor ve ben bir süre sonra kendimi ayak bağı gibi hissediyorum. Sanki ofisine gitmişim gibi. Tüm izleyiciler gidinceye kadar orada kalıyorum mecburen, görevlileri de rahatsız ediyorum. Ne bileyim, insanlar kabloları toplarken ayakaltında durmak çok hoşuma gitmiyor açıkçası.

Osman Bey, siz ilkokul öğretmeniniz sorduğunda, "Büyüyünce doktor olacağımı!" diyenlerden miydiniz?

O.O: Pek hatırlamıyorum aslında, ama o zamanlar aklımda başka şeyler vardı sanırım. Belki de baba mesleği olduğundan ve çevremizde sürekli doktorlar bulunduğu için, "doktor" da demiş olabilirim. İlkokulda olmasa da, lisede tıp okuyacağım konusunda kesin kararımı vermiştim. Zaten doğal olarak gelişti diyebilirim, çünkü bütün arkadaşlarımda babaları doktordu. Bir bakıma, sanki dünyada başka bir seçenek yokmuş gibiydi. Bizim işe bir usta-çırak dönemi vardır ve genellikle de o çıraklık döneminde insan çok yıpranıyor. Ama patron babansa, bildiklerini gönül rahatlığıyla sana aktarabiliyor ve o dönemi kesinlikle daha az hasarla atlatabiliyorsun. O yönden çok şanslı olduğumu söyleyebilirim. Senelerce babam her ameliyatıma girip,

“Osman ile bir ortak noktamız da güzelliklere duyduğumuz hayranlık. Bu, ıssız bir ada resmi da olabilir, Prens Caroline'in düğün fotoğrafı da.”

YEŞİM OYMAK

göz ucuyla yaptıklarına bakar ve onay verircesine "humm," derdi. Oğlunun çuvalaması onun prestijini sarsardı çünkü. Ben de yanımdaki bütün gençlere aynı şeyi yaptım. Çünkü sahip olduğunuz deneyimle yaptıklarına bakıp, teyit etmeniz onlara inanılmaz bir güven, bir rahatlık veriyor.

Onca ana dal varken neden estetik cerrahisini seçtiniz?

O.O: Şimdi babanız için kurucusu ve

patronuyken, niye başka bir yere gitmek ister ki insan? Ondan her şeyi öğrenip, mümkünse ondan daha iyi olabilmektir hayalim. Başka bir dal seçmek aklıma bile gelmedi.

Biraz dedikoduya girecek ama genel olarak Türk kadınları en çok nerelerini düzeltirmek istiyorlar, en çok hangi bölgelerinden şikâyetçiler?

O.O: Ben bunu senelerce önce de söyledim: "Türk kadının kalçası yere yakındır," diye... Beni mahkemeye verdiler. Ama yapacak bir şey yok, vücut yapıları öyle. Aslında Türk insanın yapısı bu, kadınlara özgü bir şey de değil. Gençliğimde uzun yıllar yurt dışında yaşadım ve yabancı arkadaşlarımla kayağa giderdik. Hepsi birbirlerinin pantolonlarını giyerler, ben bir türlü giyemezdim – paçaları uzun gelirdi. Bizim bacaklarımız kısa. Küba'ya giderseniz de görürsünüz ki, kadınların kalçaları kocaman ama popoları dimdik. Yani bu yapısal bir şey ve çaresi de ameliyat değil, yaşam tarzını değiştirmek. Sporunu yapacaksın, yediklerine dikkat edeceksin, yürüyüş yapacaksın vs. Hayatın boyunca hiç hareket etmezsen, dengeli beslenmezsen, ameliyattan hayır bekleyemezsin. Kısacası demem odur ki, bizim kadınlarımız en çok kalçalarından muzdarip.

Ya burunlarından?

O.O: Eee tabii o da var; Arap ve Kafkas köklerimizden

dolayı burunla ilgili sorunlar da çıkıyor. Ama onun dışında, dünyadaki genel ortalamadan pek bir farkımız yok. Ben daha çok göz ameliyatları üzerine uzmanlaştım diyebilirim. Özellikle de gözaltı torbaları ve göz kapakları konusunda. Amerika'da, bu konuda uzmanlaşmış olan babamın yakın bir arkadaşı ile bir süre çalışma şansım olmuştu. Öyle olunca bu alana yöneldim, tabii bir süre sonra ismin "gözcü"ye çıkıyor ve bu tür şikâyetleri olan hastaların artıyor.

Geri çevirdiğiniz hasta oluyor mu hiç?

O.O: Tam adamına soruyorsunuz bu soruyu. Hiç kuşkusuz şu an Türkiye'de en fazla hasta geri çeviren kişi benim. Rahatlıkla söyleyebilirim ki, yüzde seksen hastamı geri çeviriyorum. Muayenehaneme geldiğinde bakıyorum, bana göre düzeltilmesi gereken yeri kulağıysa, ama o dudağını düzelttirmek istiyorsa, direkt geri çeviriyorum.

Y.O: O kadar ki, benim bazı arkadaşlarım, Osman'a gitmek istiyoruz, dediklerinde, onlara bir bakıyorum ve geri çevireceğini bildiğimden, "Bence hiç boşuna gitme, zahmet etme," diyorum.

Peki, estetiğin modası diye bir şey var mı, hani nasıl ki paçalar daralıp genişliyorsa, burunlar da daha kalkık, daha inik oluyor mu?

O.O: Olmaz olur mu? Tabii ki var. Ama ben modayı pek yakından takip etmiyorum, daha klasik bir tarzım var, natürellikten yanayım. Klasik olacak ki, uzun seneler rahatça kullanılabilsin. Anlayacağınız Chanel erkeğiym ben (*gülüşmeler*)... Peki, ama modayı yönlendirenler kim sizce? Elbette ki kadınlar. Çünkü bu bir gerçek ki, kadınlar kadınlar için bir moda yaratıyorlar ve o modadan da para kazanıyorlar.

Öğle arasında mini-lifting'den söz ediyorlar. Böyle bir şey mümkün mü sizce?

O.O: Bir meslektaşımın dediği gibi, öğle arasında sadece yemek yenir, ameliyat olmaz.

Meslek alışkanlığı diye bir gerçek vardır. Siz de bir kadını (ya da erkeği) görür görmez, şunun şurasını düzeltsem diye aklınızdan geçiriyor musunuz?

O.O: Öyle bir şey demem için, o kişiye minimum 3 saniye bakmam gerekir. Ve ben birine 3 saniye gözümü diktiğimde, onun acayip derecede rahatsız olduğunu fark ettim. Bu yüzden de artık kimseye öyle bakmamaya karar verdim.

Y.O: Üç saniyeden fazla bakıp da bakmaya doymadığımız Grace Kelly'nin fotoğrafları hariç... Nasıl bir insan bu kadar duru, bu kadar sade, bu kadar asil bir güzelliğe sahip olabilir, diye hayran hayran dakikalarca bakıyoruz.

Yeşim Gürer Oymak

Yeşim Gürer Oymak Eylül 2006 yılından bu yana İstanbul Kültür Sanat Vakfı'nın amiral gemisi sayılan Uluslararası İstanbul Müzik Festivali ve Leyla Gencer Şan Yarışması Direktörlüğünü yürütüyor. 2000 - 2006 yılları arasında İş Sanat Kültür Merkezi'nin Genel Koordinatörü olan Yeşim Gürer Oymak bundan önce Enka Oditoryumu ve Enka Sinfonietta Genel Koordinatörlüğü ve 1.Amfor Müzik Festivali koordinatörlüğü yapmıştı. İ.Ü. Devlet Konservatuarı Piyano Bölümü ve Boğaziçi Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı'ndan mezun olan Yeşim Gürer Oymak ardından Mimar Sinan Üniversitesi Müzikoloji Bölümü'nde yüksek lisans ve İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı'nda Doktora çalışmalarını tamamladı. Oymak, IKS'V'deki görevi dışında, İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı Müzikoloji Bölümü Başkanı olarak görev yapmaktadır.

Osman Oymak

1956 Paris doğumlu Dr. Osman Oymak, Saint Michel Fransız Koleji'nin ardından Çapa Tıp Fakültesi'nde eğitimine devam etti. Plastik cerrahi ihtisasını da Çapa Tıp Fakültesi'nde tamamlayan Dr. Oymak, üst ihtisasını Amerika'da oftalmik plastik cerrahi ve yüz felci cerrahisi üzerine EVGMS Norfolk Virginia'da yaptı. 1991'dan beri Oymak Plastik Cerrahi Kliniği'nde özel hekim olarak çalışan Dr. Osman Oymak'ın kongre ve dergilerdeki makaleleri dışında, "Meme Protezleri" ve "Liposculpture" adında iki tıp kitabı mevcut.

Yeşim Oymak,
Aylin Yengin
ve Osman Oymak

Osman ile bir ortak noktamız da güzelliklere duyduğumuz hayranlık. Bu, ıssız bir ada resmi da olabilir, Prenses Caroline'in düğün fotoğrafı da.

Yeşim Hanım, İKSV gibi köklü bir vakıfta Müzik Festivali Direktörü olmak size nasıl bir sorumluluk yüklüyor?

Y.O: Çok büyük bir sorumluluk tabii... Açıkçası ilk başladığım sene, bu işin altından nasıl kalkacağımı kara kara düşünmüştüm. Daha doğrusu İş Sanat'ta çalışırken, yönetmen yardımcısı olmam için ilk teklif 2004'te gelmişti, fakat o zaman kendimi bu işe hiç hazır hissetmemiştim. Aslında 1998'den beri İKSV festivallerinin televizyon programlarını yaparak İKSV'yi daha yakından tanımaya başlamıştım. İçimde bu işi yapmak için de inanılmaz bir öğrenme isteği vardı, ancak yine de 2004'te bu kadar büyük bir yükün altından kalkamayacağımı düşünüp çok istememe rağmen teklifi geri çevirdim. Sonra 2006'da artık hazır olduğuma karar verdim ve tekrar teklif gelince, iki üç aylık bir düşünme süresinden sonra bu kez kabul ettim. İstanbul Müzik Festivali 42 senelik bir festival ve geçmişinde o kadar iyi işler yapılmış ki, hata kabul etmiyor. Çok iyi eğitilmiş, kaliteli, müthiş bir izleyici kitlesi var. Böyle bir seyirci kitlesine ve böyle uzun bir geçmişi olan bir festivale sıradan bir sanatçı veya konseri yutturmanız söz konusu bile olamaz. Çok yaratıcı olmanız ve sadece müzikle değil, sanatın farklı disiplinleri ile de çok ilgili olmanız gerekiyor. Ben bu yedi senede oldukça açıldığımı, İKSV'nin

sağladığı uluslararası network'e iyi bir şekilde dahil olduğumu hissediyorum. Ve doğal olarak her yıl kendime olan güvenim de adım artıyor, işler rayına oturdu diyebilirim. Ote yandan her sene festival programını hazırlarken, ilkökul birinci sınıf öğrencisinin okula başladığı ilk gün kadar heyecanlanıyorum.

Son dönemde ülkemize gelmeyen şarkıcı/yorumcu kalmadı sayılır, ama "Ah keşke, şu sanatçıyı getirebilseydik" dediğiniz biri var mı?

Y.O: Vardı... İnşallah 26 Kasım'da gerçekleştireceğimiz konserle bunu da başaracağız. Klasik müziğin iki dev ismi Martha Argerich ve Gidon Kremer'i, ilk defa birlikte ağırlayacağız. Yıllardır efsanevi piyanist Marta Argerich'i getirmeyi çok istemiştik: gerçi kendisi iki yıl Boğaziçi Üniversitesi'nin konuğu olarak konserler verdi. Kendi okulum olduğu için de, hiçbir kıskançlık ya da sıkıntı duymadım. Onun dışında Simon Bolivar orkestrasını getirmeyi çok istemiştik ve 2011'de bunu başardık. Bir de Berlin Filarmoni Orkestrası vardı, o da 2012'de geldi.

Osman Bey babanız 83 yaşında ve Türkiye'nin duayenlerinden biri ve siz de baba mesleğini seçtiniz, kızlarınızın da sizin yolunuzdan devam etmesini ister misiniz?

O.O: Kızlarım nasıl mutlu olacaklarsa, o mesleği yapsınlar istiyorum. Onları herhangi bir konuda zorlamak ya da 10 sene tıp okumaları için baskı yapmak gibi bir niyetim yok. Hayatlarını yaşasınlar, mutlu olsunlar. ■

ITALIAN BEAUTY

KIFIDIS® KD
1919

MERKEZ: (0212) 296 83 03 pbx

www.kifidis.com.tr

İSTANBUL / AKMERKEZ BRIC'S • A-PLUS • NİŞANTAŞI İBICI • BEYOĞLU • SUADIYE • TORIUM AVM • ANKARA / ANKAMALL • ANTALYA / MİGROS AVM • BODRUM / OASIS AVM • BURSA / ZAFER PLAZA • İZMİR

Tınlar yaklaştıkça, daha kuvvetli "tınıyor"

Hayırlı-uğurlu olsun, değerli "nitelik..." sever dostlarım; kültür-sanat mevsimi tüm hızıyla/yoğunluğuyla başladı – ve "dakka bir/gol bir": 25 Eylül akşamı için bir yandan Yeniköy Avusturya Kültür Ofisi'nin konuk ettiği *Johann Strauss Ensemble*'nin "Viyana Vals Tınları" gecesi, aynı saatlerde ise Sabancı Müzesi *The Seed* salonunda Akbank Caz Festivali'nin açılış konseri!! Tabii ki sevgili eşime danışmadan kendi tercihim kullanamazdım (!) – ve Türkiye'de ilk kez dinleyeceğimiz genç caz/blues şarkıcısı *Malia*'nın *Nina Simone* gecesinden yana karar kıldık...

Hiç kuşku yoktur ki, Avusturya KO'nin dinamik yöneticisi Doris Danler'in hazırladığı Eylül-Aralık Programı da olağanüstü tatlar içeren bir çeşitlilik arz ediyor – onu istanbul-kf@bmeia.gov.at adresinden talep ettiğinizde, örneğin 19 ve 21 Kasım akşamları, kendi mekânları ve Yüksekaldırım Sinagogu'nda İst. Aşkenaz Cemaati ile birlikte *Roman Grinberg Grubu*'ndan sunacakları iki ayrı konsere rastlayacaksınız: "Austro-Jewish Swing: Popular Yiddish Songs and Klezmer Tunes" ile "The Klezmood: A Fusion of Klezmer & Jazz". İşte bu müziğin tutkunları için değişik tellerden çalan iki akşam – bekleyeceğiz, efendim..!

Öte yandan, kanımca İKSV'nunkinden gittikçe daha yoğun programlar sunmaya başlamış olan *Akbank Caz Festivali*'nde de bu müziğin her türüne yatkın dinleyiciler için bir şeyler var – İstanbul'un (Lütfü Kırdar KS'nden Nardis'e kadar) irili/ufaklı 12 konser mekânında, ayrıca İstanbul'un 10 lisesi ve Anadolu'nun toplam 20 üniversitesinde sunulacak dinleti, atölye, panel, film gösterisi ve jazz-brunch'larında... Ülkemizin amatör caz müzisyenlerini ustalarıyla buluşturan "JamZZ Genç Yetenekler Yarışması" ve jam session'larından tutun, gene *İlhan Erşahin* ve *Birsan Tezer* gibi yerli yıldızlardan, efsanevi İtalyan trompetçi *Enrico Rava*, ünlü İngiliz saksafon sanatçısı *John Surman*, ayrıca İtalyan trompetçi *Paolo Fresu*, Fransız akordeon sanatçısı *Richard Galliano* ve İsveçli piyanist *Jan Lundgren*'den oluşan *Mare Nostrum* topluluğu, müzikseverlere unutulmaz caz ziyafetleri yaşatacak. Bu yazıyı okuduğunuzda bir bölümü geride kalmış olan bu festival, sanırım artık Türkiye'nin en büyük caz şenliği haline gelmiştir – yeter ki uzun yıllardır kendine yakıştırmış (ve yüzde yüz katıldığım) "Şehrin Caz Hali" markasını ülkenin diğer kentlerine daha da çok taşısin...

Sanat ve müzik konularında "Akbank" derken, yüreğime hep bir acı saplanıyor. Sanat etkinliklerine o denli yakın bu kurumun, Prodüksiyon Tiyatrosu ve Yeni Kuşak Tiyatrosu'nun yanı sıra, Zeynep Tanbay Dans Okulu ve Etkinliklerini, bundan öte de Akbank Oda Orkestrası birimlerini lağvetmiş olmasından kesinlikle hazzedemiyorum. Tiyatroya kişisel yakınlığım bir yana,

özellikle Oda Orkestrası ve değerli şefleri Cem Mansur'un Türkiye'deki Batı Sanat Müziği dalında sergilemiş olduğu söyleşili dinletilerle bu ortamda edinmiş olduğu yer, yitirmiş küçük bir mücevher olarak müzik tarihimize geçecektir.

Ne güzel ki, kentimizde bu konuda diğer bazı "mücevherler" doğuyor arada bir! Bunlara güzel bir örnek, Pera Müzesi'nin geçtiğimiz sezonda başlatmış olduğu "Küçük Gece Müzikleri" oda müziği konserleri dizisidir. Değerli dostum Mehmet Mestçi'nin yönettiği bu aylık dinletiler, bir "diyet" ile başlamış olup, Mayıs ayında nefesli sazlardan oluşan nefis bir "quintet" performansı ile ara verdi. Şimdi ise 24/10, 23/11 ve 26/12 akşamları sırasıyla altılı, yedili ve sekizli formatlarında bir araya gelecek olan ülkemizin saygın senfoni orkestralarında çalan

veya solo kariyerlerine başlamış genç müzisyenlerimizin değişik yorumlarını dinleyeceğiz.

Sadece birkaç isim vermek gerekirse, *Sevil Ulucan Weinstein* (keman), *Beste Tıknaz Modiri* (viyola) ve *Erman İmayhan* (viyolonsel) geliyor aklıma – o da, dizinin birkaç konserinde karşımıza çıkmış olduklarıdır... Müzenin *Kesişen Dünyalar: Elçiler ve Ressamlar* salonundaki nezih ortamında *Respighi*, *Boccherini*, *Haendel*, *Mozart* ve *Beethoven* ile birlikte olmak

istiyorsanız, bir an önce <http://www.peramuzesi.org.tr/etkinlikler> sayfasını ziyaret etmenizi öneririm!

Gelgelelim bir sürpriz sanatçıya... Gene bu satırları okuduğunuzda belki de geride kalmış olan, küçük bir dost grubuna vereceği özel bir konser nedeniyle değinmek istediğim *Hayati Kafe*'dir bu geçmişten çıkagelmiş hoş sürpriz!! Daha çok 60 yaş ve üstlerinde olan okurlarımızın anımsayacağı bu ses sanatçısı, 1957 yılında Caddebostan Gazinosu'nun "en iyi şarkıcı" yarışmasında ikinci olup 1960'da ilk kez profesyonel olarak sahneye çıkmaya başlamış ve ardından doldurduğu 45'likleriyle o dönemde Erol Büyükburç ve Metin Ersoy ile birlikte anılmaya başlanmışken, İsveçli bir yapımcıya "uyarak" o ülkeye yerleşmişti... O günden bugüne dek *Hayati Kafe*, İsveç ve Avrupa'da caz vokalisti olarak başarıdan başarıya koşuyor – birçok ülkenin tanınmış orkestraları ile kayıtlar yapıp konserlerde alkışlanarak, TV programları düzenleyerek, oğlunun bestelediği şarkılarla film müziklerini seslendirerek... İşte, uzun bir süredir yazıştığım, hakkında birkaç radyo programı yapmış olduğum sevgili *Hayatiabi*'yi nihayet İstanbul'da konuk edebiliyoruz – ve önümüzdeki sayılarımızdan birinde söyleşi konuğu olarak sizlere de tanıştıracayız.

...ve son bir not: Bu satırları yazarken, BSM'nin kentimizdeki diğer bir "mücevheri" olan B.Ü. *Albert Long Hall*'ın (<http://www.klasikmuzik.boun.edu.tr>) güz/kış programı ulaştı – ki oradaki incilerden sadece birine değinmeye yerimiz var bugün: 23/10, *Stravinski*/*"Askerin Öyküsü"* – Hakan Şensoy yönetimindeki İst. Oda Orkestrası; Genco Erkal (anlatıcı) ve Cihat Aşkın (keman) – nasıl ama..?! ■

➤ **Ahmed Say: "Müzik Sözlüğü" –**
Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 2004; 600 sayfa;

"Müzik Nedir, Nasıl Bir Sanattır?"

Evrensel Basım Yayın, 2008, 264 sayfa (e-kitap)

Yeni kültür-sanat mevsimine müzik konusundan girmişken, elimde bulunan nitelikli Batı Sanat Müziği rehber kitaplarından bir seçki sunayım dedim... Ancak ne yazık ki Üner Birkan ve Sidney Finkelstein'lar tükenmiş, kala kala satışta olan Faruk Yener'in Remzi'de yeni baskısı çıkmış "Müzik Kılavuzu" ve Fazıl Say'ın babasının kapsamlı müzik sözlüğü ile müzik tarihi yazılarını içeren e-kitaba

rastladım... Bunların ilki, dünyanın en saygın müzik sözlüklerinden yararlanılarak hazırlanmış olup müzik teorisi, çalgılar, müzik formları ve onlarla bağlantı kurularak müzik tarihine kısa bakışlar içermekle birlikte, geleneksel ve popüler müzik türlerine de önemli bir yer verir.

– İnternet kitapçılarında sağlayabileceğiniz diğer yapıt ise, kapsamlı bir girişin ardından müzik sanatının başlangıcından günümüze dek en önemli evrelerini 20 bölümde ayrıntılı biçimde irdelerken, Türk Halk

ve Sanat Müziği'ni de 40 sayfalık bir yer ayırır. Ağırlıklı olarak BSM başyapıtlarını tek tek inceleyen Yener'in kitabıyla birlikte Say'ın bu iki çalışması, gerçek müzikseverlere çok değerli temel bilgiler sunuyor...

➤ **Bernard Malamud: "Tamirci"**
Epsilon Yayınları, 2013, 344 sayfa

Bu kısıtlı sayfada romanlara çok yer vermediğimi bilirsiniz – bazı "olağanüstü" yapıtlar hariç..! İşte, Azize Bergin'in çevirisiyle 2005'de "Kiev'deki Adam" olarak yayımlanmış Bernard Malamud'un "The Fixer" romanı şimdi (yetkinliğini kestiremediğim) Başak Yenicinin Türkçesiyle "Tamirci" adıyla yeniden karşımıza çıkınca, onu hemen ilginize sunmak istedim.

Adalet tarihinde "Menahem Beilis Davası" adıyla geçmiş gerçek bir olaydan esinlenerek yazılmış bu roman 1966'da yayımlandığında, yazarına Pulitzer ve (ikinci) ABD Ulusal Kitap Ödülü'nü kazandırmıştı. Elinden her iş gelen Yakov Bok büyüdüğü köyde para kazanamayınca, Yahudi düşmanlığının zirvede olduğu 1911 yılının Kiev'ine göç eder ve bir

Hristiyan'ın dükkânında iş bulur. Ne var ki, Yahudi kimliğini çok uzun süre gizleyemeyecek ve hemen ardından, öldürülen bir Rus çocuğunun kanını hamursuz yapımında kullanmış katili olarak suçlanıp hapse atılacak. Ondan şimdi beklenen, "suçunu" kabullenerek döneminin çarpık/sözde adalet mekanizmasını "onaylamak" ve bu bağlamda "öteki"nin linç edilmesinin vereceği huzuru sağlamaktır! Malamud, Saul Bellow ve Philip Roth gibi önde gelen 20.Yüzyıl Amerikan-Yahudi yazarları arasında yerini çoktan almıştır – ve bu (eskimemiş) romanıyla nefes kesici bir okuma serüveni sağlıyor... Darısı, ("The Assistant" gibi) diğer romanlarının başına!

➤ **Hayati Kafe'den üç caz albümü...**

Karşı sayfada eski/yeni halini gördüğümüz "Hayati abi"nin Frank Sinatra'ya benzetilen güzel sesini duyabileceğiniz, kolayca edinilebilecek üç caz albümüne değinmek istiyorum bu ay... 1994 yılında piyasaya çıkmış olan "The Crooner"de sanatçıya Hollandalı Metropole Orchestra ile Kuzey Almanya Radyosu'nun ünlü NDR Big Band eşlik ediyor ve parçaların çoğu, canlı konser kayıtlarından alınmış. Geniş bir yaylı çalgılar katılımını içeren düzenlemeler dört-dörtlük, eşlik temposu parlak ve özellikle nefeslilerin ara soloları müthiş! Toplam 14 parça içeren albüme Cole Porter, Irving Berlin ve Richard Rodgers / Lorenz Hart gibi Broadway bestecilerinin unutulmayan caz "standard"ları yer alıyor. – 1999 yapımı olan "For All We Know" albümünde ise, sanatçıya çok daha küçük gruplar eşlik ediyor. Bu CD'deki toplam 12 parçadan sekizi piyano veya org, bas, davullar, ki bunların ikisine alto saksofon da katılıyor; ayrıca üçü sadece piyano eşliğinde; biri ise piyano, gitar ve trompet gibi değişik bir formasyon ile sunulmakta. Müzisyenlerin arasında Jan Lundgren gibi oldukça ünlü İsveçli cazcılar da bulunuyor! Bu seçki, daha çok balad türündeki caz "standard"larını içermekte; sadece dört şarkıda "swinging" bir tempo görüyoruz. Bilindiği gibi, özellikle caz vokalistlerinin yetkinliğini en doğru biçimde, küçük gruplar eşliğinde balad söylerken ölçebiliriz ve bu bağlamda, Kafe'nin yorum ustalığı bu albümünde belki daha da belirginleşiyor! – 2007 yılında Danimarka'da kaydedilip "The Copenhagen Session" adıyla yayınlanmış olan üçüncü albüm, her ne kadar yeniden balad ağırlıklıysa –hele burada piyanist Lundgren ve kontrbasın yanında davulların yerini gitar almışsa da– bazı parçalarda olağanüstü güzel tempolar ile karşı karşıya kalıyoruz, örneğin C.Porter'in "Just One Of Those Things" ve "It's Alright With Me" ile Rodgers/Hart ikilisinin "Thou Swell" bestelerini parmak çırpmadan dinlemek ne mümkün..! – Peki, bu albümleri nereden edinebiliriz? Artık "edinmek" = "indirmek" olduğuna göre, iTunes veya amazon.com/co.uk/de/fr linklerinden, hemmmen!!

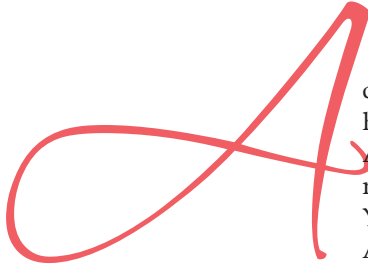

PORTRE

Çetin KAMİL

*Öbir
fenomen*
HÜLYA AVŞAR

İhtimaldir ki, 1982 yılının ihtilalın getirdiği kaotik, sıkıcı, gergin ortamı içinde biraz da hava renklensin, değişsin amacı ile Kâinat Güzeli yarışması tertipleyen magazin ağırlıklı Bulvar gazetesi, yarışma sonucunun büyük bir skandalla biteceğini ve bu skandal sonucu ortaya çıkacak genç bir kızın Türkiye'nin bundan sonraki 30 yılına damgasını vuracağını akıllarına bile getirmemişlerdi... Gene ihtimaldir ki, bu skandal sonucu tacı, tahtı elinden alınacak genç hanımefendi olayların kendisi için nasıl hayırlara vesile olacağını hiç düşünmemişti...

dı Hülya Avşar'dı bu hanımefendinin...
Apar, topar yarışmaya girmişti...
Yönetmen Nisan Akman'ın gazeteci

Savaş Ay'a yıllar sonra verdiği bir röportaja göre; yarışmaya katılan kızlar çok çirkindi... Bir cast ajansından acele Hülya Avşar bulundu. Birinci olma garantisi ile yarışmaya girdi ve birinci oldu.

Yalnız çok büyük bir kusuru vardı; evlenmiş, ayrılmıştı... Yarışma koşullarına göre bu ağır ayıptı. Ve diskalifiye edildi... İşte o an bu genç kızın yıldızının parladığı andı ve o bu fırsatı kaçırmayacak kadar uyanıktı. Bir daha asla ve asla o anları hiç ıskalamadı. İşte 30 yıldır süren ve daha ne kadar süreceği bilinmeyen Hülya Avşar efsanesi böyle başladı...

Efsanenin başlangıcı 8 Ekim 1963 gününe kadar uzanıyor... Türk Emral – Kürt Celal Avşar'ın ikinci kızı olarak Balıkesir-Edremit'te doğdu... Ablası Leyla hep uzak kaldı medyadan, piyasadan, ışıklardan... Kız kardeşi Helin ise tam tersi... Her hareketi, her olayı, her yaptığı ile gündem oldu... Bu arada her zaman bir memleket meselesi oldu Hülya-Helin ilişkisi... Kimse inanmadı, Helin'in kız kardeş olduğuna, hep kızı dediler. Nice acar araştırmacı, şüpheli magazin yazarları ve muhabirleri bunu ispat için telef oldu. Sonucunda hiçbir şey çıkmadı ve konu kız kardeş olduğu kabul edilerek kapandı.

Hülya Avşar Ankara'da Cumhuriyet Lisesini bitirdi. 1979 yılında Mehmet Tecirli ile evlendi, 1981 yılında boşandı. Mehmet Tecirli hiçbir zaman ortaya çıkmadı, röportaj vermedi, kendini sakladı.

Hülya çok farklıydı, çok güzeldi, tek kusuru boyydu, ama o bunu hiç dert etmiyordu... Çok akıllıydı, çok zekiydi... Tam bir Kürt-Türk ortaklığıydı. Zaman, zaman Türk, zaman zaman Kürt tarafı ağır basıyordu. Ve çok büyük bir şans vardı; annesi Emral Avşar... (2009 yılında rahmetli oldu) Anne - kız skandal yarışma sonucu kendilerini hem gündemin hem de sinema ve eğlence piyasası-

nın tam ortasında buldu... Önce Uğur Böcekleri ile İzmir Fuarında kısa bir sunuculuk deneyimi, sonra sinema geldi. Zordu işleri. Tam bir kurtlar sofrasındaydılar.

Sinemada 4 yapraklı yonca denilen 4 ünlü kadının hükümranlığı, bütün hızıyla ve baskısıyla devam ediyordu. Çevrilen filmlerin yüzde 90'ı onların filmleriydi. Hepsinin arkalarında çok ünlü, çok güçlü, çok önemli erkekler vardı. Türkan Şoray'ın/Rüçhan Adlı sonra Cihan Ünal – Fatma Girik'in/Memduh Ün, Filiz Akın'ın/Türker İnanoğlu – Hülya Kocyigit'in/Selim Soydan...

Durumu çok iyi analiz eden Emral Avşar anında ipleri eline aldı, lakabı sonra 'Amiral' oldu. Artık her şeye o karar veriyordu. Ve şaşılacak derecede kolay adapte oldu bu piyasaya.

SİNEMADA KENDİNİ KANITLADI

İlk filminde iki kurt ve önemli sanatçı ile oynadı; Salih Güney ve Fikret Hakan. Ve bu iki sanatçı ilk filmi olmasına rağmen büyük bir jest yapıp afişlerde, fragmanlarda, tanıtımlarda sol üst köşeyi sanatçıya verdiler, 50'ye yakın film çevirdi.

1984'de "Karanfilli Naciye", "Ömrümün tek gecesi", 1985'de "Mavi, Mavi", 1986'da "3 halka yirmi beş", "Kısrak", 1987'de "Alamancının karısı", 1989'da "Fazilet", 1990'da "Benim Sinemalarım", 1993'de "Hasan boğuldu", "Berlin İn Berlin", 1999'da "Sal-kım hanımın taneleri", 2010'da "72'ci Koşuş".

Çok iyi oyuncuydu Hülya Avşar. Batı tipi oyunculuğun en önemli örneklerindendi. Çok önemli ödüller aldı bu filmlerle; SİYAD "En iyi kadın oyuncu", Uluslararası Tahran Film Festivali "En iyi kadın oyuncu", Uluslararası Moskova Film Festivali "En iyi kadın oyuncu", Kültür Bakanlığı "En iyi Kadın oyuncu."

Bu birikim ve deneyim sonucu 2012 yılında uluslararası film festivalimiz olan Antalya Film Festivali Jüri Başkanı oldu ve bütün karşı çıkmalara ve eleştirilere rağmen büyük bir başarı ile yerine getirdi bu görevi...

MÜZİKTE DE BAŞARILI OLDU

Sinema bu kadar iyi giderken bu kadar popüler, bu kadar güzel, karizma ve elektriği bu kadar yüksek kadını müzik, gazino ve eğlence piyasasının görmemesi düşünülemezdi bile... Önce müzik dersleri aldı, sonra 1988'de ilk albümünü çıkardı; "Her şey gönlünce olsun", ardından 1995'de "Yarası Saklım." Bu albümü çok başarılı oldu. Çünkü gündem yaratmayı çok iyi biliyordu ve ilk klipinde meşhur popo sallama olayı ile yakaladı gündemi. "Bu Gece Uzun Olacak" ve bugüne kadar en iyi okuduğu şarkı olan "Sensiz kaldım" ile yürüdü. 1998'de "Hayat böyle/Aradın mı?" ile bu piyasadaki yerini iyice sağlamlaştırdı.

2000 yılında ülkemizin en önemli müzik ödülü olan Kral Müzik Ödüllerinde "En İyi Kadın Şarkıcı" seçildi. 10 albüm yaptı. Günümüzde müzik ve eğlence piyasasında en çok rağbet gören, en pahalı üç asolistten biridir Hülya Avşar. Bu 30 yılda hiç durmadı sanatçı... Çok önemli diziler yaptı. Çok ses getiren Talk Show'lar da sunucu oldu.

Bu dizi ve Talk Show'lar yayımlandığı dönemde kesinlikle reyting listelerinde bir numaraydı. Yayınlandığı kanala büyük bir başarı ve reklam getiriyorlardı.

"Bugün Benim Doğum Günüm" adlı tek kişilik tiyatro oyununda performans gösterdi, uzun süre bu oyunu sürdürdü. Yazarlık yaptı, gazetelerde köşeler yazdı, kitaplar yazdı, adına çıkarılan derginin sorumluluğunu üstlendi ve editörlüğünü yaptı. Bunların hepsi onun adı altında, onun adının gücü, tanınırlığı, yarattığı sinerji ile oldu...

Şimdilerde iyice daralan sinema, müzik, eğlence piyasasında yarışma jüri üyeliği gene gündemi belirliyor, gene konuşuluyor, gene yazılıyor ve gene yazılı ve görsel basında her ay en çok haberi yapılanlar arasında kesinlikle ilk üçte yer alıyor.

DENGELİ, SABIRLI, ZAMAN ZAMAN FEVRİ

Sanat hayatı bu kadar başarılı, dolu, hareketli olan Hülya Avşar'ın özel hayatı da aynı ölçüde renkliydi. Terazi burcuymdu sanatçı... İstanbul Boğaziçi'nin ünlü medyum ve Tarotcuları'ndan Sami'ye göre tam burcunun insanıydı; dengeli, zaman, zaman fevri, sabırlı. En uygun anı koklayan ve o anın geldiğini anladığı an hiç kaçırmayan, yıldızı çok yüksek, bazen egosuna yenilen, hep başarıya aç, çok meraklı, yerine göre çok kibar ve yapıcı, yerine göre bir kaplan kadar yırtıcı, kötü gerçeklerle asla yüzleşmek istemeyen, nefreti sevgisi kadar güçlü, bütün dengeleri çok iyi gözetken, inanılmaz bir stratejist, "affettim ama unuttum" dediğinde aslında affetmediğini, "unuttum ama affetmedim" dediğinde aslında unuttuğunu söyleyecek kadar söz ustası...

**HINCAL
ULUÇ'A GÖRE
HÜLYA
AVŞAR**

Son yorumu duayen gazeteci, üstad-ı azam (Kesin inanışımız ve samimi duygularımızdır bu) Hıncal Uluç'a bırakıyoruz... Üstat Uluç, Hülya Avşar ile Ajda Pekkan'ı mukayese ettiği bir yazısında Avşar için; "Onun olduğu yerde hayat vardır, dost canlısıdır, çekim alanı sonsuzdur, herkesi sarar, sarmalar. Onunla dünyanın sonuna kadar giderim" diyor...

YILLAR HÜLYA'NIN LEHİNE ÇALIŞIYOR

Güzelliği ise Amerikan Hastanesi biyologlarından "İnsan Genlerinde Kalıtsal Özellikler" üzerinde araştırmalar yapan H.Seçil Kulabaş'a göre tam bir sentez... Yüz annenin dominant özellikleri ve güzellikleri ile babanın renklerini taşıyor. Ve inanılmaz bir şekilde yıllar onun lehine çalışıyor. Devamlı spor yapması, kendine çok iyi bakması artıları... Bunların üstüne çok iyi makyaj yapması, güzelliklerini ustaca ortaya çıkarması, kusurlarını bilerek kapatması olağanüstü...

Sanat yeteneği konusunda ise genç ve önemli yönetmenlerimizden Seçkin Kartal; "Allah vergisi her şey" diyor. Hangi açıdan kamera girerse girsin fark etmiyor, aynı güzellikte resim veriyor. Oyun almak için tek prova yetiyor. Sonra o rolü kendine göre yorumluyor. Kamera onu değil, o kamerayı yönetiyor. Ekip ruhu harika, uyumlu, kimseden rol çalmıyor, karpisi yok, her yönetmenin çalışmaktan zevk duyacağı bir insan.

İŞTE KAZANDI, AŞKTA KAYBETTİ

Sanatçının ilk aşkının Ali Kocatepe olduğu söylenir. (Hatta ülkemizin sayılı entelektüellerinden, bilgi ve birikimli sanatçılarından olan Ali Kocatepe'nin mesleki anlamda Avşar'a çok şeyler kattığı bilinen bir gerçektir.) Bu konuyu görüştüğümüz Ali Kocatepe asla bir flört durumu olmadığını, çok iyi dost ve arkadaş olduklarını, bazı gazetecilerin bunu yanlış değerlendirdiklerini söyledi... Ayrıca Avşar'ın bugünkü durumunun sinyallerini o günlerde verdiğini, bugün bulunduğu konuma hiç şaşırmadığını sözlerine ilave etti. Sonra Osman Hattat, Mehmet Aşıcıoğlu gibi işadamları, Coşkun Sabah, İbrahim Tatlıses gibi sanatçılar Avşar'ın hayatına girdi. Asıl fırtınalı aşkı ise futbolcu Tanju Çolak oldu. Tanju en az Avşar kadar ünlüydü. Ülkenin en popüler ismiydi. Avrupa gol kralıydı. Ve evliydi, iki çocuk babasıydı. İkisinin üzerinde de ağır bir toplum baskısı vardı. Beraber nefes alsalar olay oluyordu. Çok problemliler günler geçirdiler. Sonunda kamuoyu baskısı, diğer etkenler bu aşkı çok yıprattı ve bitti...

1997 yılında tanınmış bir ailenin oğlu olan Kaya Çilingiroğlu ile evlendi... Bu evliliğinden biricik evladı, tek kızı Zehra oldu... Bu evliliği de Avşar'ı çok yıprattı. Kaya Çilingiroğlu'nun bütün hatalarına ve aldatma haberlerine rağmen direndi... Sonunda pes etti, 2005 yılında boşandı. Son dönemde uzun bir müddet işadamı Saadettin Saran ile beraberlik yaşadı. Bu ilişki de hüsrarla bitti. Maalesef tam tabiri ile atasözünün dediği gibi işte kazandı, aşkta kaybetti...

**HEP SICAK, HEP İÇTEN,
HEP DOĞRU**

Spor her dönem hayatında vardı Hülya Avşar'ın. Tenis onun için çok önemliydi, adına turnuvalar yapılıyor, boş zamanının büyük bir kısmını kortlarda geçiriyordu.

1983'den bugüne kadar bütün yaşamını açıkça, dürüstçe, mertçe, kalın duvarlar arkasına saklanmadan yaşayan, söyleyeceği sözü delikanlıca söyleyen, sözlerinin, kelimelerinin içine başka anlam yüklemeyen konuşan Avşar tüm darbelere çok hazırlıklı, harika bir kriz yönetmeni... Yarattığı veya üstüne yaratılan olay ne kadar büyük olursa olsun inanılmaz şekilde kendi lehine çevirme uzmanı. Çekirdek ailesinin dışında (kardeşi, kızı, ablası ve birkaç dostu) çalıştığı sektörden hiç kimse ile kanka durumu yok. Annesini kaybettikten sonra her sorunu kendisi çözüyor, hallediyor. Yıllar onun için çalışıyor, hep sıcak, hep içten, hep doğru...

Doğru bildiği şeyi yapmaktan ve söylemekten çekinmiyor. Gündem yaratmakta çok usta... Konuyu, mekânı, zamanı yakaladığında hiç affetmiyor.

Son sözümüz; müzik, televizyon, eğlence piyasasında prodüktör, yapımcı, menajer ve yazar kimliğimizle bir ömür geçirmiş bir insan olarak şunu gayet net belirtelim ki; bütün kalıpları kıran, bütün kuralları yıkan, bütün önyargıları ve tabuları yerle bir eden, tek başına savaşmakta yılmayan, girdiği bütün sektörlerde zirveye çıkan Hülya Avşar özel ve çok düzeyli bir sanatçıdır... Ülkemizde iyi sanatçı çok kolay yetişmiyor, çok iyi sanatçı ise hiç yetişmiyor, gidenin yeri dolmuyor... Hülya Avşar bir 'proje' sanatçıdır ve artık adına yakışacak çok özel projelerde yer almalıdır. Eksikliği sinema, televizyon ve eğlence piyasasında ağır bir şekilde hissedilmektedir...

Kabul edin veya etmeyin, etseniz de, etmeseniz de o bir fenomen... ■

cetin.kamil@mynet.com

Hilton Garden Inn İstanbul Golden Horn'u keşfedin!

Hilton Garden Inn, Türkiye'de açtığı ve gelecekte açacağı birçok oteliyle, seyahatlerinizin tüm dünyada olduğu gibi başarılı ve keyifli geçmesi için hizmetinizde.

- ÜCRETSİZ İNTERNET ERIŞİMİ
- ÜCRETSİZ 7/24 BUSINESS CENTER
- ÜCRETSİZ FITNESS CENTER
- RESTAURANT & BAR
- İSTEĞİNİZE GÖRE KAHVALTI
- GARDEN SLEEP SYSTEM™ AYARLANAN YATAK

OTELLER:
Konya • Kütahya • Şanlıurfa • İstanbul Golden Horn • Mardin

hilton.com.tr

Şimdi Türkçe on-line rezervasyon kolaylığı ile

Sütlüce Mah. İmrahor Cad. Dutluk Sok.
Tel: 0 212 314 50 00 Faks: 0 212 314 50 50

©2011 Hilton Worldwide

 **Hilton
Garden Inn™**

BİZİMLE BAŞARIRSINIZ.™

FAS

ADIM ADIM

Casablanca...
Başkent Rabat...
Kırmızı şehir Marakeş...
Fez, sarı şehir!

Yoğun olarak çalıştığım bir dönemin bayramlarından biriydi. Hazırlıksız yakalandım: Hiçbir vizem geçerli değildi. Öte yandan da tatili, seyahati kaçırmak istemedim. Yolumun üstüne düşen herhangi bir tur acentesine daldım – aslında sadece danışacak, fikir alacaktım! Yarım saatlik bir Ar-Ge sohbeti sonunda tur şirketinden çıktığımda elimde bir bilet ile bir gezi programı vardı. Destinasyonum Fas! Oralara gitmek hayallerimde bile yok iken... Tahminleriniz üzere vize zorunluluğu olmaması seçimimin en geçerli nedeniydi.

O bayram günü, Fas'ın en işleği olan Muhammed V Havalimanı'na (şu anki Fas Kralı, VI. Muhammed'dir), Casablanca'ya uçtuk. Girer girmez ülkeye has çarpıcı bir özellik: Pasaport polisleri! Âdetâ yegâne varoluş nedenleri ülkeye giriş yapan turisti pasaport kuyruğunda mümkün olduğunca bezdirircesine tutmak. Yavaş... Yavaş... Her geleni tek tek inceleye inceleye.

Fas uzun yıllar Fransız sömürgeci olarak kaldığı için herkesin Fransızca konuşuyor olması iyi hissettiriyor insanı. Sadece aksanları bildiğimden biraz farklı!

DÜNYANIN EN UZUN MİNARESİ 210 METRE

Casablanca, Miami "...imiş gibi..." inşa edilmiş şehir. Kendine benzemeyen, kendinin ne olduğunu unutmuşçasına. Atlantik Okyanusu kıyısında, denizin doldurulması ile elde edilen bir alan üzerine inşa edilmiş II. Hasan Camii azametiyle şüphesiz şehrin en görkemli yapıtı. Aynı anda 25.000 kişinin cami içinde 80.000 kişinin avluda namaz kılmasına olanak verecek derecede geniş olan caminin minaresi, 210 metrelik uzunluğu ile dünyanın en uzun minaresi. Müslüman olmayanların camiye ziyaretleri pek istenmese de dinî kuralla-

Casablanca
II. Hasan Camii

Rabat Sokakları

Bab Ruah

ra uygun giyimli olanları da fazlaca engellemiyorlar.

Casablanca'yı en çok ünlendiren kendi adını taşıyan 1942 yapımı film. Sinema tarihinin en çok konuşulan, en çok izlenen filmlerinden... Ingrid Bergman ve Humphrey Bogart'ın başrolde oynadığı, kimilerine göre tüm zamanların en iyi aşk filmi.

Sonra otobüslerle düştük yollara. Varış noktamız, Başkent Rabat... Fas'taki kültürel zenginlikten fazlasıyla payını almış bir kent. En büyük tiyatrosu Muhammed V, şehrin tam kalbinde.

12. yüzyılda Endülüs'e yapılan seferler için bir askeri üs olarak kurulan Rabat, daha sonra bir süre gerilemiş, Fransız işgalinden sonra koruma bölgesinin merkezi yapılıncaya, hızla gelişmiş. İki milyonluk nüfusu ile Rabat, ülkenin Casablanca'dan sonra ikinci büyük kenti. Dar sokakları, eski yapıları, tarihsel anıtları ve Kasbah'ı ile çok sayıda turist için gerçek bir cazibe noktası. "Kasbah des Oudaias" denilen okyanusa nazır tepelik bir bölge. Alt kısımları mavi boyalı evler ve dar sokaklar âdeta film setlerini andırıyor. Bu evlerin çoğunun Müslüman İspanyol mülteciler tarafından yapıldığını ve hâlen onların torunları tarafından da kullanıldığını öğreniyoruz. Rabat aynı zamanda güzel plajlar ile seçkin beldelerin de bulunduğu bir tatil mekânı.

HASAN KULESİ RABAT'TA İLK GÖRÜLMESİ GEREKEN YERLERDEN BİRİ

"Tour Hassan" – Hasan Kulesi Rabat'ın en önemli tarihi eserlerin-

den bir tanesi... Almohad Sultanı Yakub el Mansur buraya 80 metre yüksekliğinde ve her cephesi farklı bir cami yaptırmak istemiş. Yapıtacağı caminin o zaman için Irak'taki Samarra Cami'nden büyük ve hatta dünyadaki en büyük cami olması plânlanmış. Fakat 1199'da ölünce 50 metrelik minaresi anca bitirilmiş. Yüzyıllarca dayanan cami 1755 Büyük Lizbon Depremi'nde hasar görmüş. Bunun üzerine tekrar bir tadilat yapılmış ve şu andaki haliyle, salt bir kule olarak ziyaretçilerinin ilgisine sunuluyor. Kızıl kumtaşından minaresi ve şehre hâkim mevkisi ile Rabat'ta ilk görülmesi gereken yerlerden biri.

Başkent Rabat'taki Kraliyet Sarayı halka açık bir yer. Şehrin merkezinde. Halkın sıkça önünden geçtiği bir noktada... İçeriye doğru yöneldikçe esas güzelliğin arkalarda saklı olduğunu keşfetmek çok kolay! Kraliyet Sarayı gezileri yalnızca görevli rehberler eşliğinde grupça yapılıyor. Gruptan ayrılmayı denemeye kalktığınızda korumalar tarafından nazikçe uyarılıyorsunuz. Sarayın ilerisinde Krala ait klasik İslâm mimarisine iyi bir örnek olan bir cami de var.

Fas'a ve başkent Rabat'a gidip de Kral V. Muhammed'in Anıt Mezarı'nı gezmeden dönmek mümkün mü? Bu Mozole, Fas'ın en ünlü tarihi mekânlarından biri... Muhammed V ile oğlu Hassan II'nin mezarları burada. Alaouite Hanedanı'na has ilginç mimarisi, son derece ince işçilik ürünü mermerler, bronz kaplı ahşap ve vitraylı tavanın altında duran tabutlar ışık oyunla-

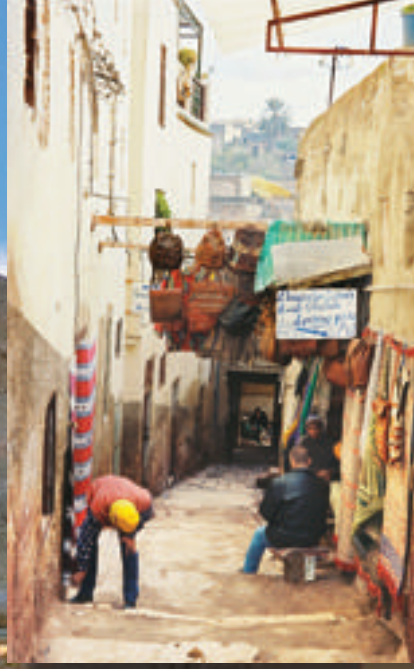
ıyla lacivert granit tabanın üzerinde sanki su üstünde duruyormuş gibi bir görünüm sunuyorlar. Duvarlar ise son derece ince mozaiklerle süslü.

Bağımsızlıktan sonraki ilk sultan olan Kral Muhammed V, 1961 yılında buraya defnedildikten sonra ikinci kral, Hassan II ve ağabeyi Moulay Abdullah da öldüklerinde buraya gömülmüşler. Mozolenin yapımında Fas'ın, konularında en iyi ustaları en iyi malzemeleri kullanmışlar; mimar ise Vietnamlı... Anıtmezar Müslüman olmayanlara da açık ve giriş ücretsiz. Sadece, ziyaretçilerden saygılı bir şekilde giyinmiş olmaları bekleniyor.

Kapılar... Fas'ta beni ve tabii ki fotoğraf makinemi en çok etkileyen Fas'ın görkemli kapıları oldu. Rabat'taki Bab Ruah da bunlardan bir tanesi. Muhteşem Bab Ruah şaşaalı süslemelerinin zenginliği ile izleyicilerini kendine hayran bırakıyor. Rabat'ın beş kapısından en güzel olanının kelime anlamı 'Rüzgâr Kapısı'.

Fas'ta "Medina" eski şehir anlamına geliyor. Aslında bütün Akdeniz kıyı şeridinde eski şehirler, surlar içinde ve kendilerine ait gizemi sınıksız muhafaza ediyorlar. Rabat'ın Medina'sı diğer büyük şehirlerinkinden güzel değil ama farklı ve hakkında sayısız hikâyeler var. Öykülerden biri, buranın sakinlerinin İspanya'nın tümüyle Hıristiyanlaşmasından sonra Badajoz'dan buraya göç edenler olmaları... Gerçekten farklı bir görüntüleri var! Anlatılardan bir diğeri de buradaki evlerin tıpkı Tetouan ve Chefchaouen'deki gibi beyaza boyanmış ve büyük koyu renk ahşaptan kapıları olması...

Boujeloud Kapısı

FEZ... BU ŞEHRİN RENGİ, SARI...

Dünya üzerinde Ortaçağ'dan kalma şehirlerin arasında en iyi muhafaza edilmiş 3 kentten biri. Öyle olunca da UNESCO Kültür Mirasları listesinde, Fez.

Yolculuk boyunca aşağı yukarı çoğu öğünümüzde, menüde kuskus var. İrmikten yapılmış, farklı lezzette. Bolca baharatlı. Üzerinde haşlama et veya tavuk parçaları, havuç, kabak ve kuru üzüm. Bir de yemeklerin tümü, o canım kuzu kapamalar bile fazlasıyla baharatlı. Yemekler bol soslu. Et – tavuk – balık ve bol sebze. Sanıyorum bizim tur mensuplarının damak tatlarına pek hitap edemedi – çoğu tabak dolu kaldı. Bir de yerel halk yemeğini parmaklarıyla yiyor, avuçlayarak da diyebiliriz. Kuskusun elle yenmesinin görüntüsü bizim çok alışık olmadığımız bir manzara ise de çoğu Kuzey Afrika ülkesinde buna benzer olduğunu daha öncelerinde de deneyimlemiştik.

Yemeklerden sonra özelde çay içiyor, Fas'ta. Büyük yapraklı nane çayı... Bol şekerli. Uzun ibrikli Fas demliklerinde demleniyor. Şık bardaklara yüksek mesafeden köpürterek dolduruyor.

"Dokuz bin sokaklı şehir" olarak

anılıyor Fez. En büyük "Medina"sı Fes el Bali. Rehberimizden sıkı bir tembih:

"Birbirinizi kaybetmeyin! Hatta el ele tutuşmanızda yarar var. Kaybolursanız bulunamazsınız. Aman ha!"

9. yüzyılda kurulmuş bu Medina. Buraya araç girmese de her an önümüze çıkabilen eşekler ve motosikletlere geçiş sağlamak için kapı eşiklerine sığınarak korunduk. Bambaşka bir dünya var burada. Bir labirentin içinde dönüyorum duygusu içindeyim. Bazı sokaklar tünel gibi, karanlık. Korku ile karışık bir kâşif heyecanı. Arkadaşım Mehtap ile omuz omuza, el eleyiz. Dükkânlar, dükkâncıklar. Kesif bir koku! Fakirlik! Had safhada zor yaşam koşulları... Dünyanın gerisinden bihaber gülümseyen çocuklar. Orada huzuru, saflığı ve temizliği yansıtan sadece onlar var.

Kesif koku demişken... Fez, tabakhaneleriyle ünlü. Koku burun kemiklerimize işliyor. Burada deriler hâlâ Ortaçağ'dan kalma tekniklerle işleniyor. Söylendiğine göre boyalar tamamen organik.

Medina'larda tabii ki dövme ustaları müthiş ilgi görüyor. Yerel halkın önde gelen süslenme yöntemlerinden biri. El ve ayaklar çoğunlukla

dövmeli. Anladığım kadarıyla genelde kına ile yapılıyor dövmeler, yani kalıcı değil! Böylece zaman içinde soluveren sanat eseri bir diğeri ile yer değiştirebiliyor. Genç kızların ellerindeki kına boyamalarını hayranlıkla izleyedurduk.

Çoğu seyahatimin aksine Fas'tan fazlaca "anı toplamadan" yani alışveriş etmeden dönüyorum. Orada beğendiğiniz bir şeyi almak çok yıpratıcı. Sonu gelmeyen bir pazarlık fırtınasına bodoslama dalmak istiyorsanız bir malın fiyatını sorun. Günün sonunda, ilk söyledikleri fiyattan öyle inanılmaz bir rakama düşüyorlar ki...

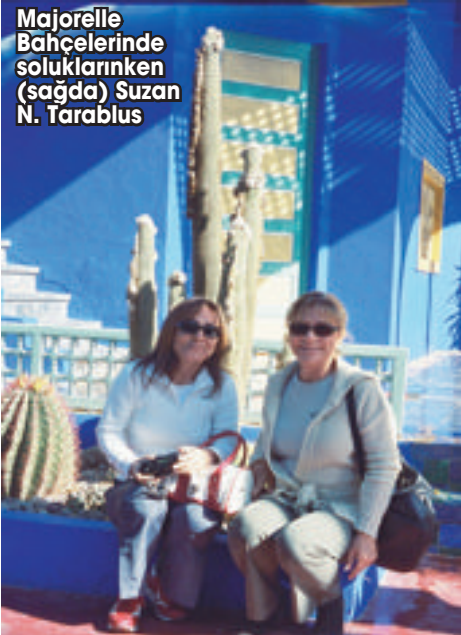
Uzun elbiseleri çok sevdiğimden bir "cellaba" satın aldım elbette! Cellaba, cilbab veya cillabeyi hem erkekler, hem kadınlar giyiyor. Arkasında kukuletası olan uzun entariler... Kimisi renksiz ve sade... Kimisi gösterişli... Satın aldığının yakası varak işlemeli...

Gizemli bir şehir Marakeş... Etrafını çevreleyen halk olan Berberilerin lisanında, Murakuş - "Tanrı'nın Ülkesi".

BİR ORTAÇAĞ PANAYIRI: DJEMAA EL FNA MEYDANI'NDA CÜMBÜŞ VE HENGÂME

Atlas Dağları'nın dibinde, Atlantik ile Fas arasında bir geçiş noktasında. "Marakeş" denince aklıma sadece "Djemaa el Fna" Meydanı geliyor. Aslında benim için, yalnız Marakeş değil, "Fas" denince bile zihnimde ilk çakan şimşek bu meydan!

Majorëlle Bahçelerinde soluklanırken (sağda) Suzan N. Tarablus

Öylesine çarpıcı, yoğun, ilginç bir pazar yeri ki! Her akşam kuruluyor ve gecenin sonunda tekrar toplanıyor. Hep tütüyor, kokular zirvede. Tencereler kaynamada, ızgaralar had safhada, dizi dizi. Türlü türlü et. Sakatat da bol! Taze sıkma meyve suları. Pilav çeşitleri, safranlı salyangozlar ve tabii ki kuskuslar. Bitmeyen bir telâş yeri, bu pazar.

Renkler... Kokular... Bir yılan, daha doğrusu bir yılan oynatıcısı... Maymunlu adam... Her iki elinde, omuzlarında maymunlar, zincire vurulmuş. Ateş püskürtüner. Her akşam tekrar kurulan bu pazarda, en bol olan, yiyecek tezgâhları. Kokular... Kelimelere sığdırılmayacak bir boyut var burada. Mangallarda tüten etler, değişik tencerelerde haşlamalar. Fokurdayan tencereye giren kepçeler, maşalar ve eller, hep aynı işlevsellikte.

Falcılar, sokak ressamaları ve sokak lokantaları. Akrobatlar, hikâye anlatıcıları, zenneler, dansçılar ve müzisyenler ile dopdolu. Burası Djemaa El Fna. Her gece tekrar ve tekrar kurulan – kurgulanan bir panayır, bir Ortaçağ panayırını âdetâ. Tarihin diplerinde yerleşmiş ve hiç zaman atlamamış. Hiç evrimleşmemiş. Karmaşık bir renk cümbüşü

ve kokular... Unutamayacağım o kokular!

Fas'tayız. Marakeş'te. Tavsiye üzerine otelimizden ayrılıyoruz. Sora sora kentin merkezindeki bu dillere destan "Sonsuzluk Meydanı"na, Djemaa El Fna'ya ulaşıyoruz, Mehtap ile beraber, iki arkadaş. Merakla ilerliyoruz. Kokuyu takip etseydik bulurduk ama gece karanlığında sorarak ilerlemeyi yeğliyoruz.

Tansiyonlar yüksek. Djemaa El Fna'ya ulaştıktan ve kısa bir turlamadan sonra üst katlarda bir kafeye dar atıyoruz kendimizi. Uzun bir süre boyunca, sessiz, şaşkın baka duruyoruz eşine benzerine hiç rastlamadığımız bu şenlikli hengâmeye!

Marakeş demişken... Majorelle Bahçeleri'nden söz etmemek mümkün mü? Fransız zarafeti ve Fas üslûbu bir arada. 12 hektarlık bir botanik bahçe. Şehrin harhurundan soluklanmak için serin ve yemyeşil bir nokta. Marakeş'in Fransız mahallesinde, Gueliz'de. Kobalt mavi seramiklerin arasında nilüfer havuzları... Yukkalar ve sayısız tropik çiçekle bezeli bahçeyi 1920'lerde ressam Jacques Majorelle tasarlamış. Ressamın ölümünden sonra ünlü Fransız modacı Yves Saint Laurent'un olmuş bu seçkin

Djema el Fna Meydanı gece ve gündüz renkli bir panayır havasında

mekân. Zaten halka açılmış olan bahçeyi 1980 yılında satın alarak yeniden düzenlemiş ve bugünkü haline getirmiş. Kapısından içeri girdiğinizde şehrin tam ortasında bu sessiz ve dinlendirici vaha tüm yorgunluğumuzu alıyor.

Marakeş'te kimi kez kendinizi bir film setinde gibi hissedebiliyorsunuz. Hele hele Medina'sında! Dar sokaklarda gezerken... Özelde güneş batarken ışıkları evlerin üzerine düştüğünde ortama muhteşem bir kıvılcık hâkim oluyor. "Kırmızı Şehir" olarak biliniyor, Marakeş. Bunun nedeni binalarda kullanılan kıvılcık toprak. Evlerden sokaklara yansıyan ışıkla her yerde kıvılcık bir görüntü... Evlerin enteresan mimarisi, bu gizemli kıvılcığa ayrı bir dokunuşla değişmiş oluyor.

La Mamounia Oteli, şıklığı ve yıldızlarının çokluğu ile dillere destan... Saray misali! Krallara layık! Tabii ki herkesin uğrağı olabilecek noktalarına göğsümüzü gere gere girdik! Şatafatını bizzat okşadık.

Fas'taki son gecemizde tipik yerel, oryantal, rengârenk bir geceye konuk oluyoruz. Bursa kılıç-kalkan benzeri Berberî folklorundan örnekler, zenneler, dansözler ve değişik

sazlı sözlü gösterileri takiben grubumuzdan bir kadın ile bir erkek seçildi. Seçili çift yerel kıyafetler ile Faslı bir gelin ile bir damat oluverdi. Onlara da temsili bir düğün yapıldı. Artık gezinin sonu idi. Hepimiz birbirimize kaynaşmıştık. O düğün sanal da olsa mutluluğu çağırıyordu. Kahkahalar eşliğinde son buldu, bir gezi daha!

Yves Saint Laurent'ın sahibi olduğu Majorelle Bahçeleri

FAS YAHUDİLERİ TARİHİ

Sahra Çölü'nün kuzeyinde kalan ülkelerdeki Yahudi varlığının tarihi, M.Ö. 6. yüzyıldaki Babil Sürgünü'ne kadar gitmekte, Arabistan dışında, Araplardan bin yıl kadar daha eskiye dayanmakta. Kimileri ise bu Yahudilerin de aslında Arap olduklarını düşünmekte.

20. yüzyılda toplu göçün ölçeği ve bu cemaatlerin yitip gitmesi gerek Yahudi, gerekse Ortadoğu tarihinde önemli bir değişime işaret eden bir kilometre taşıdır.

Yahudilerin toplu göçünü çevreleyen kesin koşullar, gerek Arap bölgeleri ve devletlerine, gerekse zamana göre değişiklik gösterebilmekte. Yahudiler genellikle birbirini tamamlayan iki kuvvetin arasında yakalanmıştır:

1. Arap ülkelerinde bir azınlık

olmanın getirdiği uzun süredir var olan ve giderek büyüyen zorluk ve güvensizlik

2. Siyonizm'in ve İsrail veya Batı dünyasında daha iyi bir yaşamın cazibesidir.

Güvensizlik hissi, Arapların bağımsızlık mücadelesi ve Filistin'deki çatışma sürecinde daha da şiddetlenmiş, bu kimi durumlarda fiziki güç kullanılarak kovulmaya ve mal varlıklarına el konulmasına kadar gidilmiş.

II. Dünya Savaşı sırasında, Fas'taki Vichy rejimi ülkedeki Yahudilere karşı ayrımcı yasalar geçirmişti: Örneğin, Yahudilerin hiçbir şekilde kredi kullanmasına izin verilmemiş, Avrupalıların yaşadığı mahallelerde ev veya işyeri sahibi olan Yahudiler buralardan çıkartılmış, hukuk veya tıp gibi meslekleri icra etmelerine

izin verilen Yahudilerin oranına % 2 ile sınırlandırılan kotalar getirilmişti.

Kral Muhammed V, bu yasalardan duyduğu kişisel rahatsızlığı ifade etmiş ve Faslı Yahudi liderlere "ne kendilerine, ne de mal varlıklarına" asla el sürülmeyeceğine dair teminat vermişti. O günlerde, her ne kadar gerçek anlamda Fas Yahudilerini savunmak için herhangi bir eyleme giriştiğine dair somut bir kanıt yok idiyse de, onlar için perde arkasından çalışmış olabileceği sıklıkla öne sürülmüştü.

Haziran 1948'de, İsrail kurulduktan kısa bir süre sonra ve ilk Arap-İsrail savaşının ortasında, Ucda ve Cerada'da Yahudileri hedef alan ayaklanmalar patlak vermiş ve 44 Yahudi öldürülmüştü. 1948-49 yıllarında, 18.000 Yahudi ülkeyi terk ederek İsrail'e göç etmişti. Bunu

takiben (İsrail'e ve diğer ülkelere) Yahudi göçü devam etmişse de, yavaşlayarak yılda birkaç bine inmişti. 1950'lerin başlarında, Siyonist örgütler Yahudi Devleti'ne değerli katkılarda bulunacağına inandıkları Faslı Yahudilerin, özellikle de ülkenin güneyindeki daha yoksul kesimlerin İsrail'e göçünü teşvik etmişti:

"...Bu Yahudiler, İsrail'in toplumla bütünleşme ve uyum merkezlerinde, yerleşim için en iyi ve en uygun insan unsurunu oluşturmaktadır. Onlarda bulduğum birçok olumlu yön vardı: Her şeyden önce, hepsi de (tarımsal) işlerde ehildiler ve İsrail'deki tarımsal işlere transferleri fiziki ve ruhsal zorluklar da getiriyordu. Çok aza tamah ediyorlardı ki bu da başlangıçtaki ekonomik sorunlarla başa çıkmalarına yardımcı olacaktı." [1]

II. Dünya Savaşı sırasında, Fas, Cezayir, Tunus ve Libya'daki Yahudiler Nazi Almanyası ve Vichy Fransa'sının işgali altına girmişler ve çeşitli baskılara maruz kalmışlardı. Diğer bölgelerde ise Nazi propagandası Britanya veya Fransız yönetimi altındaki Arap nüfusunu etkilemeyi hedeflemişti. [2] Nasyonal sosyalist propaganda, ırkçı antisemitizmin Arap dünyasına da ihraç edilmesine katkıda bulunmuş ve Yahudi cemaatlerini muhtemelen tedirgin etmişti.

1956 yılında, Fas bağımsızlığına kavuştu. Yahudiler, parlamentoda üç sandalyenin yanı sıra, kabinede de Posta ve Telgraf Bakanlığı gibi birçok siyasi pozisyonu işgal ediyordu. Ne var ki, bakanlık görevini yürüten Leon Benzaquen de ilk kabine değişikliğinde yerini koruyamamış, ondan sonra da hiçbir Yahudi, bakanlık seviyesine ulaşamamıştı. Her ne kadar Yahudi cemaatinin hükümetin en üst mevkileri ile ilişkileri son derece samimi idiyse de, bu tavırlar, geleneksel hakir görmeden açık saldırganlığa kadar geniş bir yelpazede tavırlar sergileyen daha alt resmi kademeler tarafından paylaşılmıyordu. Fas'ın

kendini Arap dünyasının geneli ile gitgide daha fazla özdeşleştirme ve Yahudi eğitim kurumlarına Araplaşmaları ve kültürel olarak çoğunluğa boyun eğmeleri yönünde yapılan baskılar da Faslı Yahudilerin korkularını artırdı. Bu doğrultuda, 1954 yılında 8.171 kişi olan İsrail'e göç rakamı, bir yıl sonra 24.994'e fırlamış, 1956'da daha da artış kaydetmişti. 1956 – 1961 yılları arasında Fas'tan İsrail'e göç yasaklanmış idiyse de, bu dönem süresince gizli göç devam etmiş, 18.000 Yahudi Fas'ı terk etmişti.

10 Ocak 1961'de, ülkeden kaçmaya çalışan Yahudileri taşıyan bir geminin ülkenin kuzey kıyısı açıklarında batması üzerine, bu olayın uluslararası kamuoyunda yarattığı olumsuz etki Kral V. Muhammed'i yeniden göçe izin vermeye sevk etmiş, bunu izleyen üç yıl içinde de, 70.000 Fas Yahudi'si ülkeyi terk etmiştir. 1967 yılına gelindiğinde, ülkede 50.000 Yahudi kalmıştı.

1967'deki Altı Gün Savaşı dünyanın her yerinde olduğu gibi, Fas'ta da Araplar ile Yahudiler arasındaki gerginliği artırdığından Yahudi göçü süratle devam etmişti. 1970'lerin başına gelindiğinde, Yahudi nüfus 25.000'e kadar gerilemişti. Ancak bu göç dalgasının büyük bölümü İsrail'den

ziyade Fransa, Belçika, İspanya ve Kanada'ya yönelmişti.

Günümüzde az sayıda kalmış olmalarına rağmen, Yahudiler Fas'ta önemli bir rol oynamayı sürdürmektedir. Fas Yahudi'si André Azoulay, Kral'ın kıdemli danışmanı olarak görev yaparken, Yahudi okulları ve sinagogları da devletten mali destek almaktadır. Öte yandan, zaman zaman Yahudileri hedef alan saldırılara da tanık olunmaktadır. Özellikle, Casablanca'daki bir Yahudi cemaat merkezine yapılan bombalı saldırı ve radikal İslâmcı gruplar tarafından dönem dönem Antisemitik söylemler kullanılmaktadır. Merhum Kral II. Hasan'ın Yahudilere yönelik geri dönme davetine ülkeden göçenlerden icabet eden olmadı.

1948 yılında, Fas'ta 250.000 ilâ 265.000 Yahudi yaşamaktayken 2001 yılı itibarıyla sadece 5.230 Yahudi kaldığı tahmin edilmektedir.

Esther Benbassa'ya göre, Yahudilerin Magrib ülkelerinden göçünü tetikleyen geleceğe dair belirsizlik olmuştur. ■

KAYNAKÇA:

** Vikipedi, Özgür Ansiklopedi

[1] Yehuda Grinker (Yahudi Göçü Atlas'ını oluşturdu), The Emigration of Atlas Jews to Israel, Tel Aviv, The Association of Moroccan Immigrants in Israel, 1973. <http://rickgold.home.mindspring.com/Emigration/emigration12.htm>

[2] The Jewish Enemy: Nazi Propaganda during World War II and the Holocaust, by Jeffrey Herf, Harvard Belknap, 2006, 390 pp. <http://www.jcpa.org/JCPA/Templates/ShowPage.asp?DBID=1&TMID=111&LNGID=1&FID=388&PID=0&IID=1702>

[3] Casablanca Saldırıları: 16 Mayıs 2003 saat 21.30'da başlayarak 30 dakika içinde Fas'ın Casablanca şehrinde beş ayrı yerde, 12 terörist, eş zamanlı olarak intihar saldırıları düzenledi. Saldırıların tamamında ölen insan sayısı 33 sivil ve 12 eylemci, yaralı sayısı ise 100'ün üzerindeydi. Ayrıca iki eylemci de saldırıyı gerçekleştirilmeden tutuklandı. <http://terortakvimi.wordpress.com/category/gerceklestikleri-yerlere-gore-eylemler/afrikada-gerceklese-olaylar/>

[4] "Esther Benbassa, The Jews of France: A History from Antiquity to the Present

İSHAK DEĞİL, İSAK OLMAK

Avram Naon (1878-1947) ile birlikte çıkardığı Mirat dergisinin 2 Mart 1909 (17 Şubat 1324) tarihli ikinci sayısında, İsak Ferera (1883-1933) "İsminden Utanan Yahudiler" başlıklı bir makale yayımladı. İstanbul ve Paris'te hukuk eğitimi görmüş olan Ferera, bu dönemde Türkçe bir şiir kitabı yayımlamış ender Yahudi şairlerindendi. 1904 yılında bastığı Ebr-i Bahar adlı yapıtına 10 yıl sonra Aşına Sesler adıyla bir kitap daha ekleyecekti. Osmanlı Yahudilerinin Türkçe yazı ve şiirlerine yer veren ve aydınlanmacı bir çizgi izleyen Mirat dergisinin editörlerinin amaçlarından biri Osmanlı topraklarında yaşayan ve Türkçe okuyabilen herkese Yahudilik konusunda bilgi vermektir. Onun için dergide, edebi çalışmaların yanı sıra, Yahudi tarihi ve düşüncesi konusunda özgün yazılarla çeviriler yayımlıyorlardı.

"İsminden Utanan Yahudiler" adlı makale ise Yahudi düşmanlığı ve ona maruz kalan kurbanların verdiği tepkiler üzerine odaklanan bir yazıdır. Ferera tarihin ilginç bir çelişmesini tespit ederek yazısına başlıyor. Düşünce alanında olağanüstü ilerlemelere rağmen, medeniyetin zirvesi olmakla övünen Avrupa'da önyargıları yüzünden mezhep veya dini farklı olanları kanun önünde eşit saymamakta ısrar edenlere hâlâ tesadüf edildiğini yazıyor. Bu durum oldukça ciddi sonuçlar doğurmaktadır. Yazar, eşitlik sorununun birçok Avrupa ülkesinde olduğunu ve insanların, tıpkı ortaçağda olduğu gibi, Yahudiliğin toplumsal alanda ilerlemeye engel, hatta birçok felakete

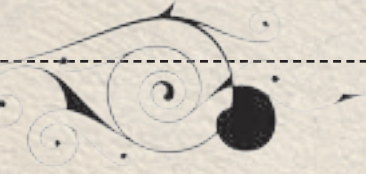

Av. Dr. İSAK FERERA: 1883'te İstanbul'da doğdu. İlk öğreniminden sonra Vefa İdadisinde okudu. Hukuk Mekteb-i Âlisini bitirdikten sonra doktorasını Paris'te yaptı. Temyiz mahkemesi üyeliği ve İstanbul Savcılığı gibi çok nazik ve çok sorumlu görevlerde bulundu. 1908 yılında Av. İbrahim Nom ile birlikte «Mir'at» gazetesini yayınladı. «Ezhar-ı Şebab» ve «Aşına Sesler» adlı şiir kitapları olan Av. İ. Ferera 6.3.1933 tarihinde İstanbul'da vefat etti.

neden olduğuna inandıklarının altını çiziyor. Bunun sonucunda Rusya, Almanya, Romanya gibi ülkelerde bazı Musevilerin iyi bir makama gelebilmek için Hıristiyanlığı kabul etmek zorunda kaldığını vurguluyor. Şairin kullandığı dilden, bu tür din değiştirmelerini hor gördüğü anlaşılıyor: 'Din-i Nasranî'yi kabul etmek meselü küçüklüklere tenezzül etmekte', bu insanlar. Yazar, din değiştirerek istedikleri mevkiye gelebilenler varsa da, amaçlarına ulaşamayanların da olduğunu hatırlatıyor ve Almanya'da geçen bir olay aktarıyor. Vaftiz edildikten sonra bir hastanenin başhekimliğine başvuran Doktor B. yine de göreve alınmıyor. Tıp ve mesleki bilgileri bakımından yeterli bulunduyorsa da hastanenin idare meclisinin bir üyesi onu, din değiştirmiş olmasından dolayı, manevi ahlak bakımından eksik buluyor ve karşı oy kullanıyor. Ferera için bu olay, din değiştirerek topluma entegre olmaya çalışmanın bir

çözüm olmadığını gösteriyor. Tam tersine: Doktor B.'nin macerası, yüksek makamlara gelmek arzusuyla dinlerini değiştirenlere bir ibret numunesidir. Anlaşıldığı gibi Ferera'nın uğraştığı sorun Avrupa ülkelerinde seçkinler arasında belli bir yaygınlık kazanmış olan din değiştirme meselesidir. Alman şair Heinrich Heine'nin deyişiyle vaftiz belgesinin 'Avrupa kültürüne giriş bileti' olarak algılanması.

Oysa Ferera, Yahudiliğin ilerlemeyi destekleyen bir din olduğunu savunuyor. İlerideki satırlarda göreceğimiz gibi, din değiştirmeye karşı çıkmasının başlıca iki nedeni var: Yahudiliğe atfedildiği önem ve de farklılıklara yer tanıyan çoğulcu toplum tasavvuru. Fakat kendisi de çok iyi biliyor ki önünde mücadelelerle dolu bir yol vardır, çünkü hem Yahudiler arasında hem de Yahudi olmayanlarda 'pek çok ahvalda fikr-i taassup ve cehalet nazarında Musevi sıfatının mâni-i terakki olageldiği meşhûr olmaktadır.'

Hıristiyan Avrupa'sındaki duruma değindikten sonra yazar artık Osmanlı'daki durumu irdelemeye başlıyor ve Yahudilerin Türkiye'de Batı'dakine benzer baskılara maruz kalmadığını vurguluyor. Makalenin İkinci Meşrutiyet'in ilk aylarında yayımlandığını göz önünde tutarsak, Ferera'nın, Yahudilerin, tıpkı diğer milletlerin üyeleri gibi, istibdat döneminde çok çektiğini yazmasına şaşırılmamak lazım. Kullandığı dil yine de dikkate değer: 'Nâire-i istibdat [istibdat ateşi] en zayıf mahlukattan olmak üzere Musevileri de kas kas kavurmuştur.' Yahudilerin diğer Osmanlı vatandaşlarıyla kader ortaklığına vurgu yapan Ferera, Osmanlı devletindeki durumu idealize etmeye çalışmıyor. Yahudi düşmanlığının var olduğunu söylüyor ve bunun nedeni böyle görüşleri savunanların cehaletidir, diyor. Bu tür düşmanlık örneklerinin halk dilinde de bulunduğunu yazmaktan çekinmiyor. Gösterdiği örnek 'Yahudi pazarlığı' deyimidir. Onu bağlamsallaştıran yazar, Yahudilerin Iberik yarımadasından biçare olarak Osmanlı devletine göç ettiğinden dolayı Türkçe bilmediğini ve onun için 'ahlak ve terbiye-i medeniyesi tekemmül etmemiş bir kavmin efrad-i adiyesi' tarafından hor görüldüğünü yazıyor. Ancak Ferera'nın asıl önem verdiği nokta, bu tür önyargıların devletin kanunlarına işlememiş olması. Hatta bunun Osmanlılar için en parlak şereflerden sayılması gerektiğinin altını çiziyor. Bu son nokta Ferera'nın Osmanlılık ve ideal toplum anlayışı konusunda bize bazı ipuçları sunuyor. Din ve mezhep farklarının korunması yazar için Osmanlı tarihinin en çok gurur duyulacak olgularından. Ferera, tabii ki Osmanlı'nın din ve inanç konusunda eşitlikçi bir toplumsal yapıya sahip olduğunu iddia etmiyor, fakat dinî farklılıklara yer tanındığını belirtiyor. Milliyetçiliğin yoğun olduğu bir dönemde bir yazarın çoğulculuk ögesini, yani farklı millet ve dinlerin bir arada yaşamalarını öne çıkarması göz ardı edilmemesi gereken bir görüştür. Ferera farklılığı kuşatan bir Osmanlılık anlayışının savunucusu.

Bununla birlikte yazar, Yahudi milletinin Osmanlı'daki konumunun özel olduğunun farkında. Yahudiler devletçe rahat bırakıldıysa, bu biraz da Yahudi topluluğunun edilgenliğinden, istibdatın karşısında baş eğmesinden kaynaklanıyor. Kendini savunamayan, hatta kendi gölgesinden korkan Yahudilerden fenalık beklenmez şeklindeki klişelerin varlığı, hatta Fransız yazar Pierre Loti'nin 'Türkiye Musevilerinin hali köpeklerinin halinden farklı değildir' yazmış olması Yahudilerin bu edilgen tutumlarından kaynaklanıyor diye iddia ediyor Ferera. Yazısının devamında, yazar Osmanlı'da Yahudiler arasındaki bilinçsizliğin ve yapılan bireysel baskıların nedeni olduğu bir başka sorunun ortaya çıktığını yazıyor: Bazı insanların Yahudi kimliklerini saklamaları ve adlarını değiştirmeleri. Ferera'ya göre bazıları toplumsal baskılardan dolayı bunu yapmak zorunda kaldıysa da bu yanlış bir tutumdur. Yahudilik utulacak bir durum değil, tam tersine gurur duyulacak bir kimliktir çünkü bunca baskıya ve haksızlığa, Ferera'nın deyişiyle 'tabiat-ı beşeriyenin küçüklüklerinden, miskinliklerinden, buğzundan, cehaletinden' bu kadar çekmiş olmasına rağmen, ruhen bu mertebeye yükselmiş bir başka halk yoktur.

Yazarın bu makalesiyle amaçladığı çok açık. Bir yandan Osmanlı Yahudilerinin bilinçlenmelerini ve bilinçli Yahudiler olarak toplumsal hayata katılmalarını istiyor. Diğer yandan Musevi olmayan okurları arasında Yahudi imgesini değiştirmek istiyor. Ancak Ferera asıl adlarını 'Ziya, Ferit, Zeki' gibi adlarla değiştirenlere çok sert çıkıyor. Adlarını değiştiriyorlarsa, Yahudiliklerinden utanıyorlar demektir. O zaman halkın nazarında hor görülmeyi hak ediyorlar. Ferera'nın bu konuda bu kadar katı olmasının nedeni biraz da kendi tecrübelerinden kaynaklanıyor. Yazısının son kısmında şöyle bir anısını aktarıyor. Yüzyıl başlarında bir şiir kitabını bastırmak için bir kitapçıya başvurmuş. Kitapçı şiir seçkisini önemli bir şaire göstermiş. Bu şahıs, eseri değerli bulmakla birlikte, yazarının Yahudi

olmasının bu Türkçe şiir kitabının değerini düşüreceğini açıklamış. Kitapçı da, Ferera'nın yapıtını ancak bir Müslüman adı altında basmayı kabul edeceğini söylemiş. Ferera, kitabın değerinin onun Yahudi oluşundan kaynaklandığını vurgulayarak kitabını bastırmaktan vazgeçmiş. Bu tavrın doğrudan Ferera'nın aydın olarak bastırılan ilk Yahudi şairlerdi. Hem Türkçenin Yahudiler arasında bir edebiyat dili olarak yaygınlık kazanmasına önem veriyorlardı, hem de Türk ve diğer milliyetçiliklerin Osmanlı'da arttığı hatta dorukta olduğu bir dönemde, Yahudileri Türkçe edebiyat piyasasında kabul ettirmek istiyorlardı.

Bu son noktanın ne kadar zor olduğu Ferera'nın aktardıklarından anlaşılıyor. Ferera hayatının en buhranlı dakikalarında bile Yahudi sıfatından vaz geçmediğinin altını çiziyor. Müslüman arkadaşlarının yayın dünyasındaki itibarını görürken bile, ünlü Matbuat Müdürü İbrahim Hıfzı Bey'in (1862-1905) Yahudi karşıtlığından kaynaklanan haksızlık ve zorbalıklarına ve herkesin 'imzanı değiştirirsen bu kadar mağdur olmazsın' demesine rağmen, Ferera adını İsak'tan İshak'a çevirmediğini belirtiyor.

Ferera makalesinde Osmanlı'nın o döneminde resmi olarak devletçe Yahudilere baskı yapılmamasına karşın, halk ve seçkinler arasında, bireysel bazda, ayrımcılıkların olduğunu gösteriyor. Önerdiği çözüm ise, Osmanlı Yahudilerinin bilinçlenmeleri –ki bu Alliance Israélite Universelle'in programıyla uyuşuyordu- ve Yahudi olarak toplumsal hayata etkin bir biçimde katılmaları, başka bir deyişle, Osmanlı toplumsal ve devlet hayatının gerçek anlamda çoğulcu şekilde işlemlerini sağlamak. Bu bağlamda manifesto değerinde iki cümle ile yazısını bitiriyor: 'İtikadımca en şerefli sıfatım Museviliktir. Ondan daha şerefli bir sıfat tasavvur edebilirsem ancak Osmanlı Musevilerinden olmaklığımdır.' ■

* Oxford Üniversitesi Öğretim Üyesi

Doğum Öncesi Fetal Kromozomal Hastalık Taramasının Evrimi

NIPT

Girişimsel Olmayan Prenatal Test

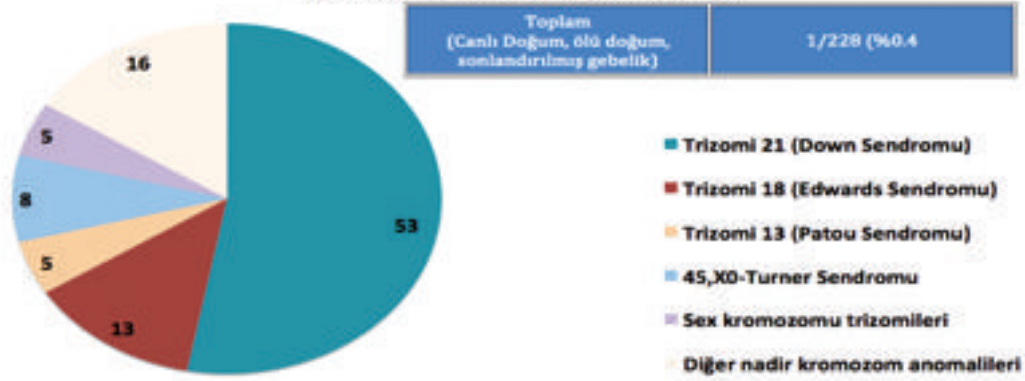
Bu ayki yazımda NIPT (Girişimsel Olmayan Prenatal Test) hakkında genel bilgiler vermeyi ve hamile olan okurlarımızı, kendilerini takip eden kadın doğum uzmanıyla yapacakları görüşme öncesi, aydınlatmayı amaçladım. NIPT'nin kendileri için uygun olup olmadığına ancak doktorlarıyla görüştükten sonra karar vermelidirler.

Kromozom anomalileri Avrupa'da 1 yaşından önce tanı konulan konjenital (doğumsal) anomalilerin yaklaşık %15'ini oluşturmaktadır ve perinatal (doğum öncesi) ölümlerin yaklaşık %25'i konjenital anomaliler ile ilişkilidir¹. EUROCAT (Avrupa Birliği Konjenital Anomaliler Gözlemi) veri tabanına göre; 2004 yılında Avrupa Birliği'ndeki

tüm erken yenidoğan ölümlerinin dörtte birinin konjenital anomalilere bağlı olduğu ve bu anomalilerin %18'inin kromozomal olduğu belirtilmiştir [1]. En sık görülen kromozom anomalileri Trizomi 21 (Down Sendromu), Trizomi 18 (Edwards Sendromu), Trizomi 13 (Patou Sendromu) ve cinsiyet kromozomu anomalileridir² (Şekil 1).

Şekil 1: Kromozom Anomallerinin Yaygınlığı

Doğum öncesi tarama ve fetal Down sendromu tanısı gebelere verilen profesyonel danışmanlık hizmetlerinin ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. 1985 yılında ACOG (Amerikan Doğum Uzmanları ve Jinekologlar Birliği) AFP (alfafetoprotein) testinin anlamı, tarama amaçlı kullanılabilmesi ve hastanın bu konuda bilgilendirildiğinin dosyasına kaydedilmesinin zorunluluğuna ilişkin profesyonel yükümlülük bildirgesi yayınlamıştır. Girişimsel tanı yöntemlerine bağlı fetal kayıpları engellemek amacıyla çok çeşitli tarama stratejileri geliştirilmiştir (Tablo I). Tek aşamalı yöntemlerin en popüler olanlarından ilk trimester (gebeliğin ilk üç aylık dönemi) kombine tarama testi, %90

saptama, %5 yalancı pozitiflik oranıyla en iyi sonuç alınan testtir.^{3,4} Maalesef pozitif prediktif değer yani; testin uygulandığı toplulukta test sonucu pozitif olanların gerçekten de etkilenmiş fetusa sahip olma olasılığı; hala %5 gibi bir oranda düşüktür. Bu durum, test sonucu pozitif olan 20-30 gebeden birine doğrulama amaçlı girişimsel tanı testi (amniyosentez/koryon villus örnekleme) uygulanmasını zorunlu kılmaktadır. Yalancı pozitif sonuçlar annede anomalili bebek kaygısını⁵ arttırmakla kalmaz, aynı zamanda ilerleyen haftalarda gerçekleştirilecek kesin tanı amaçlı girişimsel işlemler nedeniyle oluşabilecek gebelik kayıplarını da artırır (Tablo II).

TABLO I: DOĞUM ÖNCESİ TARAMA YÖNTEMLERİ ÖZET TABLO

TARAMA TESTİ	TRİMESTER	BİYOBELİRTEÇLER	SAPTAMA ORANI
Fetal Ultrasonografi	1.	NT	%65-70
Kombine Tarama	1.	NT ve PAPP-A veya β-HCG	%82-87
Üçlü Test	2.	AFP, β-HCG ve uE3	%69
Dörtlü Test	2.	AFP, β-HCG, uE3 ve İnhibin A	%81
Entegre Tarama Testi	1. ve 2.	NT, PAPP-A ve Dörtlü Test	%94-96
Serum Entegre Test	1. ve 2.	PAPP-A ve Dörtlü Test	%85-88
Kademeli Ardışık Tarama Testi	1. ve 2.	1. trimester kombine tarama testi ve Amniyosentez/CVC yada 1. trimester kombine tarama testi ve 2. trimester Üçlü veya Dörtlü test	%95

Kaynak: ASTER Research Consortium, New England Journal of Medicine 353 (19): 2001-2011 (2005) and ACOG Practice Bulletin Number 77 Obstetrics & Gynecology 109 (1): 217-227 (2007)

TABLO II: DOĞUM ÖNCESİ GİRİŞİMSSEL TANI TESTLERİ DÜŞÜK RİSKLERİ

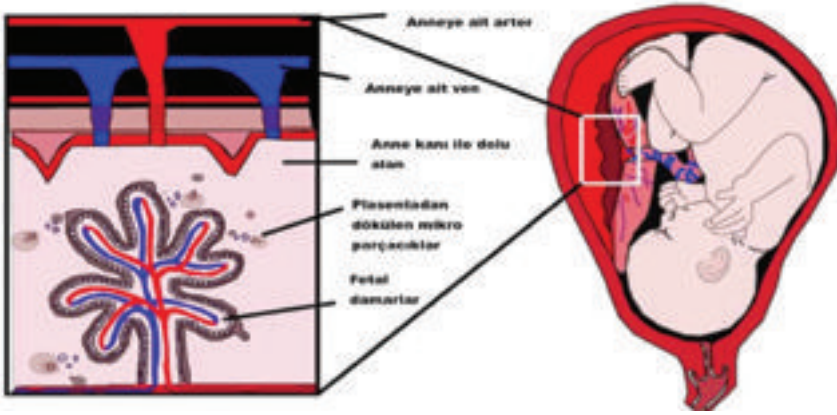
TANI TESTİ	TRİMESTER	BİYOBELİRTEÇLER	SAPTAMA YÜZDESİ	DÜŞÜK RİSKİ
CVS (Koryonik Villus Örnekleme)	1. (8-12 hafta)	Kromozom analizi veya FISH	>%99	%1
Amniyosentez	2. (14-18 hafta)	Kromozom analizi veya FISH	>%99	%0.5

Önemli bir atılım gebelikte anne kanında fetal DNA'nın tespit edilmesiyle yapıldı.⁶ En son moleküler teknoloji kullanılarak anne kanından elde edilen fetusa ait DNA parçalarının rastgele milyonlarcasının analizi yapılarak %99 üzerinde kesinlik ve %1 den az yalancı pozitiflik oranı ile fetal Down Sendromunu tespit et-

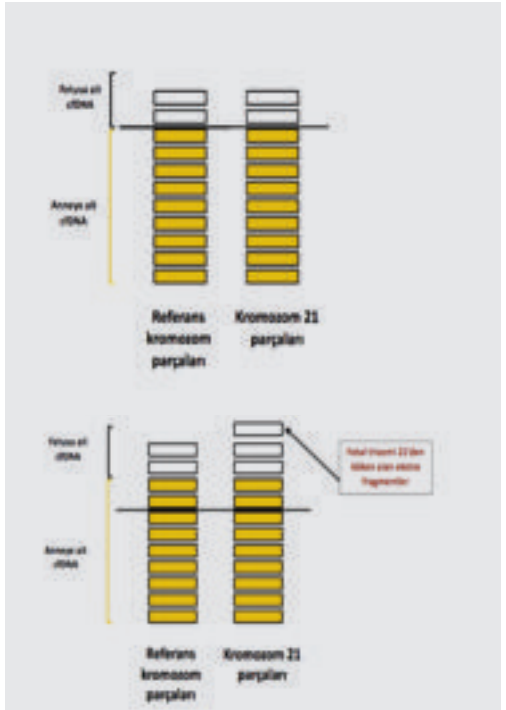
mek artık mümkün hale gelmiştir.⁷⁻⁹ Bu yüksek tespit oranı dünyanın farklı bölgelerindeki değişik çalışma grupları tarafından tekrar edilmiş ve benzer sonuçlar alınmıştır.^{10,11} Bu yeni test henüz bir tanı testi olmasa da mevcut tarama testleri içerisinde en iyi performans aldığı testtir.

Neden gebelerin bir kısmı taramayı reddediyor?

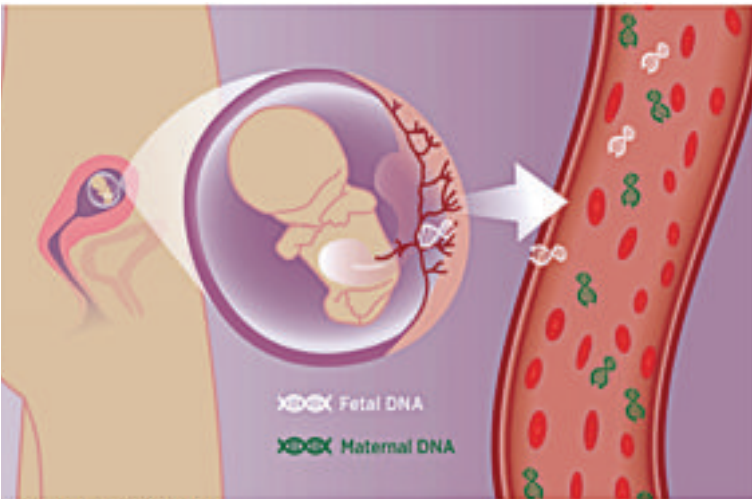
Mevcut tarama testlerinin çiftler açısından sınırlı erişimi olan ve birden çok özel ultrason değerlendirmesi yapılmasını gerekli kılması klinik açıdan zahmetli olmasına neden olmaktadır. Ayrıca 2. trimestere kadar devam etmesi de belirsizlik süresinin uzamasına, %5 oranındaki yalancı pozitiflik her yıl çok sayıda kadının gereksiz yere kaygılanmasına neden olmaktadır. Pek çok kadın düşük yapma kaygısı ile girişimsel işlemleri reddetmektedir. Bu nedenle, düşüğe neden olma riski bulunmayan ve daha net sonuçlar elde edilebilen bir doğum öncesi tanı testinin geliştirilmesine çalışılmıştır.

Şekil 2: Anne ve fetus arasındaki kan alışverişi

Şekil 4: Her bir bar serbest fetal DNA parçalarının yüzlercesini ifade etmektedir. cfDNA'nın çok büyük bir kısmı maternal orjinlidir. Göreceli olarak küçük bir kısmı da fetusa aittir. Trizomi 21'de mevcut olan 21. kromozoma ait cfDNA fragmentleri fazlalığı miktar olarak küçük olmakla birlikte DNA dizi analizi (sequencing) ile ölçülebilir.

Şekil 3: Anne kanında fetal DNA

NIPT, Non invasive Prenatal Test nedir? (Girişimsel Olmayan Doğum Öncesi Tarama Testi)

Anne adayının kan dolaşımında serbest olarak dolaşan cffDNA; cell-free fetal DNA (fetusa ait serbest DNA)'dan kromozom analizi yapılarak, Trizomi 21 (Down Sendromu), Trizomi 18 (Edwards Sendromu) ve Trizomi 13 (Patou Sendromu) gibi kromozom anomalilerini tespit etmek için kullanılan, güvenli, girişimsel olmayan, son derece hassas, doğum öncesi bir kan testidir.

ACOG (Amerikan Doğum Uzmanları ve Jinekologları Birliği), yaştan bağımsız olarak tüm gebelerin, kromozomal hastalıkların tespiti amacıyla girişimsel (anmiyosentez/koryon villus örnekleme) ya da tarama şeklindeki doğum öncesi tanı yöntemleri hakkında bilgilendirilmelerini tavsiye etmiştir. Kromozomal hastalık açısından yüksek riskli gebelerde (Kutu 1) serbest fetal DNA birincil tarama olarak kullanılabilir bir seçenektir. Ayrıca, ilk trimester ya da ikinci trimester tarama testleri pozitif olan gebelerde takip amaçlı da kullanılabilen bir test olarak kabul edilmektedir. İleri dönem sonuçlarına ait çalışma mevcut olmamasına rağmen, serbest fetal DNA analizi kromozom anomali- li bebek doğurma riski yüksek gebeler için en etkin tarama testi gibi görünmektedir.¹²

ISPD (Uluslararası Doğum Öncesi Tanı Cemiyeti); girişimsel olmayan doğum öncesi tarama testinin, uygun genetik danışmanlık sürecunda kromozomal hastalık açısından yüksek riskte olduğu tespit edilen kadınlarda yararlı olduğunu, Down Sendromu için rutin tarama yöntemi olarak kullanılmaya başlanması öncesi ilave klinik çalışmaların yapılması gerek-

tiğini, bu testin yüzde yüz oranında tanı koydurucu olmaması nedeniyle girişimsel yöntemler ile doğrulanmasını gerekli kılan durumlar olduğunu ifade etmiştir.¹³

Amerika Birleşik Devletleri'nde Down sendromlu bireylere, ailelerine ve onlarla ilgilenen sağlık profesyoneline destek amaçlı bir kuruluş olan National Down Syndrome Congress (Ulusal Down Sendromu Birliği) 2010 yılında aşağıdaki bildiriye yayınlamıştır (Kutu 2).

Amerikan Ulusal Genetik Danışmanlar Topluluğu, yetkili genetik danışmanlar tarafından bilgilendirilmesi, aydınlatılmış onam formu imzalatılması şartıyla bazı kromozom anomalileri açısından riskli grupta olan gebeler için girişimsel olmayan doğum öncesi tarama testini desteklemektedir. Test sonuçları anormal ya da kromozom anomali- si düşündürülen diğer faktörlerin olduğu gebelere standart girişimsel tanı testi seçeneği sunulmalıdır (National Society of Genetic Counselors, 2012).

Kutu 1: Kromozomal Hastalıkların Tespitinde Serbest Fetal DNA Yönteminin Kullanılmasını Düşündürebilecek Durumlar

- 35 ve üzeri anne yaşı.
- Ultrasonda kromozomal hastalık riskini işaret eden bulgular.
- Önceki gebelikte kromozomal hastalık hikayesi.
- İkili, üçlü, dördü veya entegre tarama testlerinden birinde kromozomal anomaly riskinin yüksek saptanması.
- Ebeveynlerde kaybolan veya kopan bir kromozom parçasının başka bir kromozoma yapışması şeklinde görülen bir kromozom hastalığının varlığı.

Kutu 2: Ulusal Down Sendromu Birliği 2010 tavsiyeleri

NDSC Tavsiyeleri

- Trizomi 21'de dahil olmak üzere kromozomal anomali saptanan tüm fetüsler için gebeliğin sonlandırılması veya gebeliğe devam edilmesi ile ilgili istatistiklerin izlenmesi.
- Tüm kadınların aydınlatılmış onam formu ve doğum öncesi tarama ve tanı testi ile ilgili bilgilendirilmelerin iyileştirilmesinde düzenlemeler yapılması.
- Genetik danışmanların, doğum uzmanlarının, çocuk hastalıkları uzmanlarının ve öğrencilerin Down Sendromu konusunda eğitimlerinin artırılması.
- Tarama testi sonucu pozitif olan veya Trizomi 21 tanısı konmuş olan gebelere ve çiftlere eğitim ve destek verilmesi.

NIPT nasıl yapılmaktadır?

NIPT süreci, gebeliğinizi takip eden doktorunuz tarafından fetusun canlı olduğu, gebelik yaşı tayini ve çoğul gebeliğin dışlanması amacıyla yapılan ultrason sonrası test hakkında bilgilendirildikten, genetik danışmanlık hizmeti aldıktan ve aydınlatılmış onam formunu okuyup imzaladıktan sonra, doktorunuzun kliniğinde 11-13. gebelik haftaları arasında basit bir kan alma işlemi ile başlar. Bu kan teşhis laboratuvarına gönderilir. Yeni nesil DNA teknolojisi kullanılan bu laboratuvarlarda kanınızda fetusa ait serbest DNA parçaları tanımlanır ve sayımı yapılır. %3-5 gibi bir olasılıkla alınan kan örneğinde fetal DNA'nın yeterli olduğu durumda anne adayından bir defa daha kan numunesi alınabilir. Trizomi riski taşıyan fetusa ait serbest DNA parçalarının analiz sonuçları normal kromozom yapısına sahip fetuslarda beklenen sonuçlar ile karşılaştırılır. Tüm bu süreç 10-15 gün sürer.

Sonuç doktorunuza önce telefon ve maille, raporun aslı kargo ile gönderilir. Sonuç fetal trizomi riski düşük (negatif) ya da yüksek (pozitif) olarak rapor edilir. Test sonucu yüksek risk (pozitif) gösteriyorsa bu fetusun kesin olarak etkilendiği anlamına gelmez. Bu durumda anne adayına doğmamış bebekte kromozom anomalisinin olup olmadığını kesin olarak tespiti amacıyla girişimsel (CVS veya amniyosentez) tanı testi önerilir. Test sonucu düşük risk (negatif) gösteriyorsa bu fetusun çok büyük bir olasılıkla %99 etkilenmemiş olduğu anlamına gelir. NIPT nadir görülen diğer kromozom anomalileri hakkında bilgi vermez. Eğer ultrason taramalarında artmış ense kalınlığı, kalp anomalileri ve beyin anomalileri gibi önemli fiziksel kusurlar saptanırsa fetus bazı nadir kromozom defektleri açısından risk taşıyor olabilir.

NIPT'de yeni ufuklar

Serbest fetal DNA testi kullanımı ile ilgili danışmanlık hizmeti, tarama testinin sadece Trizomi 21, Trizomi 18 ve bazı laboratuvarlarda Trizomi 13 gibi kromozom anomalilerinin tespitinde faydalı olduğu bilgisini içermelidir. CVS (koryon villus örnekleme) ya da amniyosentez gibi tanusal testlerle elde edilen kesinliğin yerini almaz ve şu an için fetusa ait başka bir genetik bilgi sağlamaz. Serbest fetal DNA tarama testi kullanımını sınırlandıran diğer bir durum da düşük riskli gebelerde elde edilen sonuçlarla ilgili verilerin azlığıdır, bu nedenle test şu an için yüksek riskli gebelerine tavsiye edilmektedir. Çok küçük bir grupta yapılan çalışma verilerine göre testin ikiz gebeliklerde kullanımından elde edilen ilk sonuçları doğruluk göstermektedir, fakat bu testin çoğul gebeliklerde de tavsiye edilebilmesi için daha fazla veriye ihtiyaç vardır.¹⁴ Çok küçük bir yüzde olmakla birlikte olguların bir kısmında testten sonuç alınmayabilir.

NIPT hakkında daha detaylı bilgi almak ya da diğer sorularınız için email ile bana ulaşabilirsiniz. Sağlıklı kalın... ■

Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı
agirogluc@gmail.com • twitter: @rofenashim

REFERANSLAR

- 1 Zeitlin J, Mohangoo A, Cuttini M et al: The European Perinatal Health Report: comparing the health and care of pregnant women and newborn babies in Europe. J Epidemiol Community Health 2009; 63: 681-682.
- 2 Boyd PA, Loane M, Garne E, Khoshnood B, Dolk H: Sex chromosome trisomies in Europe: prevalence, prenatal detection and outcome of pregnancy. Eur J Hum Genet 2010.
- 3 Nicolaides KH. Screening for fetal aneuploidies at 11 to 13 weeks. Prenat Diagn 2011; 31:7-15.
- 4 Leung TY, Chan LW, Law LW, Sahota DS, Fung TY, Leung TN, Lau TK. First trimester combined screening for Trisomy 21 in Hong Kong: outcome of the first 10,000 cases. J Matern Fetal Neonatal Med 2009;22:300-304.
- 5 Susanne GO, Sissel S, Ulla W, Charlotta G, Sonja OL. Pregnant women's responses to information about an increased risk of carrying a baby with Down syndrome. Birth 2006;33:64-73.
- 6 Lo YM, Corbetta N, Chamberlain PF, Rai V, Sargent IL, Redman CW, Wainscoat JS. Presence of fetal DNA in maternal plasma and serum. Lancet 1997;350:485-487.
- 7 Ehrich M, Deciu C, Zwiefelhofer T, Tynan JA, Cagasan L, Tim R, Lu V, et al. Noninvasive detection of fetal trisomy 21 by sequencing of DNA in maternal blood: a study in a clinical setting. Am J Obstet Gynecol 2011;204:205.e1-205.11.
- 8 Sehnert AJ, Rhees B, Comstock D, de Feo E, Heilek G, Burke J, Rava RP. Optimal detection of fetal chromosomal abnormalities by massively parallel DNA sequencing of cell-free fetal DNA from maternal blood. Clin Chem 2011;57:1042-1049.
- 9 Lau TK, Chen F, Pan X, Pooh RK, Jiang F, Li Y, Jiang H, et al. Noninvasive prenatal diagnosis of common fetal chromosomal aneuploidies by maternal plasma DNA sequencing. J Matern Fetal Neonatal Med 2012. (Epub ahead of print)
- 10 Chen EZ, Chiu RW, Sun H, Akolekar R, Chan KC, Leung TY, Jiang P, et al. Noninvasive prenatal diagnosis of fetal trisomy 18 and trisomy 13 by maternal plasma DNA sequencing. PLoS ONE 2011;6:e21791.
- 11 Palomaki GE, Deciu C, Kloza EM, Lambert-Messerlian GM, Haddow JE, Neveux LM, Ehrich M, et al. DNA sequencing of maternal plasma reliably identifies trisomy 18 and trisomy 13 as well as Down syndrome: an international collaborative study. Genet Med 2012;14:296-305.
- 12 ACOG Committee Opinion, Number 545, December 2012.
- 13 International Society for Perinatal Diagnosis Position Statement of Aneuploidy, 24 October 2011.
- 14 Canick JA, Kloza EM, Lambert-Messerlian GM, Haddow JE, Ehrich M, van den Boom D, et al. DNA sequencing of maternal plasma to identify Down syndrome and other trisomies in multiple gestations. Prenat Diagn 2012; doi:10. 1002/pd.3892.

PROPAGANDA

tastes nice & sounds good

2

The Room açıldı..

Propaganda'nın üst katında yeni dekorasyonuyla hayat bulan The Room, özel partiler, etkinlikler ve toplantılarınız için vazgeçilmez adresiniz olacak.

Artık Propaganda'nın giriş katında yemek sonrasında Deep House veya Funk müzikler dinlerken aynı gece üst katında R&B dinleyebileceksiniz.

The Room Rezervasyon
0212 252 71 82

TEK GECE, TEK MEKAN
2 GECE KULUBÜ!

1

Propaganda yeni menüsü ile fark yaratıyor!

İspanya'nın en iyi İtalyan restoranı Xemei'nin şefleri Max ve Stefano Colombo'nun danışmanlığında yenilenen menü denemeniz gereken lezzetlerle dolu...

Propaganda, Pazar hariç 12:00 - 04:00 arası açık

Kalite, yenilikçilik ve uzmanlığın 32 yıllık adı Koroplast

Koroplast Pazarlama Müdürü Lizi Mitrani Yılmaz ile söyleştik

Koroplast'ın kuruluş öyküsünü ve bugünlere gelişini anlatabilir misiniz?

Bundan 32 yıl önce Türkiye'de çöplerin biriktirilmesi ve taşınması büyük bir sıkıntı konusuydu. O dönemlerde çöp kovalarına kağıtlar yerleştirilir, çöpler bunların içerisinde biriktirilirdi. Sonrasında da o çöp kovalarının temizlenmesi için deterjanlarla yıkanması gerekiyordu. Böyle bir dönemde Koroplast olarak büyük ve uzun bir maceraya atıldık: Türkiye'nin ilk çöp torbasını tüketicilerimizle buluşturduk. Artık tüketiciler akıtmayan, dışarıya kötü koku vermeyen, sağlam ve sızdırmayan çöp torbaları kullanmaya başlamıştı. Türkiye'de 32 yıl önce tarladan ve bahçeden toplanan sebzeler ve meyveler mevsiminde tüketilebiliyordu. Sonrasında ise tarımsal faaliyetlerin artması ve teknolojinin hızla gelişmesiyle pek çok sebze ve meyveyi mevsiminde değil her mevsim tüketebilir hale geldik. Bu sefer de artan bir toplumsal bilinç ile beraber sağlıklı ve doğal beslenme talepleri kendini göstermeye başladı. Yani insanlar mevsiminde gelişen sebze ve meyveyi tüketme ihtiyacı duyarken, bu mevsiminde toplanan gıdaları saklama ihtiyacı duymaya başladılar. Koroplast olarak yine bir ilke imza atarak Türkiye'nin ilk buzdolabı poşetini tüketicilere sunduk. Bu sayede gıdaların ilk günkü tazeliğinde hijyenik koşullarda saklanabilmesine olanak verdik. Tüm bu beklentileri, sunduğumuz yenilikçi çözümlerle karşılarken aslında Türkiye'de yepyeni bir sektörün

temelini attık: Çöp torbası ve mutfak yardımcı ürünleri sektörü. Koroplast olarak Türkiye'de yeni bir sektöre hayat vermenin yanı sıra mutfaklardaki yeni bir yaşama biçiminin de öncüsü olduk.

Koroplast'ın bugünlere gelmesini sağlayan en önemli sebeplerin temelinde, yaptığı ihracat ve sağladığı istihdam ile sektörüne ve Türkiye ekonomisine değer katan Korozo Ambalaj yer alıyor. Korozo, İstanbul ve İzmir'deki toplam 130 bin m2 kapalı alana sahip 7 fabrikası ve İngiltere, Almanya ve Fransa'daki bölge ofisleri ile toplam 1.400 kişiye istihdam sağlayan bir şirket. Orta Doğu ve Avrupa'nın en büyük tesisleri arasında yer alan Korozo'nun yıllık üretim hacmi 80 bin tonun üzerinde.

Çöp torbası ve mutfak yardımcı ürünleri sektörü lideri olarak Türkiye'deki dinamikler hakkında bilgi verebilir misiniz?

Çöp torbası ve mutfak yardımcı ürünleri sektörü her geçen yıl büyüyen oldukça dinamik bir sektör. Piyasaya yeni oyuncuların katılması ve Koroplast'ın da öncülüğünü üstlendiği yeni kategorilerin oluşması da bunun bir göstergesi aslında. Her geçen yıl büyüyen bir trend sergileyen pazarda, Koroplast olarak tüm kategorilerdeki liderliğimizi sürdürüyoruz. Gücümüzü tüketicilerimiz tarafından güvenle tercih edilmekten alıyoruz. Çöp torbası penetrasyonumuz geçtiğimiz yıla oranla yüzde 20 artış gösterdi. Bu çöp torbası kullanan her üç haneden birinde Koroplast'ın tercih edildiği anlamına

geliyor. Yine aynı şekilde buzdolabı poşeti kullanan her iki aileden biri Koroplast'ı kullanıyor.

32 yıl önce şimdi bulunduğunuz noktaya geleceğinizi düşünüyor muydunuz? Buradaki başarınızı neye bağlıyorsunuz?

"İlk"leri tüketicilerimizle sunduğumuz maceramıza "kaliteden asla taviz vermeden, müşteri memnuniyetini sağlayacak, onların içlerini rahat ettirecek ürün ve hizmeti sunmak" misyonuyla atıldık. 32 yıldır da kendi alanımızda sorun ve beklentileri tanımlarken, ihtiyaçları tüketicilerimizden önce görüp belirliyor ve onlara inovatif çözümlerimiz sonucu geliştirdiğimiz ürün ve hizmetlerimizi sunmaya çalışıyoruz. Bu arada sunduğumuz yenilikler sadece mutfak alanında olmadı. Örneğin katı atıklar için Türkiye'nin ilk geri kazanım torbasını 2005 yılında tüketicilerimizle buluşturduk. Yine 2005 yılında Türkiye'de ilk tıbbi atık torbasını çıkartarak, bu konudaki yasal çalışmalara da katkı sağladık. Bunun yanı sıra Türkiye'nin ilk mikrodalga pişirme torbasını ve kendinden kesimli pişirme kağıdını ürettik. Yenilikçi anlayışımızın en son örnekleri; vanilya kokulu çöp torbası, lavanta kokulu banyolar için çöp torbası, çilek kokulu ve desenli çöp torbası, çiçek kokulu çöp torbası, doğa dostu polietilen streç film ve büyük boy fırın torbası. Bugüne kadar olduğu gibi gelecek yıllarda da yeni ürünlerimizi tüketicilerimizle buluşturmaya devam edeceğiz.

KOROPLAST
Hayatı Kolaylaştırır

HAYATIN DEĞİŞMEZ YENİLİĞİ KOROPLAST

Hayat sürekli değişirken yeni ihtiyaçları da beraberinde getiriyor. Koroplast olarak kurulduğumuz günden beri sizin için yenilenerek, ihtiyaçlarınıza özel çözümler üretiyoruz. Her zaman ilk tercihiniz olmak, hayatınızı kolaylaştırmak için yenileniyoruz.

KOROPLAST
Hayatı Kolaylaştırır

SİNEMA
Erdoğan MİTRANI

İTALYAN SİNEMASI - 5

"Yaşamım bir fantezi. Sesli çekim yapılan bir stüdyoya girdiğim zaman, bir öykü yazar gibi oluyorum; gerçek yaşamdan bir öykü. İşte orada yönetmen Federico Fellini oluyorum. Bunun dışındaki tüm yaşam bende bir düş duygusu uyandırıyor."

FEDERICO FELLINI

Filmlerini kişiliğinin ve saplantılarının gücüyle yapılandıran *Federico Fellini*, kendi içinde ve dışında var olduğu haliyle insanlık komedisi olan 'sirk'in büyük göstericisidir. Zengin freskler ve sarhoş edici imgelerle gerçekliği yeniden yorumladığı fantezi dünyasında, hep aynı temayı, kimliğin, daha doğrusu kendi kimliğinin, korkularının, karabasanlarının ve düşlerinin gizemini araştırmıştır.

1920'de Rimini'de Romagna'lı bir baba ile Romalı bir annenin çocuğu olarak doğan, yirmili yaşlarında büyüdüğü taşra kasabasından ayrılıp 'ebedi şehir'e yerleşen *Federico Fellini*'nin kökeninin ve sinemasının iki kutbu Romagna ve Roma'dır. İlkokulu rahip ve rahibelerin yatılı

okulunda okumuş, çocukluğu ve ilk gençliği Rimini'de, birçok başyapıtına ilham verecek taşra hayatını özümseyerek geçmiştir. 1939'da yerleştiği Roma'da senaryo ve radyo skeçleri yazdıktan sonra Yeni Gerçekçi gruba katılarak senaristlik yapmış, ilk filmi '*Luci del Varietà / Vatyete Işıkları*'nı 1950'de *Alberto Lattuada*'yla birlikte yönetmiştir. Salaş bir gezginci vodvil topluluğunun bu ironik portresi, sirk hep sevmiş olduğunu, çocukken sirk kaçmak istediğini birçok kez söylemiş olan *Fellini* açısından, sirk ortamından pek farklı değildir.

Tek başına yönettiği ilk film '*Lo sceicco bianco / Beyaz Şeyh*' (1952), acı bir alayla, genç bir gelinin popüler fotoroman kahramanı 'Beyaz Şeyh'e tutkusunu anlatır. Wanda, sıkıcı işlerde sebatla çalışan, düzene, mantığa, yüksek ahlaki standartlara sınımsız bağlı, davranışları önceden belli, aileyi her şeyin

üstünde tutan kocasını Roma'daki balaylarında "Ne hali varsa görsün!" diyerek bırakıp hayallerinin idolünü bulmak için yollara düşer. Şeyh'i canlandıran bayağı ve inceliksiz oyuncu, Wanda'yla tanıştıktan sonra, yeteneklerinin ve sınırlarının üzerine, genç kadının fantezilerinin düzeyine yükselmeye çalışır. Ancak adamcağız kendini, fotoroman dünyasında kaybolmuş romantik Wanda'dan bile daha fazla aldatan bir zavallıdır. Terk edilmiş, hüüzünlü ve kaygılı damat gece meydanda dolaşırken canlı, dost tavrılı küçük bir fahişenin sohbetiyle teselli bulacaktır. '*Cabiria*'nın ön taslağı olan fahişeyi, ilk kez bir *Fellini* filminde görünen, eşi, can yoldaşı, birçok filminin başyuncusu *Giulietta Masina* canlandırmaktadır. Üçüncü filmi '*I Vitelloni / Aylaklar*' (1963), Rimini'de, büyümeyi, sorumluluk almayı reddeden, değersizlikleri

'Lo Sceicco Bianco / Beyaz Şeyh'

'I Vitelloni / Aylaklar'

'La Strada / Sonsuz Sokaklar'

'Cabiria'

ve geleceklerinin umutsuzluklarıyla yüz yüze gelmemek için kaçıış kendilerini önemli sanmakta bulan bir grup genç aylağın öyküsüdür. Öncekilerden çok daha derinlikli ve dokunaklı olan bu çalışma, karakterlerin kusursuz gözlemlenmesi ve yarı otobiyografik unsurlarıyla, *Fellini*'nin sadece Yeni-Gerçekçi döneminin değil, belki de tüm filmografisinin en samimi, en güzel filmidir.

GIULIETTA MASINA İLE 50 YIL

Biçimsel olarak gerçekçi, içerik olarak alegorik *'La Strada / Sonsuz Sokaklar'* (1954), *Fellini*'nin kendine özgü üslubunu geliştirmeye başladığı ilk filmidir. Bir gezginci sirkin sahibine üç kuruşa satılan küçücük Gelsomina'nın, İtalya'nın kasvetli yollarında gelişen trajik öyküsü, Yeni-Gerçekçiliğin toplumsal konularına ihanet ettiği gerek-

çesiyle solcu eleştirmenlerin saldırısına uğramış, ancak dünya çapında büyük ilgi görerek Venedik'te Gümüş Aslan ve ABD'de En İyi Yabancı Film Oscar'ını almıştır.

1943'de evleneceği *Giulietta Masina*'yı arkadaşı *Lattuada* ile ilk tanıştırdığında *Lattuada* "İyi ama, bu kız hiç de senin tipin değil" demişti. *Fellini*'nin cevabı "Si, ma mi fa ridere" (Evet ama beni güldürüyor) olmuştu. Hor görülen, tacize uğrayan, ama her şeye rağmen sevecenliğini ve cesaretini yitirmeyen 'küçük insan'ı, *Chaplin*'den beri görülmemiş bir duyarlılıkla yeniden yaratan *Masina*, tüm zamanların en büyük oyuncularından biriydi. O ünlü veda-laşma sahnesinde gözlerinde yaşlar, dudaklarında acı-tatlı ama sıcak bir gülümsemeyle elini açıp kapayışını unutmak mümkün değildir. *Masina* sinema tarihine geçmiş bu jesti kırk yıl sonra, ellinci evlilik yıldönümlerinin

ertesi günü ölen *Fellini*'ye veda ederken tekrarlayacaktır. Elli yıllık birlikteliğin ardından gelen ayrılık uzun sürmeyecek, kansere yakalanan *Giulietta* beş ay bile geçmeden *Federico*'sunun peşinden *'Sonsuz Sokaklar'*a dalacaktır. Yine üslup yönünden gerçekçi ama içerik olarak sembolik *'Il Bidone'* (1955), kurban olarak yoksulları seçen beş para etmez bir dolandırıcı çetesinin öyküsüdür. Trajik şiirselliği, hümanizmi ve yalnızlığın ruhsal huzursuzluğunu inceleyişile insanı büyütürken, melodramatik durumların fazlalığı ve ahlâkçılığıyla izleyiciyi iten *'Il Bidone'*, yönetmenin en tutarsız filmidir.

'La Notte di Cabiria' ile gelen İkinci Oscar *Fellini*'nin geleceğin ünlü yönetmeni, Marksist şair, romancı *Pier Paolo Pasolini*'yle yazdığı *'La Notte di Cabiria / Cabiria'nın Geceleri'*nin (1956) sevecen ve saf *Cabiria*'sı, Roma sokaklarında müşteri ararken, büyük aşkı hayal eden bir fahişedir. Beklediği sevgiliyi bulduğunda önce ihanet, peşinden de dolandırılma gelse de yürekli ve boyun eğmez *Cabiria*, yaşama yeniden başlayacak kadar güçlüdür. *'La Notte di Cabiria'*, *Masina*'ya Cannes'da en iyi kadın oyuncu ödülünü, *Fellini*'ye ikinci En İyi Yabancı Film Oscar'ını kazandıracaktır.

'LA DOLCE VITA' İLE 'PAPARAZZI' SÖZLÜKLERE GEÇİYOR

Tüm zamanların en iyi erkek oyuncularından, birçok filmde *Fellini*'nin 'alter-ego'su olarak karşılaştığımız *Marcello Mastroianni* ile ilk çalışması, *'La Dolce Vita / Tatlı Hayat'* ta (1960) sansasyonel haberler peşinde koşan, yazar olma hayalleri kuran, oysa tarafsız

'La Dolce Vita / Tatlı Hayat'

habercilik bir yana, çevresindeki yozlaşmayı fark edemeyecek kadar yaşadığı dünyayla bütünleşmiş bir gazeteciyi ele alır. 50'li yılların sonunda Roma'nın entelektüel, aristokrat ve zengin burjuva çevrelerinde yaşanan ahlâki yozlaşmayı ve ruhsal çöküşü eleştiren *Fellini*, Katolik kilisesine ve kurumun yapaylığına tavrını da ilk kez açıkça ortaya koyar. Kiliseyle tutucu kesimler, helikopterle nakledilen İsa heykelinin Roma'nın 'tatlı hayat' yaşanan, yüzme havuzlarının çevresi çıplak kadınlarla dolu evlerinin üzerinden süzülerek uçuşmasından, küçük bir kenti insanların akın akın koştuğu bir panayıra çeviren sahte mucizeden, ünlü starın San Pietro'yu ziyaretinde papaz elbisesini anımsatan giysisinden çok, Katolik toplumda, hazza yönelik, denetimsiz bir yaşam süren ve başta Tanrı'nunki olmak üzere üzerlerinde hiçbir baskı yokmuşçasına davranan insanların ve de sadece onların gösterilmesine büyük tepki gösterecektir.

Cannes'dan Altın Palmiye ile dönen film, oluk gibi para kazanan ama bunu nasıl harcayacağını bilemeyen yeni zenginlere amansızca saldırırken, magazin basınıyla dedikodu medyasına, günümüzde de geçerli ciddi eleştiriler getiriyordu. Tarihin garip bir cilvesi olarak yermeye çalıştığı yaşam tarzı kısa zamanda moda oluverdi. Halk 'Via Veneto' cafe'lerinin teraslarını tıklım tıklım doldurarak 'Dolce Vita' yaşamaya yeltendi. Filmdeki Pappazzo karakteri, önemli önemsiz her ünlünün etrafını sinek bulutları gibi sarıp en iyi klişeyi çekmek için birbirini ezen medya fotoğrafçılarına öncülük etti; bu tekil özel ismin İtalyanca çoğulu *paparazzi*, cins isim olarak sözlüklere geçti. Filmin en çarpıcı sahnelerinden birinde, kendini ansızın bir paparazzi yığınının ortasında bulunca film yıldızına benzetildiğini sanıp havalara giren bir kadın, bu ilginin kocasının çocuklarını öldürüp intihar etmiş olmasından kaynaklandığını öğrenecektir.

FELLINI HAYAL İLE GERÇEK ARASINDA SINIR TANIMİYOR

1962'de İtalya'nın önde gelen dört yönetmeni, *Boccaccio*'nun tarzında kaleme alınmış ama çağcıl bir öykü

'Le Tentazioni del Dottor Antonio'

anlatan birer orta metrajla "Boccaccio 70"i oluştururlar. *Fellini*'nin 'Le Tentazioni del Dottor Antonio' bölümü, masum çiftleri rahatsız ederek, gazete bayilerindeki açık saçık dergilerin kapaklarını yırtarak toplumun ahlâki çöküşüne karşı kendince savaş veren, katı ahlâkçı, yobaz, orta yaşlı bekâr doktor Antonio'ya odaklanır. Bardağı taşıran damla, penceresinin karşısına konan devâsa reklam afişidir. Afiş-

teki sarışın afet, giderek Antonio'da bir tutkuya dönüşecek, sonunda ete kemiğe bürünerek rüyalarında onu baştan çıkarmaya gelecektir. Bu küçük başyapıt, *Fellini* sinemasına ait paha biçilmez ipuçları içerir. Hayal ile gerçek arasında sınır tanımayan yönetmen, düşlerini ve fantezilerini yalnız kendi yaratıcı hayal gücü için değil, izleyicilerin kolektif bilinçaltı için de ilk kez bir araç olarak kullanmaktadır.

'Giuletta degli Spiriti /
Ruhların Giulettası'

'Satyricon'

Kültürel, şiirsel ve mitolojik simgelerin varoluşun gizemleri ile ilişkilerinden yola çıkarak, kişinin ruhu ile dış dünya arasındaki ilişki üzerine yeni ifade yöntemleri geliştirmektedir. Antonio-Aziz George-Ejderhayı Yenen Şövalye, kadın-süt-devasa memeler, erkek-fallus-mızrakla gibi ironik simgeler içeren 'Le Tentazioni Del Dottor Antonio', Fellini'nin en 'matrak' filmidir.

BİR BAŞYAPIT; '8 1/2'

Yedi uzun metraj + katkıda bulunduğu antolojik film 'Amore in Città' (çeyrek film) ve 'Bocacio 70' (bir çeyrek film daha) eder yedi buçuk film. Sıra 'sekizbuçuğunca'dadır:

'Otto e Mezzo / 8 1/2' (1963).

'Dolce Vita' nun olağanüstü başarısını aşacak yeni bir film yapmak üzere yola çıkan Fellini, kısa süre içerisinde yaratıcılığının tıkanma noktasına varır; yapımcılar, kadro, basın, deneme filmleri derken sınırları iflasın eşliğine gelir. "itirafın da ötesinde, vasiyetim" diye tanımlayacağı '8 1/2', yapmak isteyip de yapamadığı filmin öyküsüdür. Sanatsal yaratı acısının bu sürrealist masalı, aradan geçen yarım yüzyıla rağmen, yaratıcılığın karmaşık doğasını ele alan az sayıda sinemasal çaba arasında başyapıt olarak en öndeki yerini korumaktadır.

'8 1/2', yönetmenin sadece sinemayla sinemacıları değil, kendisini de kıyasıya yargıladığı karmaşık bir kişisel portredir: Enerjisini ve esin kaynaklarını tüketmiş olan, ergen cinsel fantezilerinin ve çocukluk anılarının düşsel dünyaya kaçan Guido, yenil-

giyi kabullenerken hayal dünyasından çıkacaktır. Finalde, yaşamındaki (ve çekemediği filmdeki) belli başlı karakterler el ele tutuşarak bir uzay rampası dekorunun sirk ringine dönüşmüş çevresinde dans ederken, Guido onları kendine güvenen bir edayla yönetmektedir.

YİNE GIULIETTA MASINA

Fellini, ilk renkli filmi 'Giuletta degli Spiriti / Ruhların Giulettası'nda (1965), güzellere güzeli annesinin hâkimiyeti, kız kardeşlerinin baskısı, kocasının ihaneti gibi tatsız dış gerçekliğin baskısı altında fantezi dünyasına çekilen ve bu dünyadan kimlik mücadelesiyle çıkmayı başaran bir kadına odaklanır. Hiçbir özet bu gerçeküstücü mecaz ve sembolizm silsilesinin hakkını veremez. Tıpkı '8 1/2' gibi, temelde anlatsal olmayan film, hafıza, saplantı, fantezi ve hayalin ruhsal dinamiğini, keyifli bir sinemasal lezzetle birleştirir. 'Giuletta'ya gelince, büyük oyuncu Giulietta Masina'dan başka kim olabilir ki?

Edgar Allen Poe'nun öykülerinden uyarlanan 'Olağanüstü Öyküler'e (1968), Fellini, *Tobey Dammitt* ile katkıda bulunur. Poe'nun 'Asla Kafana Bahse Girme' adlı öyküsüne dayanan ve üç öykünün en başarılısı olan bu küçük filmde yönetmen, yine kendine özgü stiliyle, Roma'yla aşk-nefret ilişkisini, din ile sinema arasındaki şaşırtıcı benzerliği kusursuz biçimde yansıtır.

SATYRICON

1969'da Fellini, o güne kadarki en iddialı projesine, *Petronius*'un hedo-

'Otto e Mezzo / 8 1/2'

nizme adanmış *Satyricon*'nun kişiselleştirilmiş göz alıcı yorumlamasına girişir: 'Fellini-Satyricon'. Sadizm, mazohizm, oğlanlar, odalıklar, nemfomanlar, hermafroditler v.s.'den oluşan bu uzun yeme-içme, zulüm ve çiftleşme âlemi, Antik Roma'ya yakıştırılmış her türlü görkem ve şerefi ortadan kaldırarak, geleneksel ahlâk duygusuyla ilişkisi kalmamış bir toplumun tablosunu çizer. Üstelik bu gösterişli ve aşırı kostümlü filmin orijinal kopyasında tüm karakterleri Latince konuşurarak! Fellini'nin asıl amacı, antik Roma'daki sefahat âlemlerinin düşsel, sanrısız, irkiltici, giderek isyan ettirici bir resmini çizmek değil, antik Roma ile çağımız arasındaki koşutluğu daha iyi belirtmektir.

Kimi eleştirirsen, 'Satyricon'u belirligin bir bakış açısından ve insani

'Roma'

'I Clowns / Palyaçolar'

'Amarcord'

'Casanova'

referanstan yoksun, konusu kadar çöküntü içinde, acayip ve sadece görsel yönden etkileyici bulurken, kimiyse *Fellini*'nin geleneksel anlatımı aşarak insanlık tarihi boyunca ahlâk bozukluğunun devamlılığını ima eden benzersiz bir görsel-işitsel dil yarattığını savundu. Ancak hiç-biri, '*Fellinesk*' hezeyanların eksiksiz bir psikolojik plana dayandığını, iğdiş edilme, iktidarsızlık, paranoya ve şehvi boşalma komplekslerinin biseksüellik kalıbı altında neredeyse bilimsel bir tutarlılıkla araştırıldığını fark edemediler.

KUTSALI CİSMANI, CİSMANIYI DE KUTSAL SAHNELERLE SİMGELER

Küçük bir bütçeyle İtalya Televizyonu için yaptığı, sirk üzerine sinemasal bir deneme sayılabilecek 'I Clowns / Palyaçolar'ın (1970) ardından *Fellini*, hayal gücünün aşk-nefret / düş-karabasan kenti hakkında görkemli bir kurmaca-belgesel çeker: '*Fellini-Roma*' (1972).

Fellini, bu deneysel yolculukta, çağdaş yaşam üzerine gözlemlerinden kaynaklanan muhteşem görüntü

ve sekanslarla, bir delikanlı olarak Rimini'den büyük kente gelişi, kentin maddi ve manevi zevklerinden etkilenişi anularını birleştirerek öznel tarihini de seyircisiyle paylaşır. Binlerce yıllık tarihi boyunca hem kutsal, hem cismani olmuş 'ebedi şehir'de kavramları tersyüz ederek, kutsalı cismani, cismaniyi de kutsal sahnelerle simgeler: Otoyol kenarında, uzun boylu, aşırı makyajlı, ayakları ağrıyan, Roma İmparatorluğu'nun parçalanmış taşları arasında bir şey beklemeksizin, bir umuda kapılmaksızın öylece duran, kaderine boyun eğmiş koca memeli yorgun fahişe ebedileşirken; değişmezliğin simgesi, kaya gibi sağlam kilise, dünyevi bir niteliğe bürünür.

'Roma'nın en cüretkâr sekansı, patenli rahiplerin, neon ışıklarıyla bezeli giysileri yanıp sönen kardinallerle rahibelerin, ipekli, dantelli kefen modellerinin sunulduğu ve bu düşsel defile boyunca kilisenin amansızca yerden yere vurulup gülünçleştirildiği '*Kilise Moda Gösterisi*'dir.

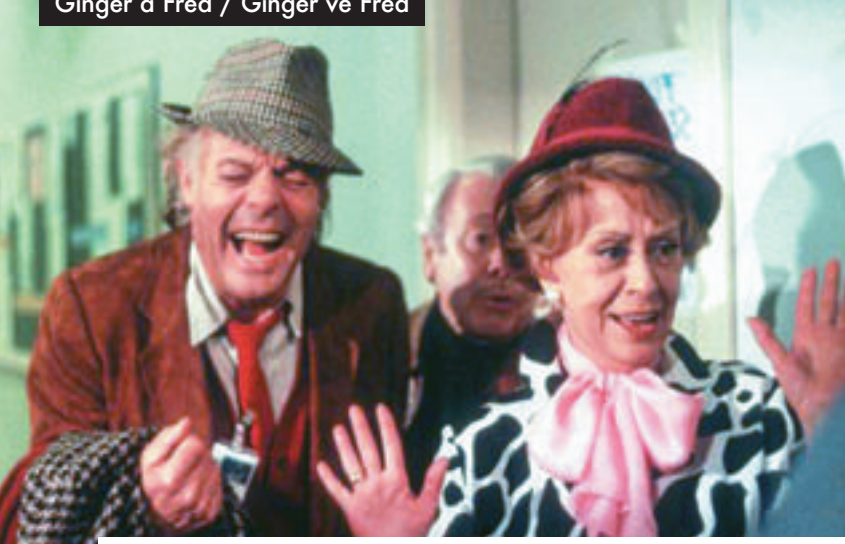
'Ekleziyastik Defile', genç *Federico*'nun taşındığı, başlı başına filmi konu olabilecek çılgın pansiyon, yaz sıcağındaki açık hava yemekleri, 'halk tiyatrosundaki' vodvil gösterisi, genelevde ilk kez yaşanan

cinsellik, gecenin geç saatlerinde motosikletlilerin boş kenti istilâsı, sinema tarihine mal olmuş, antolojilere girmiş bölümler. Ama bir tanesi var ki, bir kez izlemiş olanın bir daha unutmaması mümkün değil: Metro kazısı sırasında bulunan antik Roma evinin duvarlarındaki olağanüstü freskler ve bunların, açılan duvardan giren taze hava ile temasında yavaş yavaş, önlenemez bir trajiklikle solarak yok olması ve dökülmesi...

AMARCORD İLE GELEN ÜÇÜNCÜ OSCAR

1974'de *Fellini* kırk yıl geriye, Rimini'deki yeni yetmelik anılarına dönerek en sade, en içten en duygusal filmi çıkar. Adı yöresel diyalekte '*Mi Ricordo-Anımsıyorum*' anlamına gelen, yönetmenine üçüncü En İyi Yabancı Film Oscar'ını getiren '*Amarcord*'. Bazı eleştirmelerin filmi Yeni-Gerçekçi kökenine bir dönüş olarak görmesine karşın '*Amarcord*', bilinçli yapaylıkları ve çılgın aşırılıklarıyla tam anlamıyla '*Fellinesk*' bir filmidir. *Fellini*'nin kendi gençliğine yakılmış bu olgun ve buruk ağıt, belki de yapmış olduğu en güzel ve en kusursuz işidir. '*Amarcord*'un düşsel gerçekliğinde soluklandıktan

'Ginger a Fred / Ginger ve Fred'

sonra Fellini, *Casanova'nın Anıları'nın* görkemli İngilizce versiyonuna girişir. Gösterişli kostüm ve setlerini bizzat tasarlayarak Cinecittà stüdyolarında kasıtlı olarak yapay dekorlarda çektiği *'Il Casanova di Federico Fellini'*, ihtişamlı fakat buz gibi görseleliği ile eleştirilenler arasında *'Satyricon'* dan bile daha fazla tartışma yaratacak ve yönetmen, sırf temaşadan oluşan yüzeysel ve kof bir film yapmakla suçlanacaktır. Hâlbuki *'Casanova'*, *Fellini'nin 'I Vitelloni'*, *'La Strada'* ve *'Dolce Vita'* da açıkça, diğer filmlerinde ise dolaylı olarak ele aldığı *erkek cinselliği* temasının yeni bir çeşitlemesidir. Aşırı olsalar bile, görsel mecazlar erkek kimliğinin cinsel kaygılarıyla sıkı sıkıya ilintilidirler. *Casanova'nın* kadın bedenleri arasında çıktığı, hiçbir yere varmayan yolculuk, mitosuyla taban tabana zıt ironik ve kasvetli bir serüvene dönüşmekte, yolculuğun sonunda gerçek tatmine cansız bir kukla ile bir otomatla sevişerek ulaşması olayı trajikomik bir boyuta ulaştırmaktadır.

YİNE BİR BAŞYAPIT

'Casanova'nın bitmez tükenmez tartışmalarının ardından sinemasal güzelliği ve entelektüel derinliği ile büyük övgü alan *'Prova d'orchestra' (Orkestra Provası)* (1979) gelir. Modern demokrasinin tehlikeli kaotik durumunu yorumlamak için uyumsuz bir senfoni orkestrasını metafor olarak kullanan, orkestra şefi/Tanrı'nın yönettiği, müzisyenlerin/insanoğlunun farklı sevinçlerini, kederlerini, sıkıntılarını, zaferlerini ele alan *'Orkestra Provası'*nda bazıları buyurganlığın/diktatörlüğün övgüsünü bulurken, bazıları da, kendini yönetemeyen, uyuma ulaşamayan çağdaş toplumu

bekleyen tehlikeleri haber verdiğini düşündüler. Ama ortak kanı *Fellini'nin* bu filmle bir kez daha görsel bir başyapıt yarattığıdır.

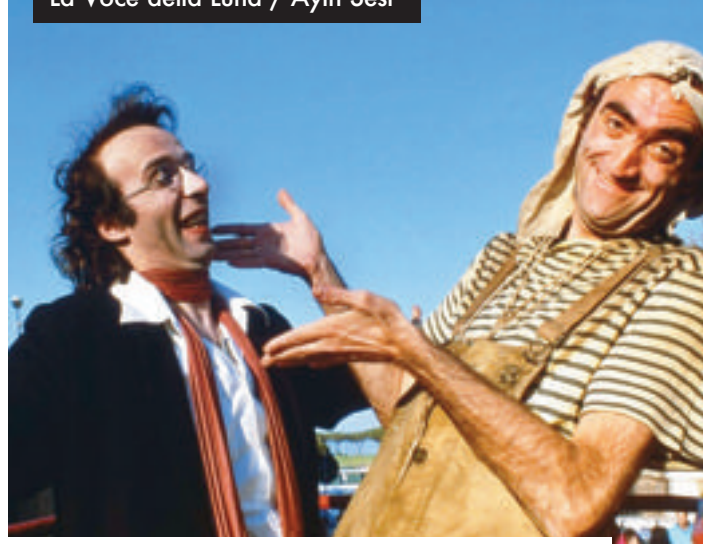
'La citta delle donne / Kadınlar Kenti' (1980) erkek kahramanının düşleri çerçevesinde, çağdaş cinsel savaşıma zekice bir bakış sunarken, *'8 1/2'* dan on yedi yıl sonra, orta yaş bunalımına girmek üzere olan Guido'nun iç dünyasına ulaşmaya çalışır gibidir. 1914 Temmuzunda bir grup dansçı, müzisyen ve aristokrat, kısa süre önce ölen opera şarkıcısı Edmea Tutea'nın küllerini denize serpmek üzere Gloria N. adlı lüks transatlantik doldurmuşlardır. Uzun ve büyüleyici bir açılış sekansından sonra, tadına doyumlayacak kadar absürt, komik, hicivsel, Diva'nın külleri kadar seyrermiş mantığıyla *'E la nave va / Ve gider gemi'* (1984).

Tamamı Cinecittà setlerinde çekilmiş *'Casanova'nın* kiler kadar yapay dekorlarda, kendi kişiliğine gömülmüş sanatçılar, sıra hasreti çeken bir gergedan, nereden gelip nereye gittikleri, o lüks transatlantikte ne yaptıkları belli olmayan mülteciler, akıldan çıkmayan Fellini yüzleri...

Televizyonun ani şöhret kültürüyle dalga geçerken, *Fellini'ye* ilham kaynağı olmuş iki büyük oyuncuyu, *Guilietta Masina* ve *Marcello Mastroianni'*yi ilk ve son kez bir araya getiren *'Ginger e Fred / Ginger ve Fred'* (1985), tuhaf ve gülünç karakterlerin yer aldığı bir İtalyan televizyonu varyete şovunda, yıllarca önce şöhret olmuş *Amelia* ile *Pippo'nun*, sahne adları ile *Ginger* ile *Fred'in* sıcak ve insani öyküsünü anlatır.

'Intervista / Söyleşi' de (1987) *Fellini*, kendisiyle bir söyleşi yapmaya çalışan Japon TV ekibini Cinecittà'da dolaştırırken, izleyicisini sevgi dolu

'La Voce della Luna / Ayın Sesi'

bir yolculuğa çıkarır. Eski günleri anımsayıp sinemaya duyduğu aşkı anlattığı bu çılgın stüdyo sanki *Fellini'ye* ait bir sirkir. Belleklerden silinmeyecek bir sahnede *Fellini*, *Mastroianni* ve diğer oyuncular *Anita Ekberg'i* villasında ziyaret ederler. Villadaki sinema salonunda *'Dolce Vita'* dan gencecik *Mastroianni* ve heybetli güzelliğiyle *Anita Ekberg'in* dans ettikleri sahneyi izlerler. Aradan geçen yirmi yedi yıl özellikle *Ekberg'e* epey insafsız davranmıştır. Orta yaşlı *Marcello* ile iyice buruşmuş yüz küsur kiloluk *Ekberg*, projeksiyonun önünde dans ederlerken geçmişin yok olan güzelliklerinin yansımaları daha da çarpıcı bir hale gelir...

"SESLERİ DİNLEYİN VE BİR ŞEYLER ANLAMAYA ÇALIŞIN"

Fellini'nin on dokuzuncu ve sonuncu filmi, düşünce ve şiirin modern kaos içinde sürekli eridikleri, delilik üzerine gerçek üstü bir meditasyon olan *'La Voce della luna / Ayın Sesi'dir'* (1990). Gerçekle düş arasında yaşayan, hafif kaçık şair *Salvini'nin*, *ayın sesi'nin* söyleyecek önemli bir şeyi olduğuna inanarak geçtiği aynanın ardındaki, aksi ve yaşlı *Gonella'nın* hükmettiği garip evrendeki maceraları, tezat içindeki iki toplum uyumsuzunun gözleriyle modern dünyanın algılanışıdır. Bu korkutucu evrene ayak uydurmaya çalışırken iyice kafası karışan *Gonella*, artık fazla zamanı kalmadığını bilen *Fellini'nin* 'alter-ego'sudur. Mesajı ise, "sessizlik: sesleri dinleyin ve bir şeyler anlamaya çalışın..." Yaşamın acayip sirkine kahkaha ve hayretle bakmış bir sinemacının kariyerine uygun bir son söz.. ■

AILEMİZİN ŞABAT KİTABI

BEREŞİT

1

Ailenin başrolde olduğu neşeli ve huzurlu bir Şabat deneyimlemek ister miydiniz?

Bu kitap aile için adeta biçilmiş kaftan -karikatür meraklılarından bulmaca kurtlarına; yetişmekte olan çocuklarımızdan genç annelere... Burada herkes kendisi için birşey bulabilir. Peraşa'daki önemsiz gibi gözükən ayrıntılar, zorlayan bulmacalar, ve ilgi çekici bilgiler; leziz yemek tarifleri, ilham veren hikâyeler, karikatürler ve biyografiler; her hafta eğlence ve güzellikle paketlenip tüm ailenin paylaşması için bizlere sunulmakta.

GÖZLEM KİTAP
www.gozlemkitap.com
T: 0212 231 92 82
e-mail : kitabevi@salom.com.tr

MODA

Viket PENSO

www.trendtastic-ny.com

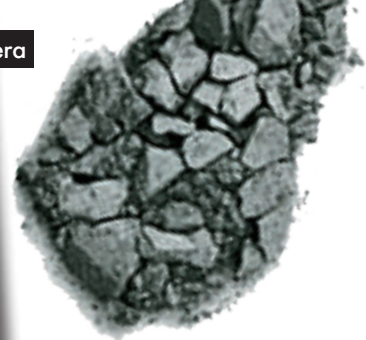
2013-2014

Lanvin

SONBAHAR-KIŞ TRENDLERİ

Ekim ayının gelmesiyle sonbahar ve önümüzdeki soğuk kış günleri kendisini yavaş yavaş hissettirmeye başlayacak. Çocukların okul alışverişleri tamamlandı, yazlık evler kapatıldı, bayram programları yapıldı. Şimdi sırada kış alışverişi var.

Caroline Herera

Diane Von Furstenberg

Dolce&Gabbana

GRİ

Son yıllarda kitapçıların çok satanlar listesindeki rafları dolduran 'Grinin 50 Tonu' bu sezon dolaplarımıza da girecek. 2012 yılının en çok ses getiren kitabı, tasarımcılara da ilham kaynağı oldu. Tasarımcılar kış koleksiyonlarında grinin en koyu tonundan en uçuk isli tonuna kadar bir çok farklı tonuna koleksiyonlarında yer verdiler.

Rochas

Nina Ricci

Proenza Schouler

Giorgio Armani

Oversize Paltolar

Küresel ısınmanın etkilerini hepimiz hergün daha fazla hissediyoruz. Son yıllarda ağırlaşan kış şartlarından podyumlar da payına düşeni aldı. 2013-2014 sonbahar kış kaban modellerinde ön sıralarda yer alan oversize kabanlar, omuzlardaki kavisli formları ile dikkat çekiyor. Yeni sezonda oldukça fazla karşımıza çıkacak olan bu kaban modellerinde büyük cepler, kaşmir ve yün dokular, color block ve ekose desenleri kullanıldı. Dökümlü paltolar giderek daha da genişlemeye devam etti. Geçen sezon bir beden büyükken, bu sezon iki beden daha genişlemiş gibi görünüyorlar.

Stella McCartney

Carven

Hermes

Max Mara

Louis Vuitton

Rochas

Jonathan Saunders

Bottega Veneta

Marc Jacobs

Paul Smith

Miu Miu

PEMBE

Kışın karanlık ve kasvetli günlerinde pembenin en tatlı, en pastel tonu içinizi ısıtacak. Bu sezon her yerde karşınıza çıkacak pastel tonların en dikkat çekicisi pembe. Birçok tasarımcı bu rengi dış giyime de taşıdı. Celine, Carven, Miu Miu, Mulberry ve Jonathan Saunders, 2013-2014 kış koleksiyonlarında pembe kaban ve paltolara yer veren markalar arasında yer alıyor

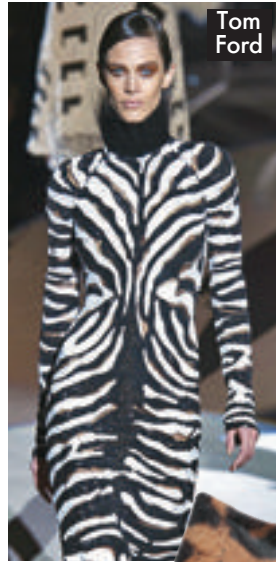
Jesus del Pozo

Ermanno Scervino

Tom Ford

Saint Laurent

Giuseppe Zanotti

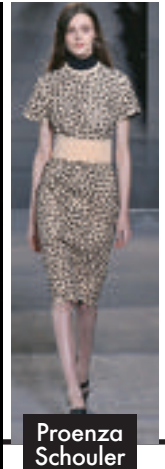
HAYVAN DESENLERİ

Leopar desenler artık tam bir kış klasiği. Ancak bu sezon hayvan desenleri klasik leoparla sınırlı kalmıyor. Her ne kadar leopar desen ipi göğüslese de her türlü tay tüyü, timsah baskılar, zebra hatta dalmacıyalı baskılarla da karşı karşıyayız.

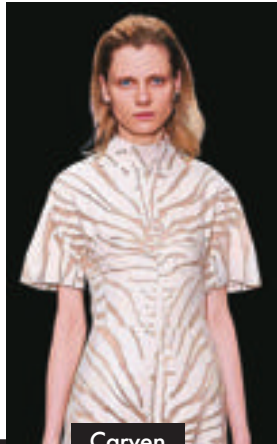
Chloe

Proenza Schouler

Carven

Diane Von Furstenberg

DKNY

BÜYÜK ÇİÇEKLER

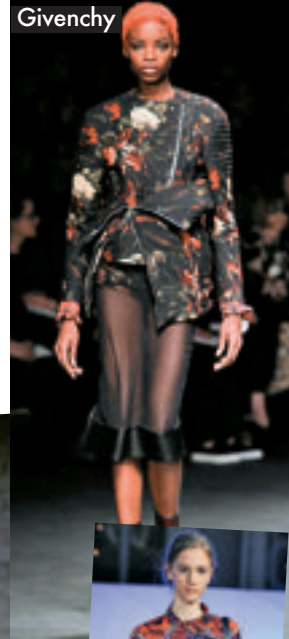
Sonbahar romantikleri, bu kış sezonu tam size göre... Transparan, aplike, işleme, dantel gibi değişik formlarda gördüğümüz çiçekler bu sezon kış mevsiminde açıyor. Koyu turuncu ve kırmızı çiçekler siyahla birleşiyor.

Christopher Kane

Gucci

Givenchy

Vera Wang

Rodarte

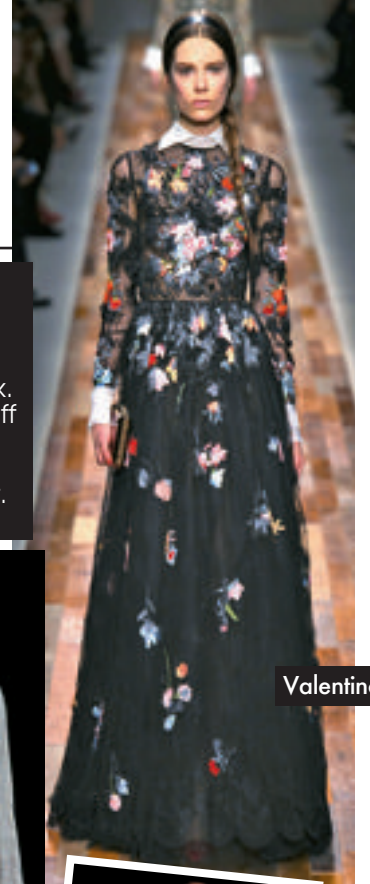

MCQ

ETEKLER

Elbisenin pabucu bu sezon dama atıldı. Her zevke ve her vücut tipine göre bu kış herkes bol bol etek giyecek. Etek boyları diz altına kadar uzasa da Chanel ve Belstaff defilelerinde olduğu gibi az miktarda mini etek de görüyoruz. Kalem, pliseli veya kabarız, midi veya mini fark etmez bu sezon her türlü eteğe dolaplarda yer var.

Valentino

Topshop Unique

Oscar de la Renta

Prada

Victoria Beckham

Philosophy

Rochas

ŞALOM ONLINE

www.salom.com.tr

Söyleyin,
yazın,
tweet'leyin!

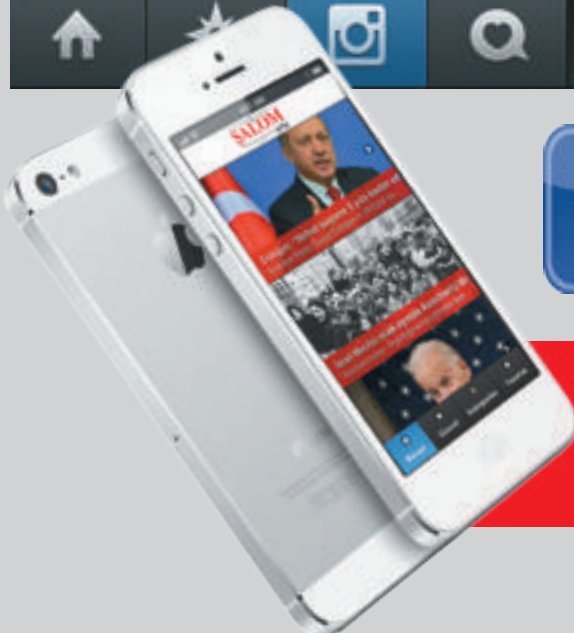
Şalom online'ı takipte kalın;
Sitede yorumlarınızı,
Twitter'da fikirlerinizi,
Instagram'da fotoğraflarınızı,
Facebook'ta beğenilerinizi paylaşın...

facebook.com/facesalom

twitter.com/SALOMgazetesi

instagram.com/salomgazetesi

haber@salom.com.tr

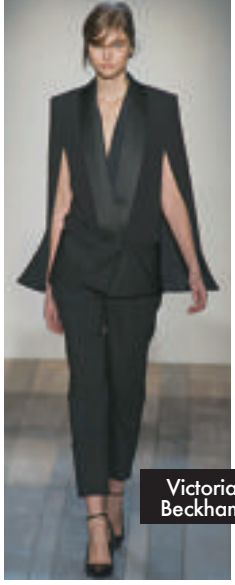
salom.com.tr

yeni haberler ve gelişmelerle
her gün güncelleniyor

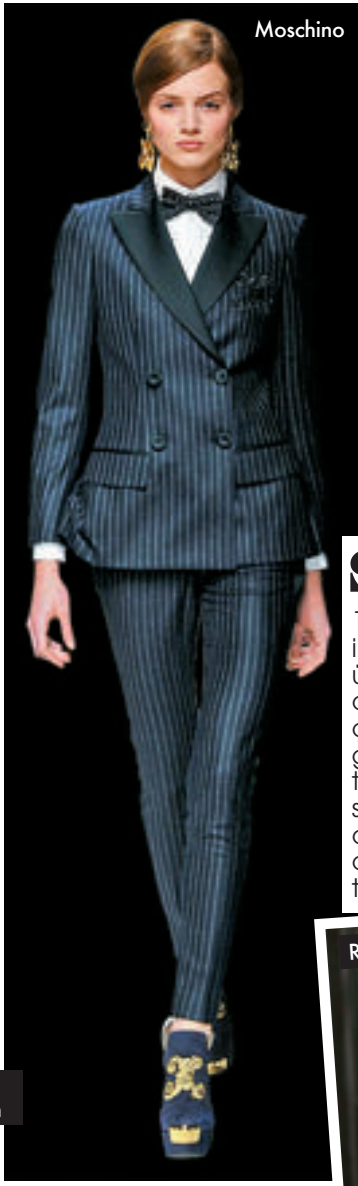
SON DAKİKA HABERLERİ
Şalom iPhone uygulaması ile
her an cebinizde

Diesel

Victoria Beckham

Moschino

Peter Som

Oscar de la Renta

SMOKIN

1966'da Yves Saint Laurent'ın ikonik Le Smoking elbisesi, üzerinden 50 sene geçmiş olmasına rağmen hala oldukça revaçta. Bazıları onu gece elbisesine bir alternatif olarak görse de, bazıları sofistike gösterişin anahtarı olarak kabul ediyor. Bu çift cinsiyetli takım, hala oldukça tartışılıyor.

Ralph Lauren

EKOSE

Her zaman bildiğimiz, yakından tanıdığımız ekose... Ama bu kez çok daha farklı bir formda. Bu sezon ekoseleri kimi zaman İskoç Tartanlarını anımsatıyor, biraz punk havasından esinleniyor. Zaman zaman daha çok erkek kumaşlarında görmeye alıştığımız maskülen bir form alıyor. Ekosenin büyüğü, küçüğü, kırmızısı, mavisi... Bu sezon hepsine açığız.

Anna Sui

Stella McCartney

Özgür Aydın

AÇILIŞ BORUSAN İSTANBUL FİLARMONİ ORKESTRASI'NDAN

İş Sanat 2013-2014 sezonunun açılışını Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası ile yapıyor. Karizmatik şef Sascha Goetzl'in yönetimindeki BİFO, çok sayıda uluslararası ödül kazanmış, genç kuşak piyanistlerinden Özgür Aydın'a eşlik edecek.

2 Kasım Cumartesi/İş Sanat

CAZ TROMPETLE BAŞKADIR

ABD'li caz trompetçisi, besteci, prodüktör Christian Scott, beşlisiyle birlikte sahne alacak. Rock ve R&B'ye de meyleden ilk albümü "Rewind That" ile Grammy'ye aday gösterilen Christian Scott, bir ağıt niteliğindeki "Anthem" albümünü Katrina kasırgası kayıplarına adadı. Ardından yayımladığı "Yesterday You Said Tomorrow" (2010) albümüyle 1960'larm efsanelerini selamladı. 23 şarkıyı içeren iki CD'lik albümü "Christian aTunde Adjuah" geçen yıl yayımlayan sanatçı, kuşağının en yetenekli ve yenilikçi caz müzisyenleri arasında gösteriliyor.

24 Ekim Perşembe/ Salon İKSV

8. CONTEMPORARY İSTANBUL SANATSEVERLER İLE BULUŞUYOR

Türkiye'nin en kapsamlı uluslararası çağdaş sanat fuarı Contemporary Istanbul, 7-10 Kasım 2013 tarihlerinde sanatseverleri İstanbul Lütfi Kırdar Uluslararası Kongre ve Sergi Sarayı ve İstanbul Kongre Merkezi'nde buluşturmaya hazırlanıyor.

8. Contemporary Istanbul bu sene 650 sanatçı, 3000 eser, 21 ülkeden 92 çağdaş sanat galerisi ile beraber 70.000'den fazla ziyaretçi ağırlayacak.

8. Contemporary Istanbul'da sergilenen eserlerin %50'si Balkanlar, Kuzey Afrika, Doğu Akdeniz bölgelerinden %50'si ise Avrupa ve Amerika kıtasından seçki

halinde sanatseverlere sunulacak.

Contemporary Istanbul 8. senesinde yurtdışından birçok koleksiyoner grubunun

da uğrak noktası olacak. Uluslararası Kurumsal Çağdaş Sanat Koleksiyonerleri Derneği IACCCA'nın 30 seçkin üyesi fuar açılış günlerini izlemek üzere İstanbul'a gelecekler. Contemporary Istanbul'un 8. yılında en büyük yeniliği Plug-in İstanbul, ses ve ışık enstalasyonları, etkileşimli ve jeneratif sanat işleri, iç mekan mapping projeleri ve robotik tasarımları 1.000 m2'lik bir alanda buluşturuyor. Son on yılda sanat dünyasının yükselen yıldızı olan dijital sanatı destekleyen yenilikçi bir proje...

7-10 Kasım/ Lütfi Kırdar Uluslararası Kongre ve Sergi Sarayı

contemporary
ISTANBUL

Christian
Scott

KADİFE SESLİ BİR AKTİVİST: IYEOKA

Nijerya kökenli Amerikalı sanatçı Iyeoka, Türk seyircisi ile buluşacak. Sadece bir müzisyen değil, aynı zamanda bir eğitimci, şair, aktivist ve TED Global üyesi olan Iyeoka, ilk olarak 2004 yılında The Rock By Funk Tribe grubuyla "Black and Blues" albümünü yayımladı. Iyeoka Okoawo, son olarak 2010'da "Say Yes" adlı albümü dinleyicilerle buluşturdu. Soul ve rhytm'n blues'a getirdiği yenilikçi pop yaklaşımıyla ender rastlanılan bir ses olan Iyeoka, o gece sevilen şarkılarından "Simply Falling" ve "The Yellow Brick Road Song"ı sizlerle birlikte seslendirecek.

24 Ekim Perşembe/ Babylon

FUNK SEVERLER BABYLON'A

Soul ve funk müziğin yeteneklerinden Charles Bradley, Türk hayranları ile buluşuyor. Henüz küçük bir çocukken kardeşi tarafından James Brown konserine götürülen ve bu konserden bir hayli etkilenen Bradley, müziğe ilk adımını da bu şekilde atmış oldu. 62 yaşında keşfedilen Charles Bradley, soğuk savaş öncesi bir grupla beş altı kez sahne almayı başarabilmişse de bu savaş onun sahne hayatının uzun bir süre boyunca sonu olmuş. "The World (Is Going Up in Flames)" ve "Strictly Reserved for You" şarkılarıyla size keyifli anlar yaşatacak olan Charles Bradley'i sahnede izlerken James Brown'la karıştırmamak için gerçekten zorlanacaksınız.

26 Ekim Cumartesi/ Babylon

DAVID KADOUC'HAN PIYANO ŞÖLENİ

David Kadouch, İstanbul Resitalleri kapsamında Türk seyircisi ile buluşacak. Fransız piyanistin takviminde İstanbul Resitalleri sezon galasının ardından Hong Kong Senfoni ile konseri var.

28 yaşındaki genç Fransız Piyanist David Kadouch, yaştlarının en hızlı yükselen isimlerinden. Sanatçı, 2011'de ICMA Uluslararası Klasik Müzik Ödüllerinde, 21. yüzyılın büyük müzisyenlerinden biri olma yolunda olduğu için "Yılın Genç Müzisyeni" ödülüne layık görüldü. Bugün dünyaca ünlü uluslararası festival ve klasik müzik dizilerine konuk olan sanatçı, Japonya'dan Rusya'ya; Avrupa'dan Amerika'ya uzanan bir rotada, dünyanın dört bir yanında resital ve konserler veriyor.

Kadouch, Monte Carlo Filarmoni, İsrail Filarmoni, Hong Kong Senfoni gibi büyük orkestralarla; Pierre Boulez, Itzhak Perlman ve Daniel Barenboim gibi büyük şeflerle aynı sahneyi paylaşıyor. Solo resital ve konserlerinin yanı sıra topluluklarla oda müziği yapıyor. Davet aldığı festivaller arasında ise Contemporary Music Festival (Lucerne), Klavier-Festival Ruhr (Almanya), Gstaad Festival, Montreux Festival, Jerusalem Festival, Miami Piano Festival, Les Flâneries Musicales de Reims, La Roque d'Anthéron Festival, Verbier Festival (İsviçre) ilk akla gelenler arasında. Sanatçının Beethoven, Liszt, Prokofiev, Moussorgski ve Schumann seslendirdiği toplam 6 albümü bulunuyor.

5 Ekim Cumartesi/
Sakıp Sabancı Müzesi - The Seed

BİR FUNK DİNLETİSİ DAHA...

Teksas kökenli caz-funk topluluğu Snarky Puppy, sık sık ödül alan oldukça ünlü bir grup. 2004 yılında grubun başkanı Michael League tarafından kurulan Snarky Puppy grubunun üyeleri şimdiye dek Snoop Dogg, Erykah Badu, Beyoncé, Justin Timberlake, Morcheeba, Timbaland, Noisettes, Marcus Miller gibi sayısız popüler isimle çalıştı. Hatta ikisi (Robert "Sput" Searight ve Shaun Martin) bu çalışmalarla Grammy ödülü de kazandı. İlk albümleri "Live at Uncommon Ground" 2005'te yayımlanan grup, ikinci albümleri "The Only Constant" sonrasında uzunca bir süre ABD'yi turladı. "En İyi Caz Performansı" kategorisinde tam üç kez arkaya (2008, 2009, 2010) Dallas Observer Müzik Ödülü'nü kazanan grubun son albümü "groundUP" geçtiğimiz yıl yayımlandı.

23 Ekim Çarşamba/ Salon İKSV

TITANIC

PORT BAKIRKOY

2013 yıl sonuna kadar gerçekleştireceğiniz nişan, düğün, bar-bat mitzva, bez kesme ve düğün rezervasyonlarınızda çok özel fiyatlar sunuyoruz.

Düğün Paketimizde;

'Karşılama Kokteyli' - 'Özel Düğün Menü Seçenekleri'
'Limitsiz Yerli İçki Servisi' - 'Özel Tasarlanmış Düğün Pastası'
'Gelin ve Damat için Balayı Odası' - 'Odaya 2 kişilik Özel Kahvaltı Servisi'
'Köpüklü Şarap ve Meyve İkramı' - 'Organizasyon Öncesi Menü Tadımı' dahildir.

ZAFIRA TOURER

EKONOMİSTLER BUNU DA AÇIKLASIN: AİLENİZE ÖZEL, 1.6 DİZEL.

Ekonomi ve konfor bir arada.

Hem konfordan hem tasarruftan ödün vermeyen yeni aile otomobiliniz Zafira Tourer, ekonomistleri bile şaşırtıyor. 1.6 lt Ecotec dizel motoruyla 100 km'de sadece 4.1 lt yakıt tüketirken, 7 kişilik oturma kapasitesiyle üstün bir konfor sunuyor.

www.opel.com.tr

[facebook.com/OpelTurkiye](https://www.facebook.com/OpelTurkiye)

Opel İletişim Hattı
4446735
OPEL

Wir leben Autos.